

CARRER 133

OCTUBRE 2014
WWW.FAVB.CAT

Ara toca

D'entrada, pàgines 2 a 6

PEPE ENCINAS

Ara sí que toca

La Favb impulsa una querrela col·lectiva contra el "clan Pujol" després que l'expresident de la Generalitat s'autoinculpés de frau fiscal des de 1980. La sospita de corrupció pel 3%, que inclou el cas Palau denunciat pel moviment veïnal, acumula diversos indicis delictius en obra pública a Barcelona

MARC ANDREU

El 14 de desembre de 1994, Jordi Pujol es va trobar per primera i única vegada en una reunió de treball amb els màxims representants del moviment veïnal de Catalunya. Va convocar al Palau de la Generalitat mitja dotzena de dirigents de la Favb i la Confavc per tal de tractar l'anomenada *guerra de l'aigua* que, des de 1991, mantenien desenes de milers de persones -fins a 80.000 famílies de Barcelona i l'àrea metropolitana, que mantindrien el pols durant 10 anys- en contra dels impostos abusius del rebut de l'aigua. Segons recorda un assistent a la reunió, el president de la Generalitat no coneixia bé ni els motius ni els mecanismes

Els escàndols de corrupció poden ser molts més si es trenca l'omertat que perviu encara en l'antic oasi català

de la protesta -que consistia a ingressar els diners només pel consum d'aigua en un compte corrent de la campanya veïnal a l'espera de la resolució del conflicte- però Pujol es va permetre alligonar el moviment veïnal sobre el "caràcter antidemocràtic" del que ell titllava de "moviment anti-impostos".

Vet aquí una mostra de l'immens cinisme amb què el líder de CiU va governar Catalunya durant 23 anys mentre -segons va admetre el passat 25 de juliol en un insòlit comunicat

autoinculpatori, poc clar i alhora defensiu, que recorda el de Fèlix Millet en el cas Palau- no trobava "el moment adequat" per regularitzar davant d'Hisenda els milions d'euros que ell, la seva família i alguns col·laboradors feien créixer en paradisos fiscals com Andorra. Pujol es confessa culpable del delictes de frau fiscal des del mateix any en què va ser escollit president de Catalunya, el 1980, i el circumscriu sense cap credibilitat a una herència que va deixar el seu pare Florenci, cofundador de Banca Catalana com ell i, curiosament, ja denunciat el 1959 per evadir diners a Suïssa.

Durant el mes d'agost -i en coherència amb el paper ja exercit d'acusació popular contra la corrupció en el cas Palau que jutja Millet i manté embargada la seu de CDC-, la Favb i la Confavc, conjuntament amb l'Observatori DESC, van mantenir contactes amb advocats de confiança i van prendre la determinació de querellar-se contra Pujol. En paral·lel, l'exfiscal anticorrupció Carlos Jiménez Villarejo -vell amic i col·laborador de la Favb i protagonista, juntament amb el també fiscal José María Mena, de la fallida querrela de 1984 contra Pujol i la resta de directius de Banca Catalana- també treballava intensament en una demanda similar.

Després que el moviment veïnal fes pública la seva intenció a finals d'agost (vegeu el comunicat en aquesta mateixa pàgina), el 2 de setembre el partit de Villarejo, Podemos, i la plataforma ciutadana Guanyem Barcelona que encapçala l'exporta-

PEPE ENCINAS

Pujol al balcó de la Generalitat amb Marta Ferrusola i els pares, Florenci Pujol i Maria Soley, 1980

veu de la PAH i encara vocal de la Favb Ada Colau van presentar a l'Audiència Nacional una querrela contra el que denominen "clan Pujol". En concret, es denuncia Pujol i la seva dona Marta Ferrusola, els seus set fills Jordi, Marta, Josep, Pere, Oriol, Mireia i Oleguer, i empresaris propers a un entramat familiar (Sumarroca, Puig...) que implica una cinquantena d'empreses, per presumptes delictes contra la hisenda pública, tràfic d'influències, blanqueig de capitals, suborn de funcionaris, malversació de fons públics, prevaricació i altres.

Redactada pels advocats de Podemos i Guanyem Barcelona -i, entre ells, Jaume Asens, un dels lletrats que representa la

Favb en el cas Palau- amb ajuda de Villarejo i de l'extrebador de la filial suïssa del banc HSBC Hervé Falciani, la querrela es va fer pública a Barcelona en un concorregut acte al Pati Llimona. Allí, a banda de Podemos, Guanyem i el moviment veïnal, es va anunciar que se sumaven a la iniciativa forces d'esquerra com ICV, EUIA, Procés Constituent i el Partit X, els sindicats CCOO i IAC i Ecologistes en Acció. Al moment de tancar aquesta edició, la querrela estava pendent de ser admesa a tràmit i adjudicada a algun magistrat de l'Audiència Nacional.

La confessió de Pujol, provocada per un degoteig de revelacions periodístiques i manobres polítiques des de les

clavagueres i el nucli de poder de l'Estat, ha estat seguida de noves informacions. Amb d'altres d'antigues, totes apunten cap a l'existència d'una complexa trama de corrupció al voltant de CiU, la família i l'entorn del seu líder fundador i relacionada amb l'adjudicació d'obra pública durant els governs de Pujol. El president Pasqual Maragall ja ho va denunciar -per després retractar-se, sota amenaça de l'aleshores cap de l'oposició Artur Mas de "prendre mal tothom"- quan, el 24 de febrer de 2005, va esbombar el "problema del 3%" durant un debat al Parlament sobre l'ensorriment del

PASSA A LA PÀGINA 3 ➡

Pel futur del país, cal fer net

COMUNICAT DE LA FAVB I LA CONFAVC, 28 D'AGOST DE 2014

Aquest estiu, la "confessió" de Jordi Pujol -amb totes les aparences de ser un tallafocs davant possibles revelacions o una coartada- ha trasbalsat profundament la societat catalana. Ni es tracta d'un assumpte "personal", ni és un cas "entristidor" però aïllat, tal com volen fer-nos creure des dels cercles polítics més propers del que estigué durant 23 anys al capdavant de la Generalitat. No. Estem davant d'un episodi de fi d'èpo-

ca. La caiguda de Pujol és la d'un actor cabdal del règim heretat de la transició. I, sobtadament, l'escàndol projecta una llum crua sobre els entrellats de les últimes dècades de la nostra història.

La setmana passada, editorials de la premsa conservadora madrilenya amenaçaven Artur Mas amb airejar irregularitats i corrupteles -seves i de la seva família- que, afirmaven, eren conegudes de l'administració estatal... si el President no s'avenia a "reconduir el procés independentista". Més enllà del que hi hagi de cert o no, aquestes insinuacions posen de

relleu una governança mafiosa, en què la corrupció dels uns -sabuda i tolerada- facilita el xantatge i l'extorsió per part dels altres... i tot contra les aspiracions, la dignitat i els drets del poble.

Que algú que es presentava com una mena de "pare de la pàtria" i que s'ha embolcallat amb la senyera quan es qüestionava la seva honradesa reconegui ara que ha estat defraudant sistemàticament la hisenda pública, resulta vergonyós i absolutament intolerable. Però, a partir d'aquí i de tot un seguit d'altres indicis, les preguntes s'amunteguen. ¿Es tracta

d'un heretatge no declarat... o bé els comptes que maneja la família Pujol a l'estranger procedeixen d'activitats delictives, com ara el cobrament de comissions per concessió d'obra pública o el desviament de fons públics? I, si fos així, ¿com no imaginar que estem davant d'una xarxa corrupta de finançament partidista i d'aprofitament amb moltes més persones implicades? ¿Com no recordar l'evocació del 3% per part del President Maragall al Parlament de Catalunya? ¿Per què va acabar imposant-se un pacte de silenci entre govern i oposició? Quins impactes ha tin-

➤ VE DE LA PÀGINA 2

túnel de metro del Carmel.

Un exemple d'aquesta trama del 3% és citat precisament a la querrel·la col·lectiva contra Pujol quan s'esmenta que la constructora Emte, del cofundador de CDC Carles Sumarroca, va obtenir un dels seus contractes públics més quantiosos -en una UTE amb altres empreses i just abans de les eleccions del 2003 que van desbancar CiU del Govern- per a l'execució d'obres de la Línia 9 del Metro. També la constructora Ferrovial està encausada al cas *Palau* pel pagament de comissions a CDC, a través de Millet, per l'adjudicació d'obra pública com la mateixa Línia 9 i la Ciutat de la Justícia. I està pendent de sentència el judici contra responsables d'Adigsa i un familiar del conseller Felip Puig encausats per corrupció després que ICV-EUiA audités aquesta empresa pública amb una profunditat a la qual no es va atrevir en altres àmbits el Govern tripartit.

Els casos poden ser molts més si es trenca l'omertà que perviu encara en l'antic oasi català, on Pujol va fer cèlebre la divisa "això no toca". Aquí en tenim una mostra: *Carrer té constància que un arquitecte responsable d'una gran obra de remodelació d'un barri de Barcelona va ser instat per l'Incasòl, fa més d'una dècada, a inflar fins a prop d'un 20% la liquidació d'uns treballs executats d'acord amb un pressupost inicial molt inferior. És d'aquí que sortia el 3% (o els percentatges que fossin) per a benefici mutu de les empreses adjudicatàries d'obra pública i, via comissions, els intermediaris o el partit de Pujol. Fonts consultades amb altes responsabilitats a l'administració catalana confirmen que aquest mecanisme de corrupció era força habitual. El problema és provar-ho si no s'investiga perquè, bé per connivència o bé per por, ningú no ho denuncia, com és el cas de l'arquitecte posat com a exemple. Potser ja és hora: ara sí que toca.*

PEPE ENCINAS

Lliurament de la Medalla d'Or de la ciutat de Barcelona per l'alcalde Maragall a Felipe González i Jordi Pujol (que ara ha tornat). MNAC, 1996

Interès públic o privat?

Darrere l'afer Pujol s'amaga el model de gestió neoliberal, un tema més greu encara que la pròpia corrupció

ALBERT RECIO
PROFESSOR D'ECONOMIA UAB

La confessió de l'expresident Pujol el passat 25 de juliol reconeixent que la seva família mantenia comptes bancaris a l'estranger pot haver impactat bona part dels seus seguidors, però de cap manera no resulta sorprenent per a qui hagi seguit amb deteniment la política catalana. Més aviat, sembla que el que es pretenia amb aquella declaració era provocar un efecte "catàrtic" quan ja no es podia parar la notícia, una mena de "sacrifici" personal per crear un tallafoc a les investigacions. La presumpta herència era una forma de justificar uns diners d'origen sospitosos. Les ma-

niobres posteriors de la família intenten anul·lar per raons formals les proves inculpatòries i la pròpia actitud de Pujol, imposant les seves condicions al Parlament, reforcen la sensació que més que trobar-nos davant d'algú veritablement penedit del mal social, estem davant

La confessió de Pujol pot haver impactat els seus seguidors, però no resulta sorprenent per a qui hagi seguit la política catalana

d'un nou intent de buscar una exculpació a baix cost.

Però no podem oblidar que els "afers" econòmics han abundat durant el mandat de CiU i han afectat especialment persones de l'entorn més proper al President i a les àrees gestionades pel seu soci polític, Unió Democràtica de Ca-

talunya. En aquest últim cas es tracta de casos que han acabat en condemnes formals (*cas Turisme, cas Pallerols, cas informes externs a Treball*), si bé en bastants casos la influència política de CiU els ha permès obtenir indults complets o parcials que han reduït o evitat completament la pena de presó. Està també pendent la resolució del *cas Millet*, on Convergència Democràtica està imputada per finançament il·legal. Sense oblidar altres processos "menors", com el *cas Adigsa* (pendent de judici) o la condemna als responsables de Ferrocarrils de la Generalitat per autoregalar-se pensions milionàries. O les irregularitats descobertes a la Sanitat. Massa "afers" per a una gestió política que sempre s'ha autoqualificat "d'exemplar".

Les amistats perilloses de Pujol

Els primers anys del mandat de Pujol van estar marcats per l'afer *Banca Catalana*. Quan va

fer fallida el banc, els fiscals Jiménez Villarejo i José Maria Mena van obrir una investigació considerant que hi havia indicis clars que s'havien retirat diners del banc de manera sospitosa. Pujol va aconseguir mobilitzar les seves bases presentant el procés com un atac a Catalunya (els seus partidaris fins i tot van "ocupar" el Parlament), i el govern de Felipe González va donar ordre al Fiscal General d'aturar el procés.

Però no acaben aquí els problemes al nucli més fidel a Pujol. Començant per denúncies de tripijocs del conseller Alavedra i del coordinador general Lluís Prenafeta (ambdós acabarien posteriorment imputats i detinguts en l'operació *Pretòria*, on se'ls acusava de tràfic de favors immobiliaris associats a coneguts polítics socialistes); del conseller d'Obres Públiques Josep Maria Cullerell (dimitit després de des-

PASSA A LA PÀGINA 4 ➤

gut tot plegat sobre la societat catalana, sobre els seus recursos públics, sobre la mateixa democràcia? Quantes decisions afectant l'autogovern, els pressupostos, les retallades... s'han pres des d'unes relacions institucionals solcades per aquestes clavegueres?

Passat el sotrac del primer moment, com més es mesura l'abast del problema, més clarament apareix que la societat civil catalana, afectada en primera persona, ha d'intervenir decididament per obtenir un esclariment total dels fets i les seves implicacions.

No seria raonable comptar amb la

bona voluntat del mateix Pujol, amoninat sobretot a amagar els moviments dels seus comptes bancaris a Andorra, i la compareixença del qual davant del Parlament ni tan sols és segura. Tampoc podem esperar gaire de l'actual govern espanyol, atrinxerat rere la llei que va promulgar per amnistiar els grans defraudadors. I, tanmateix, per a la nostra societat, hi ha urgència. Ens trobem en una cruïlla de la història. Catalunya vol decidir el seu futur. Però, sigui quin sigui el camí que finalment triï el seu poble, cap avançada democràtica no serà possible si no fem net de debò, si no dei-

xem enrere el llast de la corrupció, si no bastim un règim transparent i participat per una ciutadania conscient i activa, desempallegada de prohoms salvadors. És hora de mirar la realitat de cara, perquè només la veritat ens farà lliures.

En aquest sentit, entitats representatives del moviment veïnal, la CONFAVC i la FAVB, i dels drets socials i democràtics, com l'Observatori DESC, hem arribat a la conclusió que la societat civil, emprant les eines de què disposa, hauria de querellar-se contra Jordi Pujol, constituint una acusació particular que insti la justícia a tibar del fil dels indicis de-

lictius existents fins a aclarir-ne la veritat, l'abast i totes les implicacions. En un mot: contribuint a que cadascú assumi la responsabilitat que li pertoca.

Convençudes de la necessitat de tirar endavant aquesta demanda i de transformar-la en un clam popular, les organitzacions sota signants endeguem una ronda de contactes amb sindicats, forces socials i moviments democràtics per tal de constituir, en el decurs de les properes setmanes, un ampli front que li confereixi la força i la legitimitat necessàries. Per responsabilitat democràtica, ens toca ara fer aquest pas.

◆ VE DE LA PÀGINA 3

cobrir-se les pressions fetes per afavorir el seu cunyat en un projecte urbanístic); del conseller de Sanitat, Jaume Roma (íntim dels joves Pujol, dimitit després de la denúncia d'un constructor que havia rebut "ajudes" en l'edificació del seu xalet). O l'afer Loteries (que afavoria el grup Peralada, hereva del primer alcalde franquista de Barcelona).

Les sospites també arribaren a la pròpia família, com és el cas del sorprenent creixement de l'empresa de jardineria de Marta Ferrusola, o dels negocis d'intermediació de l'hereu Jordi Pujol Ferrusola. Com és també el cas de la venda de la seva consultora Europraxis al grup electrònic Indra, que amb poc temps va triplicar els seus contractes amb la Generalitat. O els diversos afers on apareixen implicades les empreses de la família Sumarroca (Teyco, Emte) membre del nucli íntim. O la condemna exemplar per corrupció al seu advocat Piqué Vidal, qui durant uns quants anys apareixia en qualsevol afer fosc de la ciutat. Massa amistats perilloses, massa flirtejors amb la corrupció.

El nucli familiar

Ara els processos han pujat de to i els tribunals tenen processos oberts a membres del nucli familiar. Jordi Pujol Ferrusola és investigat per cobrar comissions de gestions dubtoses (un procés que també afecta empreses importants com Emte, Copisa o Isolux). Oriol Pujol Ferrusola, el candidat a hereu polític, està imputat per cobrar comissions en la concessió de ITV. I ara s'afegeix el descobriment dels comptes andorrans. Uns afers que afecten també altres persones de l'entorn proper, com els germans del conseller d'Indústria Felip Puig. I que poden arribar a afectar el mateix president Artur Mas si es confirma el paper jugat pel seu pare en la gestió dels interessos de la família Pujol.

Govern del PP: d'amic a enemic

Es pot pensar que hi ha una coincidència entre aquests

PEPE ENCINAS

Propaganda electoral de l'any 1984. Pujol sobresurt d'uns cartells electorals arrencats. CiU va guanyar les eleccions per majoria absoluta

processos i la nova aposta independentista de CiU. Sovint el detonat de molts processos prové de "fuites imprevistes" (com la protagonitzada per l'examant de Jordi Pujol Ferrusola). Però tampoc no és impensable que ara el govern del Partit Popular tingui un interès especial en reforçar la investigació i en utilitzar la qüestió políticament. El mateix govern que abans, quan CiU era un aliat fidel -tant de populars com de socialistes-, era objecte de favors en forma d'obstrucció de processos judicials o d'indults. És la lògica de les polítiques mafioses de protecció als amics i atac sense escrúpols als

enemics. Sembla que la família Pujol havia oblidat una realitat que molts altres han experimentat anteriorment (com Noriega o Sadam Hussein). Més aviat sembla que el clan familiar entenia que el seu sacrifici per Catalunya bé mereixia alguna recompensa material. Massa sovint els messies auto-proclamats tenen dues cares.

No és només la corrupció

Podem entendre tot l'afer des de dues perspectives. La més senzilla, la que interessa més al govern i a les elits locals, és considerar que es tracta d'un cas més de conducta desviada individual. La família Pujol, en el cas que es constatés el delicte, hauria estat víctima del seu propi engegament. Seria un cas més de desviament moral i, un cop "purgat" (el procés ja ha començat: retirada del títol de Molt Honorable, dimissió d'Oriol Pujol...), es pot tornar sense embuts a mantenir el mateix model de gestió.

Hi ha una segona manera d'enfocar la qüestió, segurament més correcta i fructífera. I és la d'entendre aquest nou episodi de corrupció com una manifestació més del model de gestió neoliberal adoptat al nostre país, i arreu, durant els darrers anys, i que a molts països ha acabat generant "afers". Un model que per una banda posa el lucre personal com a objectiu central i com a mecanisme gairebé únic de

funcionament de l'economia, i que afavoreix que finalment s'acabi perdent el cap. I un model de gestió públic-privat que obre massa espais a la corrupció, massa zones d'ombra i on sovint l'interès col·lectiu queda totalment relegat.

Si ho mirem des d'aquesta perspectiva, la gestió de CiU és encara més qüestionable que la mera corrupció. Les situacions d'ombra abunden: és el cas

Al govern i a les elits locals els interessa considerar el tema com un cas més de conducta desviada individual que s'ha de "purgar"

de la gestió de la Sanitat, on es van dedicar importants recursos públics al salvament de fallits interessos privats, com l'Hospital General de Catalunya o l'Aliança. Curiosament, aquestes empreses han acabat en mans del grup privat IDC, controlat pel grup financer britànic CVC, que és el principal beneficiari del desviament de tractaments que fan els hospitals públics catalans.

És el cas de la gestió de l'aigua, quasi totalment privatitzada en mans d'Agbar (filial de la francesa Suez Environnement) i Acciona. O el del joc (afer Loteries, permís d'instal·lació d'un gran casino a Barcelona,

rebaixa d'impostos amb l'ex-cusa del Barcelona World). O el model de gestió educativa, afavoridor dels grups escolars privats.

CDC no ha amagat mai que el seu model és afavorir els interessos dels grans grups privats, i és aquest model de gestió el que obre moltes vies a la corrupció econòmica. Per desgràcia, sovint la pretesa esquerra socialista ha defensat les mateixes idees i ha donat suport a operacions tan fosques com les de la creació de l'empresa metropolitana de l'aigua, els descomptes fiscals als casinos o el model sanitari català. Potser no és casualitat que alguns dels greus afers en procés judicial, com l'esmentat afer Pretoria o l'afer Innova (que afecta l'Ajuntament de Reus i importants responsables de la Sanitat catalana), afecti les dues famílies d'això que en diem la "sociovergència".

Hem de demanar responsabilitats. I processos judicials exemplars que aclareixin els fets i serveixin per elaborar nous procediments de gestió pública. Però sobretot hem d'exigir una altra forma de fer gestió pública, transparent, participativa, dominada per l'interès públic. L'afer Pujol és en aquest sentit una mostra, tràgica, d'on ens ha portat un model de gestió que confon allò públic amb els interessos crematístics d'una minoria d'autoelegits.

PEPE ENCINAS

Jordi Pujol al seu despatx, 1980

'El meu avi'

PEPE ENCINAS

Entrevista a Jordi Pujol l'any 1980, en el seu despatx de CDC al Passeig de Gràcia de Barcelona

JOSÉ MARIA MENA

JURISTA, EXFISCAL JEFE DE CATALUNYA
WWW.LA LAMENTABLE.ORG, 01/09/2014

Ha sido un mal verano para los bañistas. No ha dejado de llover desde que Pujol cantó desentonando cívicamente, moralmente, políticamente, estrepitosamente. La gente, y también su gente, abochornada, entre la desilusión y la irritación, ha optado por añadir humor, negro, a su desconcierto. Sus veladas veraniegas acababan entonando "el meu avi", pero con otra letra. En el nuevo estribillo en vez de "quan el català sortia a la mar", entonaban "quan Jordi Pujol parava la mà". A esta gente, crítica y lúcida, nadie la derrotará ni desalentará con desengaños. Ni siquiera los suyos.

La *rentrée* siempre nos deja un sabor agri dulce. Esta vez el estrepitoso desafinamiento del viejo patriarca agranda ese sabor. Es agria la sensación de que hay

cientos de miles de personas con un increíble disgusto, con una gran decepción, con un preocupante desconcierto. Es dulce la sensación de que, por fin, tras más de treinta años de torcimiento de la verdad, de satanización de quienes pretendieron esclarecerla, se ha descubierto el verdadero rostro de un personaje que nunca mereció la veneración personal que él mismo, y su entorno, se habían construido.

Todo lo controló "el avi" durante su largo mandato, y después. Negocios propios, de su familia, de sus acólitos, sus encubridores, y sus familias. Y también controló los silencios, económicos, políticos y mediáticos. Todo. Si hasta ahora todo lo había controlado, el bombazo veraniego de la pretendida autoimputación no es más que una explosión también controlada.

Cuando Maragall soltó lo del tres por

ciento y Mas escenificó una sobreactuada sorpresa indignada, la Fiscalía, al día siguiente, inició una investigación. Requirió informaciones, datos, y hasta confidencias. Pero nadie sabía nada. Silencio cómplice

económico, político, mediático, aquí y más allá del Ebro. Fue un forcejeo desesperante contra el impenetrable pacto del silencio, como treinta y tantos años antes. Sólo se consiguió una pobre acusación que, todavía hoy, no ha llegado a juicio. Y por cierto, si el señor Carod conoce a un alto responsable de CiU que sabe que no era el tres sino el cinco por ciento, está obligado no solo legalmente sino, sobre todo, cívica y democráticamente, a dar ese nombre al juez. Cualquier otra actitud también es silencio cómplice.

La confesión del "avi" en julio, insuficiente, y por lo tanto carente de credibilidad, no es un gesto ético, sino estratégico.

Va acompañada del plan de neutralizar los datos procedentes de Andorra. Es parte de una estrategia fríamente planificada de contraataque judicial y político. Sus leales posiblemente estén distanciándose de él a medida que se desvela su verdadera intención de autoprotegerse a toda costa, de evitar que se conozca la verdad completa. Pero todavía es capaz de urdir un argumento victimista que podría arrastrar a sus más adictos fieles de fe ciega, que aún podrían digerir la última rueda de molino, según la cual todo esto es una maniobra de Madrid contra el proceso independentista.

Imaginemos que esa maniobra fuera cierta. Pensemos que el gobierno de Madrid, los Gobiernos de Madrid, desde la década de los 80, tenían datos de que el líder catalán, y su entorno, a la vez que ejercían una actividad política digna de respeto, pudieran percibir comisiones inaceptables, ilícitas, no merecedoras de respeto sino de reproche. Imaginemos que conociendo esta supuesta realidad, la consintieran, con la implícita, o explícita, advertencia de destapar el fraude silenciado si los excesos del catalanismo fueran intolerables para las mentes e intereses españoles. Imaginemos que ese momento, para el Gobierno central, hubiera llegado. Yo no tengo datos para afirmar que esto pudiera haber ocurrido, pero sigamos con la hipótesis que imaginamos.

Si Montoro se jacta de que él ya lo sabía y había empezado a investigar antes de la confesión de julio, lo razonable, estadísticamente hablando, sería pensar que no sabía nada, porque la experiencia que tenemos es que suele faltar a la verdad, que va de farol. Pero si, no obstante, sabía ya algo, y esto fuera lo que desencadenó la confesión estratégica del patriarca, entonces Montoro sería un chantajista. Condicionar el descubrimiento de conductas reprochables al cumplimiento de una condición obligada, es una extorsión. Eso lo hacen los mafiosos. Si, como todavía creen los fieles de fe ciega, todo derivara de una maniobra de Madrid contra el proceso, estaríamos ante dos fuegos. Unos, serían unos chantajistas casi mafiosos. Pero eso no restaría ni un ápice al personaje, al "avi que parava la mà"

Confessar no és la norma

ANDRÉS NAYA

En alguns casos, jutges i fiscals han aconseguit enxampar responsables de grans fortunes que dedicaven part del seu temps i dedicació a eludir el pagament d'impostos: *lladres de quant blanc*. Fem un repàs a alguns exemples sonats. En cap d'aquests casos els implicats van "confessar" per iniciativa pròpia, com ha fet Pujol, no sabem amb quin objectiu secret.

Els germans Carulla

Després d'un registre al Banco Espírito Santo es va obrir una

investigació als sis germans Carulla, propietaris d'Avecrem i desena fortuna d'Espanya. Una última estimació situa el frau fiscal

en 9 milions d'euros. El jutge va arxivar les denúncies en contra de l'opinió del fiscal, malgrat que les proves eren concloents. Finalment,

l'advocat defensor i la Fiscalia firmen un acord que implica el pagament per part de la família de 6,3 milions d'euros i 3 més en concepte d'interessos. Una de les germanes, Mariona (a la foto), és la presidenta de l'Orfeó Català-Palau de la Música. Anteriorment va ser vicepresidenta 15 anys amb el saquejador del Palau Fèlix Millet. En el seu moment va declarar que trobava "sospitosos" els convenis firmats pel Palau amb la Fundació Trias Fargas (ara Fundació CatDem) i Ferrovial.

Futbol Club Barcelona

L'expresident del Barça Sandro Rosell ha estat imputat per delictes

fiscal, acusat de no tributar per tots els diners del fitxatge del jugador Neymar. També ha estat imputat el club com a "persona

jurídica". Se'ls acusa d'haver defraudat més de 9 milions d'euros, en no haver declarat a Hisenda la totalitat dels contractes que

van portar al fitxatge del jugador. El passat 25 de febrer el F.C. Barcelona va dipositar 13,5 milions d'euros pel saldar amb Hisenda qualsevol possible deute tributari. Un altre imputat per delictes fiscal és el jugador Lionel Messi i el seu pare, tots dos acusats de defraudar a Hisenda més de 4 milions d'euros en ocultar els ingressos derivats de la cessió de drets d'imatge entre els anys 2007 i 2009.

Emili Cuatrecasas

Emili Cuatrecasas és el soci principal del famós bufet

d'advocats que porta el seu nom. Està imputat a partir d'una querrela presentada per la Fiscalia de Delictes Econòmics, que l'acusa de defraudar 3,7 milions d'euros per camuflar beneficis econòmics personals disfressant-los com a activitat empresarial. L'Audiència de Barcelona ha reobert el cas en estimar el recurs que

va presentar la Fiscalia contra la resolució del Jutjat d'Instrucció número 32. Aquesta decisió pot afectar altres casos, com el de l'empresària Maria Bernat Sierra, filla del fundador de la marca Chupa-Chup o el del president del grup editorial RBA, Ricardo Rodrigo.

Núñez y Navarro

José Luis Núñez va ser imputat i condemnat per "comprar"

inspectors d'Hisenda amb l'objectiu d'eludir el cost fiscal dels beneficis de la seva empresa. A l'inspector Manuel Abella

li va ingressar quasi 100 milions de pessetes, i a l'inspector Roger Bergua 20 milions de pessetes als anys noranta, així com la venda a baix preu de diferents habitatges. Va ser condemnat a 6 anys de presó, una sentència que va recórrer. El Tribunal Suprem va confirmar parcialment la condemna, però la va rebaixar dos anys. Entre la rebaixa, l'edat de

Núñez i els privilegis que ostenta, no anirà a la presó.

Demetrio Carceller, pare i fill
El jutge de l'Audiència Nacional Pablo Ruz ha enviat al banc dels

acusats l'actual president de la cervesera Damm, Demetrio Carceller Arce (a la foto) i el seu pare, Demetrio Carceller Coll.

Al primer la Fiscalia Anticorrupció li demana 14 anys de presó i al pare, ni més ni menys que 48 anys. Aquest últim va ocultar des dels anys 90 que el seu domicili fiscal era a Espanya. Durant els vuit anys investigats, la quota diferencial supera els 66 milions d'euros, per la qual cosa ha de perseguir-se com a delictes fiscal. Els fets atribuïts per Anticorrupció són constitutius de 13 delictes contra Hisenda. Carceller, el patriarca, ha de respondre com a "autor" mentre que el fill i mà dreta i el seu assessor ho han de fer com a "cooperadors necessaris".

L'home 'honorable' i 'idoni' que va enverinar Caixa Catalunya

Caixa Catalunya ha desaparegut després d'una fusió, una nacionalització i l'absorció per part del BBVA. La politització de les decisions financeres, una gestió temerària malgrat la crisi i la cobdícia i la immoralitat d'algunes persones que han controlat l'entitat, com l'exministre socialista i exalcalde de Barcelona Narcís Serra, l'han acabat destruïnt

GEMMA AGUILERA

El balanç de la destrucció de Caixa Catalunya, reconvertida el 2009 en CatalunyaCaixa amb la fusió amb Caixa Manresa i Caixa Tarragona, va molt més enllà dels 12.500 milions d'euros de diner públic que hi ha abocat l'Estat abans de pràcticament regalar-la al BBVA el juliol passat. En la mort d'aquesta entitat fundada el 1926 per la Diputació de Barcelona la crisi financera hi ha tingut un paper, però secundari per explicar-ne el desastrós final. Caixa Catalunya ha acabat podrida d'immoralitat, indignitat i cobdícia, actituds consentides i estimulades per alguns dels seus directius. Per l'entitat hi ha passat gent honesta i professional, però els gestors a l'ombra, polítics sense cap altre mèrit que un carnet polític que coincidís amb el color de la Diputació, han guanyat la batalla. La gestió bruta i aprofessional no ha estat patrimoni exclusiu de Caixa Catalunya, però pel caràcter fundacional públic de l'entitat és especialment greu.

Canvi d'enfocament radical

“Sense la implicació de Narcís Serra en la gestió de la caixa entre el 2005 i el 2010, oficialment com a president sense funcions executives però amb un control efectiu de les decisions més transcendents, no s'explicaria el fangar en què va moure's la segona caixa del país”, avisa un expert del sector, coneixedor dels processos que ha viscut Caixa Catalunya en la darrera dècada. Les ordres de l'exministre del PSOE i exalcalde de Barcelona van arrossegar l'entitat barcelonina a una política extremadament agressiva en el mercat immobiliari i en la captació de fons propis -la coneguda “guerra del passiu”, en què s'oferien elevats interessos als clients-, que van provocar entre d'altres l'estafa de participacions preferents a 35.000 clients i la concessió d'hipoteques a tort i a dret a particulars i constructors, amb el resultat de la morositat que triplica la mitjana del sector. Un canvi d'enfocament radical que no va suportar el director gene-

ral, Josep Maria Loza, que va fugir amb la cua entre cames, i amb una indemnització de 10,7 milions d'euros, quan va intuir que el polític nomenat per José Montilla des de la Diputació de Barcelona estava dinamitant la política històrica de prudència i aposta per l'obra social.

Entre el 2007 i el 2008, quan ja havien saltat totes les alarmes de la crisi i els comptes de l'entitat començaven a caure, Narcís Serra es va apujar el sou de 236.808 euros a 260.440.24.000 euros insignificants per a un home que a més a més, cobrava altres retribucions derivades de la seva participació en els consells d'administració de Gas Natural, Telefónica, Telefónica Chile i la filial del Brasil, que se sumaven a les retribucions de president de Volja Plus i vicepresident d'Applus Technologies Holding. Per tot plegat, Serra, Creu de Sant Jordi 2006, ingressava de forma legal al voltant d'1,2 milions d'euros l'any, gràcies a un decret del govern tripartit aprovat el 2008 que permetia tenir presència en fins a vuit consells d'administració remunerats, una conducta fins aleshores prohibida.

A més, Narcís Serra va ser entre el 2004 i el 2011 president del patronat del Museu Nacional d'Art de Catalunya i president de la Fundació Centre d'Estudis i Documentació Internacionals de Barcelona

Gràcies al decret que permetia la presència en fins a vuit consells d'administració, Serra cobrava de manera legal 1,2 milions l'any

(CIDOB) des de l'any 2000 fins 2012, dues tasques no remunerades però que van ser clau per catapultar la carrera 'no política' de l'exministre al capdavant de Catalunya Caixa. Els presidents de les caixes i els membres dels òrgans directius havien de ser “persones honorables” -honrades i sense causes pendents amb la justícia- i “idònies” -que reunissin un mínim de cinc anys d'experiència en el sector financer. Sobre la

Narcís Serra, setembre de 2010

PEPE ENCINAS

seva “idoneïtat”, el 2005 no constava ni una ratlla en el seu currículum vinculat a la banca, més enllà de ser doctor en Economia. El servei al PSOE i el PSC, i la voluntat política d'oferir una prejubilació de luxe per a un dels protagonistes de la transició espanyola, van pesar més.

Un sou “lleial i convenient”?

Quan Serra va accedir a la presidència, va capgirar el model de caixa, empès per una banda per la seva manca de formació en el sector i arrossegat també per l'ànsia de la majoria de caixes d'operar com un banc. La guerra per la captació de dipòsits, la bombolla immobiliària i també la diversificació de negoci comprant participacions industrials van desfigurar l'entitat ràpidament. “Però Serra estava convençut que era el messià de les caixes d'estalvi. Com molts altres presidents, es va excedir en el seu poder i no va llegir correctament els indicadors econòmics, i això sumat al fet que no hi havia un control estricte ni del consell d'administració, format en part per altres polítics i gent

sense preparació, va fer gegant el petit forat que ja hi havia quan el polític socialista va fer-se amb el control de Caixa Catalunya”, argumenta l'expert consultat.

Quan, dos anys després de la seva arribada, l'entitat ja estava enfangada i el Banc d'Espanya havia certificat riscos de gestió, a Serra no li va

Serra va justificar davant la Fiscalia les alces de sous com a 'convenients', quan ja hi havia 35.000 estafats per les preferents

tremolar el pols per apujar-se el sou i fixar Adolf Todó com a mà dreta, amb unes condicions molt generoses: el president va autoritzar un contacte per a Todó que el facultava per jubilar-se a partir dels 60 anys -llavors en tenia 55- amb una renda vitalícia d'entre el 80% i el 90% del seu salari fix. El 2008 aquest salari era de 600.000 euros anuals, però va augmentar any a any arribant el 2011, amb la caixa ja

rebut ajudes del FROB i amb l'entitat fusionada amb Caixa Manresa i Caixa Tarragona, als 1,5 milions anuals i dret a una pensió de 3,46 milions. Altres homes de Serra també van enriquir-se a canvi de no entorpir els plans de gestió messiànica de Serra en els consells d'administració. De fet, Ausbanc ha denunciat davant el jutge el pagament de centenars de milers d'euros a tercers per comprar el seu silenci en els consells d'administració de l'entitat.

Fins que el 2012, amb Serra ja fora de l'entitat, la Fiscalia de Barcelona va apuntar contra l'expresident i 53 dels seus homes, en considerar que “la política salarial i les indemnitzacions escandaloses” van precipitar la caiguda de Catalunya Caixa. La resposta de Serra davant el jutge és un gran exemple d'immoralitat i abús de poder: “Les alces de sous eren legals, lleials i fins i

tot convenients en aquell moment”. Aleshores, ja hi havia 35.000 clients estafats per les preferents, milers de famílies que no podien pagar la hipoteca, un bon grapat de desnonaments i un ERO que destruiria més de 2.000 llocs de treball. Adolf Todó i Jaume Masana, acomiadats sense indemnització per mala gestió, van reclamar judicialment 4,5 milions d'euros en concepte de salaris pendents i complement de jubilació. Finalment, la justícia ha obligat el FROB a pagar-los 600.000 euros a cadascú, una decisió que es troba recorreguda al TSJC.

Per la seva banda, Narcís Serra ha complert el somni que expressava en una entrevista l'any 2004 en qualitat de president del CIDOB, quan encara no havia trepitjat l'entitat financera: “Si hagués cobrat un euro per cada foto per cada pregunta que m'han fet, ara nedaria en l'abundància i podria viatjar més per escoltar música o per anar a concerts, un gust que resulta caríssim”. Tot plegat, des de la seva mansió de Sant Cugat del Vallès i amb la tranquil·litat que dona no donar explicacions a ningú de tanta putrefacció.

8 La sanitat,
'tancada
per vacances'

10 La lucha
del metro
se reinventa

Les protestes contra un model de ciutat venuda al turisme i a l'especulació, així com la històrica Diada, demostren que el que està en joc a Barcelona és molt més que l'alcaldia

Tothom desitja guanyar Barcelona

MARC ANDREU

L'historiador Josep Fontana sosté que "Barcelona s'ha mogut sempre" i que les reiterades i massives manifestacions als seus carrers configuren la capital de Catalunya com un subjecte singular i propici a promoure canvis històrics. Fontana i els també historiadors Andreu Mayayo i Xavier Domènech o el periodista Enric Juliana argumenten que les eleccions municipals del 24 de maig del 2015 són la veritable pedra de toc dels canvis profunds que es poden esdevenir a Catalunya i Espanya. Una data més clau que la consulta sobiranista del 9 de novembre, en exigència de la qual centenars de milers de persones (1,8 milions segons la Guàrdia Urbana) van omplir la Diagonal i la Gran Via, l'11 de setembre, en una de les manifestacions més grans de la història d'Europa. No és estrany, en temps convulsos i de crisi global, i a l'inici d'un curs polític marcat per senyals de fi de règim, que la batalla per Barcelona es plantegi amb cruessa i més oberta que mai.

Tots els grups polítics prenen posicions a la ciutat. La gran novetat és la plataforma Guanyem Barcelona impulsada per 200 persones, presentada el 26 de juny, exposada en concorregudes assemblees als barris i validada per 32.000 signatures. Liderada per l'exportaveu de la PAH Ada Colau -que dimitirà com a vocal de la Favb, d'acord amb els estatuts de l'entitat-, l'advocat Jaume Asens i el polític Joan Subirats, Guanyem pretén una confluència encara no tancada de forces d'esqueres (ICV-EUiA, CUP, Podemos, Procés Constituent i Partit X), moviments socials i ciutadans independents. El seu objectiu és fer-se amb l'Ajuntament i anar molt més enllà per "impulsar una rebel·lió democràtica des de baix". ICV-EUiA i el seu regidor Ricard Gomà es mostren predisposats a confluïr amb Guanyem mentre la CUP es debat entre l'animadversió als ecosocialistes de la seva organització barcelonina i

MANEL SALA

La manifestació sobiranista de l'11 de setembre va mobilitzar centenars de milers de persones

destacades veus de l'àmbit nacional que veuen l'oportunitat d'aquest front ampli.

Novetat és també l'aposta d'ERC que, després d'unes ajustades primàries internes on van participar 1.189 persones, ha escollit com a alcaldable l'escriptor i diputat al Congrés Alfred Bosch, fidel al líder

En temps convulsos, amb senyals de fi de règim, la batalla per Barcelona es planteja amb cruessa i més oberta que mai

Oriol Junqueras i vencedor d'un soterrat pols amb l'aparell republicà de Barcelona. Oriol Amorós acompanyarà Bosch en el relleu del veterà regidor Jordi Portabella, que des del 2011 fa tàndem amb l'ex-president del Barça Joan Laporta sota la fracassada fórmula Unitat per Barcelona. ERC pretén reconvertir-la ara en aposta guanyadora aprofitant l'impuls sobiranista i, sense incomodar massa CiU, picant també l'ullet a restes del maragallisme amb qui ja va fer el *sorpasso* a les eleccions europees.

El PSC, que arrossega una profunda crisi, té al front de Barcelona el candidat Jaume Collboni, recolzat en una veterana regidora amb poder ascendent al partit: Assumpta Escarp. L'excalde Jordi Hereu ha acceptat encapçalar un consell assessor de Collboni on el més destacat és l'absència de figures rellevants del progressisme que, en altres èpoques, corrien a fer-se la foto amb qui va ostentar l'alcaldia entre 1979 i 2011. L'objectiu del PSC és recuperar-la i per això va promoure unes primàries ober-

tes on van votar 7.463 persones a la primera volta i 5.534 a la segona. Les primàries també van comportar la marxa del partit i l'Ajuntament del derrotat regidor Jordi Martí, així com el desencaix polític de les també crítiques Laia Bonet i Rocio Martínez Sempere.

El PP afronta de nou la batalla de Barcelona amb Alberto Fernández Díaz al capdavant, que espera no patir el desgast governamental de Mariano Rajoy i aspira a seguir creixent tot treient rèdits del seu suport puntual a la governabilitat de

l'alcaldia de Xavier Trias, que compatibilitza amb la confrontació amb CiU pel debat sobiranista. Una gran incògnita és Ciutadans, a qui algunes enquestes otorguen representació municipal però té el seu candidat fallit del 2011, l'exdiputat Jordi Cañas, imputat per frau fiscal.

Davant de tots es planteja resistir i guanyar la reelecció l'alcaldia de Trias, a qui les enquestes pronostiquen pèrdues entre els ja exigits 14 regidors actuals de CiU. Al marge de l'impacte del desafiament sobiranista, l'autoinculpació per frau fiscal de Jordi Pujol deixa molt tocat l'electorat nacionalista. Trias ho sap i per això va ser dels primers a renegar de Pujol, de qui va acceptar el retorn de la medalla d'or de la ciutat bo i reconeixent amb la boca petita que era el seu "pare polític". Però els maldecaps li vénen a l'alcaldia també dels barris i d'uns regidors que sovint no donen la talla i l'obliguen a apagar massa focs com per no cremar-se. L'efecte Can Vies i la revolta de la Barceloneta són la punta d'un gran iceberg (vegeu dossier, pàgines 15 a 25).

Així doncs, les protestes contra un model de ciutat venuda al turisme i a l'especulació, així com la històrica Diada, demostren que el que està en joc a Barcelona és molt més que l'alcaldia. Està en joc el model de ciutat i l'hegemonia política a la capital de Catalunya. Hi ha qui la veu ja capital d'un nou estat europeu; altres són conscients de la importància de la segona ciutat de l'Estat espanyol. Però és la mateixa Barcelona que el 1931 va proclamar la República després d'uns comicis locals i que el 1976, confessant Joan Carles I al president dels Estats Units que volia evitar "l'error" del seu avi, va determinar que la dreta postfranquista endarreries les eleccions municipals fins el 1979. Si durant la transició els poders fàctics van témer la força que l'esquerra i els moviments socials urbans tenien, especialment a Barcelona, ara la història es repeteix.

Por a la participació popular

El Govern del PP podria incidir en la batalla de Barcelona amb un canvi de normativa electoral arreu d'Espanya: vol propiciar l'elecció directa d'alcaldes primant la força guanyadora de les eleccions locals encara que no tingui majoria absoluta, per blindar els grans partits davant eventuais majories alternatives com les que podria propiciar l'extensió de confluències o coalicions d'esqueres. Excepte CiU, que s'ho vol estudiar, tota l'oposició al PP es mostra contrària a aquest canvi de regles del joc.

A un altre nivell, també CiU recela de la participació popular. Xavier Trias ha desestimat les al·legacions que la Favb va presentar a la proposta de reforma dels reglaments de participació ciutadana i funcionament dels districtes. És una incògnita si Trias imposarà uns reglaments que el moviment veïnal veu clarament regressius. I nervis a CiU prova que el responsable municipal de participació, Carles Agustí, titllés de "neofeixista" Guanyem Barcelona el dia que presentava 30.000 signatures d'aval.

En 5
paraules

Plaça de les Glòries

Per una vegada, les obres de l'anell de Glòries van finalitzar abans que acabés el termini i el passat 11 de setembre es va poder mostrar al món sencer aquest nou espai ciutadà, on es va situar el vèrtex de la "V" de la gran concentració ciutadana. Una obra olímpica, no precisament barata, ha estat enderrocada 22 anys després de la seva construcció. La remodelació porta el nom de "Horitzó 2018". Mentrestant, se li donaran usos provisionals a l'espai de 13 hectàrees que ha quedat lliure. Amb aquest enderroc la ciutat es desfà d'un dels seus "nyaps" més monumentals. Una bona notícia.

Escoles bressol insuficients

De 6.998 sol·licituds, 4.142 infants han aconseguit una plaça a l'escola bressol per a aquest curs que comença. Un 40% han quedat fora. Massa. Si tenim en compte que la crisi desanima moltes llars a presentar sol·licituds pel cost que comporta, la conclusió és clara. El dèficit d'escoles bressol a la nostra ciutat clama al cel.

Un altre hotel de luxe!

L'Autoritat Portuària planteja la reconversió de l'antiga seu de Benestar Social en un hotel de luxe. Un altre hotel a la Barceloneta! Pòrtico de Mar, concessionària de l'edifici, vol invertir 30 milions d'euros per convertir 18.500 metres quadrats d'oficines en un establiment hotelier amb piscina i habitacions de superluxe a l'última planta. La llei prohibeix la instal·lació d'hotels en zona portuària. CIU va presentar una proposta al juliol per canviar la llei, però la va retirar. Curiosament, la decisió va coincidir amb la revolta de la Barceloneta. L'empresa ha estat rebuda per l'alcalde per conèixer el projecte.

Dret a manifestació

L'Audiència de Barcelona ha revocat la prohibició expressa d'assistir a manifestacions a la qual es va condemnar set detinguts pels esdeveniments de Can Vies. Per a l'Audiència, "el dret de reunió i manifestació constitueix un bé en ell mateix, un dret universal bàsic, vinculat a la dignitat humana". Igualment considera que una prohibició d'aquestes característiques és anticonstitucional. El jutge de Can Vies es va passar de mida.

La gossera, a Montcada

Som la ciutat insolidària. Enviem als municipis del costat allò que no volem per a nosaltres (el barri de la Mina, el cementiri...). La gossera es va voler construir a Sarrià i les persones d'ordre s'hi van oposar. La van situar a Montjuïc i la muntanya es va rebel·lar. Ara, l'Ajuntament de Montcada i Reixac ha donat el vistiplau al conveni urbanístic firmat amb Barcelona per assumir l'equipament. Es construirà als terrenys coneguts com Torre de Doña Juana, propietat de l'Ajuntament de Barcelona. Això sí, l'ajuntament gran posarà alguns euros com a compensació.

La sanitat, 'tancada per vacances'

La supressió de milers de llits a l'estiu provoca el col·lapse del servei sanitari públic.

Una situació que pacients, treballadors i plataformes socials consideren insostenible, i que la Generalitat prova de resoldre mitjançant la derivació d'operacions a centres privats

DAVID GARCÍA MATEU

Amb l'arribada de l'estiu, el Departament de Salut de la Generalitat va decidir, "com és habitual", tancar centenars de llits dels hospitals catalans. En xifres oficials, unes 2.268 places només a Barcelona, que després haurien de ser restablertes a la tardor. Aquesta clausura, segons el cap del Servei Català de la Salut, Josep Maria Padrosa, responia a "la davallada de pacients durant els mesos d'estiu". Però aquest argument no va convèncer les plataformes socials contràries a les retallades sanitàries. El tancament de plantes d'hospital senceres va ser la gota que va fer vessar el got. Els sindicats fa temps que registren les xifres d'habitacions que

El col·lapse de les urgències provoca que algunes persones esperin cinc dies per ingressar en planta

es tanquen a l'agost per després ser reconvertides en despatxos. Segons la Coordinadora d'Entitats del SAP - Muntanya, en quatre anys s'han suprimit 400 places en la seva zona. Així que, davant del nou anunci del departament, els moviments socials i els treballadors sanitaris no han trigat gaire a mobilitzar-se per tal de convertir l'estiu en una nova i calorosa defensa de la sanitat.

Passadissos plens de llits

Els hospitals públics esdevindrien veritables fortins. Només a Bellvitge, fins a una cinquantena de pacients s'amotinarien als passadissos per evitar que els traslladessin a altres zones. Ingressats a infecciosos, neurologia i altres especialitats, haurien de defensar la seva habitació. I no només físicament, sinó també psicològicament. Tal com va denunciar *El País*, alguns usuaris van rebre intimidacions dels facultatius: si no abandonaven la zona per tancar la planta, deixarien de ser atesos. Un trasllat que de totes maneres comportava una atenció en espais no especialitzats en les seves necessitats.

PEDRO CERVERA

Activistes denunciat el col·lapse sanitari a la Vall d'Hebron durant aquest mes d'agost

Però... ¿quines serien les conseqüències de deixar aquests centenars de llits a l'ombra? Segons les entitats socials i els sindicats: el col·lapse de les urgències. Si bé el màxim responsable del CatSalut responia que la saturació del servei era "puntual", la imatge dels passadissos plens de llits al llarg de l'estiu va ser més aviat "constant". S'han arribat a donar casos de persones que han passat fins a cinc dies a les urgències de la Vall d'Hebron a l'espera de ser ingressades en planta. Davant d'aquesta circumstància, el cap de les Urgències del mateix centre, Xavier Jiménez, va denunciar via carta el col·lapse que patia el servei. La resposta no trigaria a arribar: 10 dies després l'Institut Català de la Salut (ICS) el destituïria del càrrec. Si bé la cúpula de la Vall d'Hebron va defensar que es tractava d'una "reordenació de funcions", un cop Jiménez va canviar les seves responsabilitats per unes altres, el seu lloc el passaria a ocupar Assumpta Ricart, persona adjunta a la direcció i responsable del mateix servei en l'hospital concertat Moisès Broggi.

El *via crucis* de les urgències només va fer que provocar un efecte dominó. La resta d'unitats sanitàries també es veurien afectades per la saturació de pacients. En alguns casos, fins i tot, es van haver de desprogramar les intervencions quirúrgiques previstes,

La multinacional privada ICD/CAPIO augmenta els seus ingressos públics en un 78,6%

ja que als ingressats a urgències els calia, amb major celeritat, el servei. Un ajornament de les operacions programades que desencadenaria, a més, l'augment de les ja dilatades llistes d'espera, tal com denunciarien les plataformes. Si bé des de fa temps les intencions del Conseller de Salut, Boi Ruiz, s'enfoquen envers la reducció del temps d'espera fins a assolir els 6 mesos que estableix la legalitat, les últimes dades no

li són gaire favorables. Ara els pacients per poder entrar a quiròfan han d'esperar un 6,8% més que fa un any i un de cada quatre ja supera el mig any sense ser intervingut.

Per complir amb la descongestió de les llistes d'espera, Boi i Padrosa han iniciat un pla per derivar els pacients a altres centres on ser intervinguts. Fins a 10.000 operacions podrien veure's afectades per aquest programa. De fet, si bé la idea planteja repartir els pacients dels hospitals més saturats entre els 64 centres del Sistema Sanitari Integral d'Utilització Pública de Catalunya (Sis-cat), s'ha de tenir en compte que algunes d'aquestes clíniques són de titularitat privada. Tal com apunta la Coordinadora d'entitats del SAP-Muntanya, la Vall d'Hebron hauria derivat fins a 575 operacions en el 2014. En el cas del Bellvitge, 940 cirurgies adjudicades com a mercaderies al juny. I si sumem tota la Regió Sanitària de Barcelona, unes 2.500 persones visitaran el Sagrat Cor, tal com destapava *El País*.

Diners públics a arques privades

Tot i això, les plataformes consultades apunten que l'arrel del problema es troba en les retallades en la sanitat pública i l'augment de les partides pressupostàries a la privada. Mentre que des del 2011 s'ha retallat un 16% el pressupost de salut, la multinacional de la sanitat privada (IDC/CAPIO) ha vist com en només tres anys augmentaven fins a un 78,6% els diners que li arribaven des de les arques públiques. De fet, la vinculació del Conseller Boi Ruiz amb el capital privat sanitari ja s'havia consumat al llarg de 16 anys. Ruiz havia sigut director general i president de la patronal Unió Catalana d'Hospitals.

ERC i CiU obren la porta a noves retallades sanitàries

En el passat mes de juliol els dos partits nacionalistes van evitar reprovar la tasca del Conseller de Salut, Boi Ruiz, i van tombar la moció presentada per ICV-EUiA. Aquesta acusava Boi Ruiz de ser el responsable de la "reducció de la qualitat assistencial, la degradació dels serveis sanitaris de titularitat pública, l'augment dels temps d'espera i la precarització [laboral sanitària]". A la vegada, ambdós partits no van descartar fer noves retallades en el personal sanitari i/o obrir la porta a una privatització parcial de l'Institut Català de la Salut (van votar en contra de "garantir la continuïtat de l'ICS com a entitat íntegrament pública").

Una ciudad desigualmente diversa

En ambientes urbanos como la ciudad de Barcelona, la diversidad y la desigualdad son fenómenos sinérgicos. Tratar de entender la diversidad social, desde el punto de vista de los simples datos sociodemográficos, implica relacionar el desigual mapa de rentas de la ciudad con otros indicadores, como el empleo, el origen o la formación académica. Su distribución y relación nos desvela, de nuevo, la ruptura social de una ciudad desigualmente diversa

ANCOR MESA
SOCIÓLOGO Y DOCTOR EN
PSICOLOGIA SOCIAL UAB

Ya rondamos los seis años de crisis -a la que muchos prefieren llamar *estafa*- económica y social en Europa, especialmente en el Sur y, con ellos, más o menos el mismo periodo de tiempo en el que ha vuelto a resurgir, con más fuerza aún, el debate sobre el imparable incremento de las desigualdades sociales -al que cada vez se escucha con menos asiduidad denominarlo 'conflicto de clases'. Desigualdades que en entornos urbanos, como la ciudad de Barcelona, se presumen claras y curiosas ante la vista del tan deseado como ahora controvertido turista, se están convirtiendo cada vez más para la ciudadanía barcelonesa (como demuestra el imparable crecimiento de la polarización de las rentas de la ciudad) en una estructura donde las distancias so-

El imparable crecimiento de la polarización de rentas dibuja una ciudad de más distancias sociales

Indicadores como el origen, la formación académica o el empleo tienden a confluir con la estructura de rentas

ciales se alejan cada vez más y la prosperidad tiende a ser un campo más bien restringido.

Pero las diferencias en la ciudad no se acotan a las desigualdades en términos de renta, sino que también recobra gran relevancia su diversidad social y su segregación y agrupamiento espacial siguiendo criterios que, por ejemplo, tienen más que ver con la 'empleabilidad', la formación académica, o el origen. Resulta especialmente didáctico para cartografiar el mapa social que se ha ido estableciendo desde la Gran Recesión, mediante medidas de gobierno abiertamente neoliberales, entender las múltiples relaciones entre la diversidad y la desigualdad de la ciudad.

Por una parte, es de especial

interés analítico observar el estado del empleo según distritos para caer pronto en la cuenta que podemos distribuir los diez distritos municipales de Barcelona en cuatro grupos fundamentales. A la cabeza de la 'empleabilidad' está el distrito de Sarrià - Sant Gervasi con un porcentaje de paro registrado que apenas supera el 5%. A continuación, los distritos de Gràcia, Les Corts y l'Eixample rondan el 8'5%, mientras, por una parte, los distritos de Sant Martí, Horta, Sant Andreu y Sants - Montjuïc, que se sitúan entre el 10 y el 11%, y, por otra, Ciutat Vella y Nou Barris que oscilan entre el 12% y el 14%, forman parte de los grupos con mayor inestabilidad laboral (tanto en términos de paro registrado como de temporalidad de la contratación).

Por otra parte, estos cuatro grupos territoriales comparten situación en lo que podríamos denominar 'ranking de desigualdad', además de presentar estructuras de diversidad social particulares. En referencia a la formación académica, es de especial interés comparar los extremos para entender las diferencias de oportunidades que comportan los niveles formativos en la ciudad. Mientras la media de Barcelona es de un 28%, en Sarrià - Sant Gervasi, los titulados universitarios y de formación profesional superior alcanzan el 48% de la población, a la vez que en Nou Barris, con cerca del triple de índice de paro, los titulados superiores apenas superan el 11%. También en Nou Barris, llama especialmente la atención que el porcentaje de personas sin ninguna formación académica ascienda al 14%, mientras la media barcelonesa apenas supera el 8% y el resto de distritos ronda esta cifra. En los dos grupos medianos, destaca la comparación entre los distritos de Sant Andreu, con un 19% de universitarios y técnicos superiores, y Gràcia, que casi dobla esta proporción, con un 37%.

Origen territorial

También destaca la desigual distribución de la población según su origen territorial. Si nos referimos a la ciudad en su conjunto, el 52% de la población ha nacido en la propia ciudad, un 22% en algún país extranjero (del cual, las principales nacionalidades, por este orden, son la italiana, la paquistanesa, la china, la marroquí y la boliviana que suman juntas más de

ANNA CARLOTA

Después de seis años de crisis se han incrementado las desigualdades entre la población de Barcelona

50.000 personas.), un 7% ha nacido en el resto de Catalunya y un 19% en el resto de territorios del Estado español. Los distritos con menor proporción de personas nacidas en Barcelona son Ciutat Vella (32%) y Nou Barris (48%), seguidos de Sants - Montjuïc (49%). En cambio, los distritos con más nativos barceloneses son Sarrià - Sant Gervasi, con un 64%, Gràcia, con un 56%, Les Corts y Sant Andreu, con un 55%. Por la parte de los ciudadanos y ciudadanas nacidas en el extranjero, en Ciutat Vella, encabezando el ranking, el 49% de su población ha nacido en algún país extranjero, seguido muy de lejos por Sants - Montjuïc, con un 25%. El resto de distritos ronda la media de la ciudad, a excepción de Horta y Sarrià Sant-Gervasi, que apenas llegan al 17 y 16% respectivamente. Como vemos, la diversidad de

la ciudad, también en lo que respecta al origen de su ciudadanía presenta un escenario desigual, con concentraciones claras de personas según el lugar donde han nacido, en una clara tendencia a la convergencia, salvo contadas particularidades, hacia el mapa de desigualdades de renta y 'empleabilidad' que estructura las clases sociales urbanas.

Un paisaje urbano discontinuo

Barcelona presenta, en definitiva, una fotografía nítida de un paisaje urbano plagado de discontinuidades urbanísticas pero, sobre todo, nos evidencia una diversidad desigual de una ciudad que socialmente, fiel a su historia contemporánea, sigue tendiendo al distanciamiento en las condiciones materiales de vida de sus vecinos y vecinas que, sin duda, contribuye

en buena parte a la conflictividad urbana. Condiciones como el origen, la formación académica o la 'empleabilidad' tienden a confluir con una estructura de rentas cada vez más descompensada durante el transcurso de la actual crisis económica, convertida en crisis social,

Visto el panorama, la ciudadanía comienza a tomar partido por un cambio en las estructuras de poder

que está invitando a la ciudadanía a tomar partido por un cambio contundente en las estructuras de poder que han construido el actual modelo de la Barcelona rota.

Posa el teu anunci a

CARRER

93 412 76 00
carrer@favb.cat

SI NECESSITES UN
TAXI, TRUCA'NS

**BARNA
TAXI**

93 357 77 55

GELATERIA

Casa fundada l'any 1912
**FABRICACIÓ PRÒPIA
I ARTESANA**
OBERT TOT L'ANY
GELATS, ORXATES, GRANITZATS
SUÏSSOS, ENTREPANS

Rambla Poblenou, 44-46
93 309 18 72 - Barcelona
www.eltioche.com
eltioche1912@hotmail.com

FORNS DEL PI
PASTISSERIA

FERRAN, 13 Tel: 93 362 75 39	BANYS NOUS, 2 Tel: 93 318 82 94
HOSPITAL, 48 Tel: 93 362 74 88	CALL, 13 Tel: 93 362 32 48
Pg. D'URUGUÍTA, Tel: 93 354 54 28	PL. BONBUCCES, 2 Tel: 93 317 87 02
CARD. CASANYS, 17 Tel: 93 318 46 81	FERRAN, 12 Tel: 93 412 77 98

AGRAIM LA SEVA COMPRA.
REPARTIM A RESTAURANTS, HOSPITALS,
HOTELS, BARS, COL·LEGIS, ETC.

En 5
paraules

Una altra mega-botiga

La marca Mango té 25 establiments a la nostra ciutat. Ara anuncia que n'obrirà un altre on hi havia el cine Alexandra de Rambla Catalunya. Un local de 1.500 metres quadrats en el qual l'empresa invertirà 1,8 milions d'euros per adequar-lo. La màgia del cinema donarà pas al negoci pur i dur de la multinacional. A la façana encara trobem el rètol del cinema, però una tanca ja hi impedeix el pas. Des del desembre no hi havia projeccions. Les peces de roba confeccionades en països llunyans en condicions inhumanes lluiran les seves formes i colors als aparadors de la Barcelona del negoci.

Reformes a plaça Catalunya

La compravenda de locals comercials a plaça Catalunya és notícia permanent. És un lloc obligat de pas per a milers de turistes. El govern de la ciutat no hi havia previst cap intervenció, però de sobte s'ha convençut que l'arranjament de les seves dues fonts és prioritari i anuncia la seva rehabilitació en els pròxims mesos. No hi ha problema de diners i s'invertiran un milió i mig d'euros. Les fonts llençaran els seus braços d'aigua a l'aire en tecnicolor.

Adigsa a judici

Després de nou anys d'investigació la fiscalia va donar a conèixer les acusacions contra ex-alts càrrecs d'Adigsa per malversació de fons públics durant l'etapa del govern de CIU. El fiscal demana 10 anys de presó per al que va ser Conseller Delegat, Josep Antoni Fontdevila i 9 anys a Xavier Sala i Jordi Huguet com a col·laboradors necessaris, més cinc anys per a Josep Maria Penin i José Antonio Salguera. El judici se celebrarà pròximament.

El més gran del món

L'Oasis of the Seas, el creuer més gran del món, ha arribat a Barcelona amb les seves 220 tones de pes i els seus 8.500 passatgers a bord, que consumiran unes hores a la ciutat. Barcelona serà el port base de la ciutat flotant, que cada any realitzarà tres sortides. No es veu el final de la descomunal invasió turística que pateixen els carrers, els barris i els veïns i veïnes de Barcelona. Quedem a l'espera del pròxim rècord.

Recuperem un cinema!

Desenes de sales de cinema van tancant i, de sobte, algun mitjà de comunicació -no tots- ens porta la notícia que recuperarem el Texas, cinema que durant uns anys es va dir Bailén i després va ser el Lauren Gràcia. El cineasta Ventura Pons i alguns companys de viatge s'han decidit a reobrir-lo. Entre ells, Ricard Almazán, programador de les sales Verdi durant 25 anys, que va afirmar: "No permetrem que es converteixi en un supermercat". Les sessions comencen a finals de setembre. Totes les pel·lícules seran subtítulades en català. Amics, amigues. Mireu la cartellera. *Cine, cine, més cine por favoor...*

La lucha del metro se reinventa

La plataforma Stop Pujades se reorganiza contra una posible nueva subida de tarifas y para exigir transparencia en la gestión del transporte

LUIS CALDEIRO

La chispa saltó en Nou Barris, distrito obrero del norte de la ciudad, de fuerte tradición reivindicativa. Era finales de diciembre de 2013 cuando se anunció que el billete de metro sufriría una nueva subida: la tarjeta T-10 -la más utilizada por los ciudadanos- pasaría de costar 9 euros con ochenta céntimos a nada menos que diez euros con treinta en 2014. Nada nuevo bajo el sol, teniendo en cuenta que cada año el Ayuntamiento nos "obsequia", invariablemente, con un aumento del precio del transporte. Esta vez, sin embargo, la magnitud de la subida y el hecho de ir dirigida a una población ya muy castigada por la crisis, prendió el incendio. "Para nosotros, que la T-10 pasara de los diez euros, supuso prácticamente un insulto", afirma Rafa Lora, activista del movimiento Stop Pujades. A partir de ahí, los acontecimientos se sucedieron con rapidez: desde la Trobada Alternativa de Nou Barris se hizo un llamamiento a la movilización, al que inmediatamente respondieron diversos barrios y poblaciones, como Santa Coloma de Gramenet. A las movilizaciones, siempre semanales, se fueron sumando nuevos núcleos de población, hasta llegar a las cincuenta y pico convocatorias por semana. "Fue una lucha interesante" -recuerda Rafa- "y estamos muy satisfechos del trabajo que se hizo: no conseguimos parar la subida, pero las acciones dieron un fruto muy importante a nivel de movilización y se sentó una sólida base de organización". Las acciones del movimiento, que fue bautizado con el gráfico nombre de "Stop Pujades", fueron, en palabras del activista, "muy medidas y pensadas". "Eran planificadas semana a semana, no había una estrategia a largo plazo" -confiesa-

JOAN LINUXBCN

Las acciones en los barrios contra la subida de tarifas confluyeron en una gran manifestación en Sant Jaume

"nos reuníamos cada semana, los lunes o los jueves, y estudiábamos la próxima medida a tomar. Y siempre buscábamos el factor sorpresa, rehuendo de la rutina de las movilizaciones clásicas, al tiempo que perseguíamos unas acciones "atractivas", en el sentido de que la gente sintiera que se había conseguido notoriedad con ellas, que su voz había sido escuchada". El abanico de actos realizados fue, en efecto, amplio e imaginativo: desde detener convoyes de metro a la ocupación, en coordinación con los *yayoflautas*, de la sede central de la Autoritat del Transport Metropolità (ATM), pasando por *performances*, cortes de carreteras, convocatorias simultáneas en varios puntos de la ciudad, siempre en busca de la sorpresa...

La deuda financiera

La respuesta del Ayuntamiento fue la clásica del poder político: negar la mayor, cerrándose en banda a negociar el punto que había originado el conflicto (la subida) pero dando a la vez *peixet* al bando contrario, mediante una medida que mostrara "voluntad de diálogo", aunque en realidad fuera

absolutamente cosmética. Dicha medida fue la constitución, dentro del seno de la ATM, de la denominada Taula Social, donde estarían representados el consistorio y los agentes sociales. La Taula, una reivindicación histórica de la Plataforma pel Transport Públic (PTP) y de la propia Favb, debería haber sido, como su nombre indica, un órgano donde se sentaran todos los

Trias ha confesado que el sistema público de transporte de Cataluña "depende literalmente de los bancos"

actores a debatir y decidir sobre la problemática del transporte público en Barcelona. La realidad fue muy otra: "desde el principio se negaron a negociar sobre nuestras reivindicaciones" -denuncia- "sólo estuvieron dispuestos a hablar de la llamada *T-mobilitat*, un proyecto municipal de título tarifario único. Pero "hablar", no en el sentido de construir algo entre todos, sino

de presentarnos "su" plan como algo "hecho" y "cerrado", y si os gusta, bien, y si no, también. Que para eso el Ayuntamiento ya se había encargado de todo, incluyendo el diseño del prototipo de billete electrónico". Esto, con ser grave, quizá no fue lo peor: según Rafa Lora, el propio alcalde Trias les confesó que el sistema público de transporte de Cataluña "dependía literalmente de los bancos", a los que se adeudaba la cantidad de "quinientos y pico millones de euros". Y que, por tanto, existían unos compromisos financieros que "para nada" se iban a soslayar, razón por la cual el poder municipal no podía ceder a sus demandas.

¿Y los sindicatos?

Por otra parte, hubiera sido lógico -al menos este periodista así lo entiende- que los sindicatos hubiesen hecho causa común con Stop Pujades, hasta las últimas consecuencias. Pero la realidad no siempre sigue la lógica: "La situación de los sindicatos es complicada" -reflexiona- "hablamos con todas las centrales y fueron las minoritarias (COS y CGT) las que más se implicaron en nuestra lucha. Las mayoritarias nos apoyaron verbalmente -CCOO nos llegó incluso a proporcionar algún material, como octavillas, etc.- pero no hubo una participación activa por su parte. Y estamos convencidos de que si éstas se hubieran empleado a fondo, llamando a la movilización, hubiéramos ganado la batalla. Porque estuvimos a punto de ganarla, ¿sabes? Pero al final faltó movilización: fueron muchas semanas de lucha y, evidentemente, nos fuimos desgastando. Si CCOO y UGT hubieran sumado sus fuerzas a las nuestras, lo hubiéramos conseguido". Una actitud que dice "entender, pero no compartir". "Entiendo el porqué, porque he observado la actitud de estas organizaciones en la Taula Social, y pienso que están institucionalizadas, subvencionadas", asegura.

Un horizonte de movilización

Tal como está la situación del país, a Stop Pujades le queda todo un horizonte de lucha por delante. Por eso, y partiendo de la experiencia acumulada, ha decidido *reinventarse*. Si movilizarse contra un hecho consumado (la subida tarifaria) resultó infructuoso, mejor hacerlo con anterioridad. "Estamos convencidos de que seguirán teniendo la tentación de aumentar el precio del billete" -afirma- "por eso queremos ir por delante para decirles: no ejecuten otra subida porque las movilizaciones de este año se repetirán, y con más fuerza". Esto, en el aspecto táctico. En cuanto a la organización, el movimiento ha decidido dotarse de

cierta estructura, sin por ello traicionar su funcionamiento horizontal: se crearán comisiones de trabajo que abordarán los temas más importantes, como el seguimiento de la citada *T-mobilitat*, que implantará un nuevo sistema de transporte y tarifario en Cataluña; así como una comisión auditora de la deuda del Metro, que exigirá "transparencia, conocer las cuentas del transporte público, que es lo que pedimos en la Taula Social, sin que nos hicieran caso", amén de averiguar "quién es el responsable de esa deuda y cómo surgió". Porque, en definitiva, "si no fueron los ciudadanos quienes la generaron, no son ellos quienes deben pagar".

“L’alcohol provoca més problemes de violència i de salut que la marihuana”

— José Afuera
President de CATFAC

CRISTINA PALOMAR

Després de tres intents fallits, aconseguí entrevistar un responsable de la Federació d'Associacions Cannàbiques de Catalunya. Ho fem a Sants, a l'Associació La Maca, però ben allunyats de la sala de fums, no sigui que se'ns en vagi el sant al cel.

— L'últim eurobaròmetre sobre joves i drogues revela que el percentatge de joves que demanen la regulació del cànnabis ha passat a Espanya del 35% al 47% en tres anys. Què ha passat per explicar aquest canvi?

— Desconec aquestes dades, però sí que és cert que ha augmentat la cultura sobre el cànnabis a la societat i, sobretot, entre els joves. La gent coneix cada vegada més què és la marihuana i quins són els seus efectes, i sap que no té res a veure amb la cocaïna o l'heroïna, per exemple.

— La societat continua responsabilitzant la marihuana de generar addicció, fomentar conductes delictives i obrir la porta al consum de drogues més dures.

— La teoria diu que comencem fumant porros i acabem morts d'una sobredosi, però no és veritat. Obama va fumar porros de jove i ara no és un delinqüent. Aquesta teoria està desacreditada científicament i és molt moralista. El gran problema que té la societat a l'hora d'abordar aquest tema és la falta d'informació. Ens regim per uns patrons que diuen quines són les conductes adequades i quines són les prohibides, iestic convençut que l'alcohol genera més problemes de violència i de salut que la marihuana.

— De legalitzar-se completament, pot acabar la marihuana convertint-se en un instrument de control social com ho va ser l'opi?

— Podria ser. Tanmateix, ara, amb els clubs, els usuaris tenen la possibilitat d'obtenir marihuana de qualitat i de decidir-ne quina quantitat volen consumir.

— Un informe internacional presentat a Barcelona el juliol passat conclou que la regulació del sector és irreversible. ¿De quants anys estem parlant per arribar a aquest escenari?

— Ja m'agradaria saber-ho! El model prohibicionista aplicat fins ara ha resultat ser un fracàs i l'oferta i la demanda no han parat de créi-

José Afuera

DANI CODINA

Denunciant la doble moral

José Afuera no és un pagès qualsevol. Es dedica al cultiu de la marihuana i compagina aquesta feina a l'associació La Maca del barri de Sants amb la presidència de la Federació d'Associacions Cannàbiques de Catalunya, la CATFAC. Defensor a ultrança de la regulació del mercat del cànnabis, amenaçat quatre vegades de mort i amb set causes pendents per conreu de marihuana i transport, Afuera no dubta a criticar durament l'administració per la seva doble moral. Assegura que mentre es persegueix les entitats més legals i se les ofega econòmicament, es mira cap a una altra banda quan es tracta d'acabar amb falsos clubs cannàbics controlats per màfies nacionals i estrangeres. La CATFAC treballa des de fa temps amb la Generalitat i l'Ajuntament per regular el sector, però Afuera reconeix que és una tasca titànica, com ho demostren les “desafortunades” declaracions del conseller de Salut, Boi Ruiz.

xer. Un exemple: a Espanya tenim un percentatge del 65% de gent empresonada relacionada amb les drogues. Si les drogues estiguessin regulades, aquesta gent no estaria a la presó, la societat s'estalviaria molts milions d'euros i l'Estat ingressaria diners pels impostos igual que fa amb l'alcohol.

— Com creu que seria la societat catalana un cop legalitzada la venda de marihuana?

— Seria millor que la que tenim ara perquè en baixaria el consum. Ara tenim tres vies per comprar marihuana: anar al mercat negre, l'autocultiu -que sol ser molt costós però és el més beneficiós- i, finalment, formar part d'una associació cannàbica on t'asseguren la qualitat i la varietat del producte, i et garanteixen que sempre en tindràs a la teva disposició. Està demostrat que un cop associat, el consum de marihuana disminueix. Un mateix es regula les dosis i practica un consum responsable. Holanda és un cas paradigmàtic. Els usuaris holandesos són els que tenen la mitjana de consum de marihuana més baixa de la Unió Europea i són els que s'inicien en el consum de cànnabis més tard.

— Vol dir que hem de posar la marihuana més a mà?

— Jo mai la posaria més a mà perquè no vull que els meus fills la puguin comprar com si fos un caramel. El que reclamo és poder accedir al cànnabis a través de l'autogestió i de la venda legal i regulada per garantir-ne el consum responsable.

— A Catalunya no existeix cap registre específic d'aquesta activitat, s'ignora la xifra real d'associacions cannàbiques i només una seixantena està federada en la CATFAC i en la FEDCAC. Com es pot regular res amb aquest desgavell?

— Cal un registre específic d'associacions cannàbiques que ara no existeix. Un cop assolit això, cal un Consell Regulador del Cànnabis que marqui el camí a seguir a les associacions. Si et mantens al marge, hauràs de demostrar que la teva activitat no està al marge de la llei.

— Aquests últims mesos hem assistit a detencions de membres de clubs cannàbics per vendre marihuana a turistes i també s'han decomissat plantacions. Està d'acord amb aquesta política de persecució policial i judicial?

— No. La pena és que no es persegueixen les associacions que estan cometent frau de llei i que operen per ordre de màfies nacionals i estrangeres i, en canvi, jo tinc set causes pendents. La policia i els jutges apliquen de forma molt estricta el Codi Penal fins al punt que si tens una planta de marihuana al balcó pots acabar davant d'un jutge.

— Com solen acabar la majoria d'aquestes causes?

— Cap de les associacions federades a la nostra entitat ha tingut una sentència condemnatòria.

— Abans parlava de màfies que controlen clubs...

— Als clubs cannàbics s'hi han ficat immobiliàries, hotels, holandesos, pakistanesos, xinesos, californians... Jo estic amenaçat de mort per haver-ho denunciat públicament. És un mercat il·lícit controlat per delinqüents que, a banda del cànnabis, es

dediquen a altres coses.

— Quants milions d'euros mou el negoci de la marihuana?

— No hi ha forma de saber-ho, però la xifra que circula de 5 milions d'euros al mes només a Catalunya crec que es queda curta. A finals d'aquest any les associacions de la CATFAC presentarem una auditoria interna. Nosaltres dediquem el 25% dels ingressos a pagar impostos, el 20% a activisme social i prevenció de riscos, i la resta a pagar sous, lloguer i serveis de l'entitat.

— Quins requisits han d'acomplir els socis?

— Ser major de 18 anys, ser consumidor previ de cànnabis, pagar una quota i venir avalat per un soci. En el cas de patir una malaltia, s'ha de passar una revisió mèdica. Un cop superat això, s'ha de fer una previsió del que consumiràs i es pot començar a consumir quinze dies després de fer-te'n soci. La mitjana d'edat del soci és d'uns 42 anys i el consum també es regula fixant una limitació mensual. En la nostra associació, per exemple, la mitjana actual de consum està en uns 25 grams de marihuana al mes.

— Quins efectes negatius té la marihuana?

— És dolenta quan no te la pots permetre, quan afecta les teves relacions personals, o quan tens atacs psicòtics i cardiopaties.

— No provoca càncer de pulmó?

— Nosaltres intentem que la gent consumeixi menys marihuana i que no la barregi amb el tabac. Fumant-la s'assimila un 12%, amb el vaporitzador un 50% i ingerida en galetes, pastissos, mantega i oli un 80%. En aquests últims dos casos, cal menys quantitat.

— Mentre que des de l'Ajuntament de Barcelona s'aposta per fer una normativa que reguli el desgavell d'aquest sector, des de Salut, el conseller Boi Ruiz ha acusat les associacions cannàbiques d'utilitzar l'ús terapèutic del cànnabis com a pretext.

— Són declaracions molt desafortunades perquè no reconeix el treball que estem fent des de fa temps sobre l'ús terapèutic del cànnabis. En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, crec que anem en la bona direcció.

Opinió

JORDI BORJA

14 ¿Sobrevivirán los gobiernos locales?

La veu del
CARRER

Seguim als barris

La reivindicació del dret a decidir, a votar i participar per decidir-ho tot. La denúncia de la corrupció de cada dia i de cada racó. El malestar que genera estar envoltats de polítics que entenen la seva tasca com una professió i que mantenen les seves organitzacions anquilosades i allunyades de les necessitats de la majoria de la gent. Les retallades en serveis públics i en drets socials. Una ciutat que es modela sota la batuta de les lleis del mercat. L'aparició de noves propostes de fer política. La creació de candidatures que conviden explícitament els moviments socials a la confluència...

Tot plegat ens situa davant de situacions noves. Vivim temps molt vius, d'una conjuntura política intensa i frenètica, que ens obliguen a prendre posició, a definir-nos públicament, a donar suport a plataformes o a crear espais de confluència. I a mobilitzar-nos tant o més com hem vingut fent sempre. No serem pas nosaltres qui neguem que estem vivint temps de replantejar-s'ho tot. Som presents en aquests debats i hi seguirem estant.

Però no podem oblidar allò que som, la raó de ser del moviment veïnal, popular i ciutadà. Hem de tenir temps per analitzar la situació concreta dels barris, dels districtes, de la ciutat. Hem de seguir comptant amb el veïnat dels barris i convocar els afectats als carrers i les places, a les assemblees i a les entitats i associacions. Per decidir tots plegats com ens organitzem i les accions que hem de dur a terme perquè se'ns tingui en compte.

Es en aquest treball al territori on agafa força la lluita per aprofundir en les llibertats, per eixamplar els canals democràtics, per fer realitat els drets a la informació i a la participació. La lluita per millorar el barri i pels nostres drets socials va estretament lligada a la lluita per una democràcia que no sigui de cartró pedra, que castigui els corruptors i corruptes avui impunes. I que no es pot limitar a exercir el vot cada quatre anys.

No podem deixar-nos arrossegar pel remolí dels esdeveniments. Hem de mantenir actives les nostres associacions veïnals i les plataformes de barri i moviments socials en els quals estem inserits des de sempre. Són l'altra cara d'una mateixa moneda. Si oblidéssim això faríem un flac favor a la lluita per una Barcelona dels barris més lliure i justa. Vam ser i som un moviment social actiu en dictadura, en transició i en democràcia i tenim moltes raons per continuar treballant. Com prova el dossier que publiquem, els barris estan vius. I nosaltres seguim als barris.

El ninot de
El Roto

La veu dels lectors

Les alzines arrencades del Paral·lel

Una vegada més, una actuació d'urbanisme municipal barceloní, sota la glamurosa denominació d'Hàbitat Urbà, ens ha impactat per la seva agressivitat: han arrencat les alzines que hi havia a una illeta del principi de l'avinguda del Paral·lel, en la seva confluència amb la Plaça d'Espanya. A més del seu valor com a arbres, tenien una característica molt especial: eren un important refugi d'avifauna, de fringíl·lids, petites aus cantaires que viuen en llibertat dins una ciutat dura i sorollosa i que, per la reducció de la seva població, han esdevingut tots espècies protegides per la normativa europea, estatal i normatives autonòmiques com la Llei de Protecció dels Animals de 1988. Però això, certs tècnics i responsables polítics ho ignoren o l'obliden per sistema.

La reforma de l'avinguda del Paral·lel, feta sense cap consideració per l'opinió dels veïns, que haurien d'haver estat participants en ser els primers afectats, manté els mateixos principis de despotisme -il·lustrat o no- que anteriors projectes realitzats a la ciutat. Novament, cal esmenar la plana a aquells que són incapaçs de veure, a l'hora de projectar, els diferents aspectes que conformen la realitat urbana, aquest hàbitat per definició complex, aspectes diversos que cal tenir presents per aconseguir que l'actuació suposi

ORIOL GRANADOS
El Paral·lel a l'alçada de la plaça d'Espanya, abans i després de l'arboricidi

LA VEU DEL CARRER

Edita: Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
Obradors, 6-10 baixos
08002 Barcelona
Telèfon: 93 412 76 00
Fax: 93 412 58 88
e-mail: carrer@favb.cat
Web: www.favb.cat

Consell de direcció: Andrés Naya,
Marc Andreu i Lluís Rabell

Cap de redacció i maquetació: Elia Herranz

Revisió ortogràfica: Roser Argemí

Consell de redacció: Gemma Aguilera,
Laura Aznar, Anais Barnolas, Néstor Bogajo,
Luis Caldeiro, Vicent Canet, Anna Carlota,
Dani Codina, Marc Font, David García,
Daniel Gomis, Eloi Latorre, Cristina Palomar,
Meritzell M. Pauné, Jordi Martí, Joan
Morejón, Albert Ollés, Ignasi R. Renom, Alicia
Tudela, Marc Villoro

Consell assessor: Manel Andreu, Roser
Argemí, Jaume Asens, Alfons Barceló, José
Miguel Benítez, Jesús Berrueto, Horacio
Capel, Maria Favà, Josep Ramón Gómez, M.
Eugenia Ibáñez, Joan B. Isart, Alfons López,
Eugeni Madueño, Pep Martí, Pep Miró, José
Molina, Eduard Moreno, Ferran Navarro,
Rosa Mª Palencia, Albert Recio, Ferran
Sagarra, Josep Lluís Rueda, Mercè Tatjer,
Ole Thorson, Àngel Valverde, Pau Vinyes

Portada: Pepe Encinas
Foto: Pujol al seu despatx de la Generalitat
després de guanyar les eleccions. 30 d'abril
de 1984.

Maqueta original: Joan Carles Magrans

Administració: Xènia Orfila

Fotomecànica i impressió: Imprintsa
Telèfon: 93 878 84 03

Distribució: Trèvol Missatgers
Telèfon: 93 498 80 70

La FAVB no està necessàriament d'acord amb les opinions que s'expressen als articles signats per particulars o col·lectius. Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-No Comercial-Sense Obres Derivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Impressió en paper de 48,8 grams
Dipòsit legal B - 21300 - 1995
Aquest número té un tiratge de 8.000
exemplars i la seva distribució és gratuïta

L'edició d'aquesta publicació ha estat possible gràcies a la col·laboració del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i diverses entitats

sempre una millora de la qualitat de vida, tan esperada pels qui hi viuen. Malauradament, alguns no ho entenen així i, amb una línia d'actuació simplista, prescindeixen d'una part tan enriquidora del paisatge urbà com són els elements naturals que, a més, són el suport i el refugi d'altres essers vius com els fringíl·lids, una simbiosi que representa un privilegi per a una ciutat com Barcelona. L'actuació que es du a terme és el resultat d'una ment pobre i empobridora. Entre altres qüestions, s'hauria pogut trobar una solució per tal de mantenir els dos exemplars que ja hi eren i formaven part d'un medi consolidat, fent-los conviure amb el nou carril bici. Si més no, quan des del CEM donem l'avis i alertem del valor d'aquestes alzines, no ens podem imaginar el menyspreu d'Hàbitat Urbà cap a la implicació ciutadana i que serien arrencades en menys de vint-i-quatre hores. I a més a més, també servien de refugi d'ombra per al vianant que fa la travessa del desert en una Plaça d'Espanya que dona absoluta prioritat semafòrica al trànsit del vehicle privat. Amb aquesta desaparició, tenim ja un Paral·lel més gris, una plaça d'Espanya més desolada i dura i una biodiversitat més empobrida a Barcelona.

ORIOI GRANADOS
President del CEM, Centre d'Estudis de Montjuïc

Sobre la piscina Mundet

He leído con atención su crónica [M. Eugenia Ibáñez] en el número 132 de la revista *Carrer* que trata sobre la piscina de Mundet.

Al final, cuando usted se despierta, habla del teatro en condiciones similares de desaparición. En

MIGUEL CARTISANO
Detalle del mural de Guinovart

su tiempo fue el más grande de Catalunya. Pero lo que me interesa es que usted sepa del mural de Guinovart que hay en su entrada, y que está completamente deteriorado.

Y por favor, no se me olvide de la iglesia, con cristalerías de Faber, murales de Tharrats y esculturas de Subirachs (Cristos, pila bautismal, mesa de oración...) y un par de confesionarios racionalistas que no los hay en ningún otro lugar de nuestro país.

MIQUEL CARTISANO

Les cartes enviades a la secció de La veu dels lectors han de tenir un màxim de 1.800 caràcters (mig foli). Ens reservem el dret d'adaptar-les si superen aquesta extensió.

LA CAMBRA FOSCA

El 016

Barcelona, 2 de setembre de 2014. A les 18,30 hores, trucada d'urgència al 016 per un cas de violència de gènere. Missatge gravat: "Nuestras operadoras están ocupadas, le atenderemos lo antes posible", música de fons i repetició del missatge, música i... als tres minuts, "siguen acupadas, llame pasados unos minutos". Passats uns minuts,

locució, música i finalment contesta una senyora que no coneix el barri des d'on truquem perquè el servei està centralitzat a Madrid. Ens passa la trucada a l'IDC (Institut Català de la Dona), on diuen atendre tot Catalunya i que el protocol mana una denúncia prèvia als Mossos d'Esquadra. Cap interès sobre el cas en concret. Final de la història: fins a les dues de la matinada a la comissaria del Mossos amb els nens i casa d'acollida d'urgència. Conclusió. S'omplen la boca amb què els protocols en cas de violència de gènere funcionen adequadament, però quan passa alguna cosa que necessita una resposta urgent, la dona continua trobant-se sola. ¿Què passaria si en cas d'incendi els bombers ens fessin passar per aquest periple?

Plaça dels eucaliptus morts

A la plaça dels Eucaliptus de Torre Baró existia als anys 70 una petita caseta que de dia era guarda-roba per a la guàrdia urbana i de nit es convertia en una mena de "Parlament" dels Nou Barris. Mig centenar d'activistes veïnals arribaven a peu de totes les barriades i en sessions que podien durar quatre hores debatien un ampli ordre del dia. Era la junta oberta de l'Associació de Nou Barris. La caseta va desaparèixer. La plaça s'ha urbanitzat. Les obres van durar mesos i, a punt per a la inauguració, es va presentar el tinent d'alcalde Antoni Vives, que va preguntar: "Però, on són els eucaliptus?" Un dels responsables de les obres va assenyalar uns arbres diminuts. Vives va dir: "No serveixen.

La grandària és important. Poseu-los més *crescudets*. Els eucaliptus donen nom a la plaça i no podem fer el ridícul". Parcs i Jardins va fer gestions a Itàlia per portar arbres com Déu mana. El seu transport no era fàcil. No arribarien a temps. Al final, la cosa va quedar en un entremig. Es van arrencar els arbres petits i es van plantar quatre eucaliptus catalans d'alçada mitjana. Però no va ser bufar i fer ampolles. En fer els forats, va aparèixer el ciment. Es va haver de tallar una part de les arrels. Han passat algunes setmanes i ja han mort dos dels arbres. Ningú no sap quin futur espera a els altres dos. No sabem quants diners ha suposat la despesa extra. El tinent d'alcalde, que s'ho faci mirar o que consulti els experts en verd urbà abans de prendre decisions.

Vaga a BTV

Si l'alcalde no ho impedeix, el dia 19 de setembre (pregó de la Mercè) i el 3 d'octubre (Ple Municipal), no haurà emissions de la televisió de Barcelona, emissora pública de titularitat municipal. Malgrat que l'Ajuntament va tancar l'exercici amb un superàvit de 193,3 milions d'euros, als treballadors els van retallar el sou en 335.000 euros. La plantilla de BTV està subcontractada mitjançant l'empresa BCN Audiovisuals. El passat mes de juliol van desconvocar una vaga per negociar. Després de diverses reunions, l'empresa continua marejant la perdiu. Planteja una pujada del 0,5% cada any per recuperar la massa salarial retallada. Els 91 treballadors han rebutjat l'oferta. La precarietat laboral no és el millor sistema perquè l'ens públic compleixi amb el seu paper. La nostra solidaritat amb aquest col·lectiu que realitza la seva feina amb moltes dificultats.

TV3 contra el medi ambient

TV3 ha cancel·lat el programa que portava per nom *El Medi Ambient* i que era un exemple de fer les coses bé El país té al davant grans reptes mediambientals. Els ciutadans hi han de jugar un paper important, i la informació i sensibilització dels veïns i veïnes és imprescindible. Aquí és on ha d'estar la televisió pública. Però TV3 fa el contrari: retalla despeses i tanca un programa necessari. Com si a la cadena no es pogués retallar en altres partides! La reacció no s'ha fet esperar. Acció Ecologista, l'Associació Catalana de Comunicació Científica, el Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya i moltes altres entitats rebutgen la mesura i exigeixen que el programa es torni a emetre. Les associacions de veïns i veïnes ens unim al clam. Tot un escàndol.

EN POSITIU

Homenatge a la imaginació popular

Algú va dir allò de "la imaginació al poder". El dia després que Pujol sortís del confessional va començar a circular per les xarxes, de manera anònima, una nova versió de la coneguda havanera *El meu avi*. Com a homenatge a la imaginació popular, doncs, reproduïm el text, entre d'altres coses perquè en ser anònim no hem de pagar els drets d'autor.

*El meu avi va anar a Andorra
A portar-hi uns calerons
No fos cas que a casa nostra
Hi haguessin revolucions.*

*Els calerons varen créixer
Amb soborns i comissions,
Fins assolir una fortuna
De quatre-cents
O cinc-cents mil·lions!*

*Quan Jordi Pujol i Solel
Parava la mà
Els homes del totxo,
Au vinga, a pagar, a pagar i a pagar!*

*Els milions a casa nostra
No varen tornar,
No varen tornar, ni tornar
Que van amagar-los
Als bancs pirates d'ultramar.*

*Arribaren temps confusos
De grans manifestacions
I la premsa madrilenya
Disparàren els canons.*

*Una dona despitada
Va obrir la caixa dels trons,
I va agafar la família,
I l'honorable Pujol,
Ben bé pels collons.*

*Quan Jordi Pujol
Parava la mà
Els homes del totxo,
Au vinga, a pagar!*

*Els milions a casa nostra
No varen tornar,
No varen tornar,
Visca Catalunya!
Pobres catalans!*

JORDI BORJA
URBANISTA

¿Sobrevivirán los gobiernos locales?

Un título inspirado por algunos libros clásicos como *¿Pueden sobrevivir nuestras ciudades?* del arquitecto Josep Lluís Sert y *Muerte y vida de las grandes ciudades* de Jane Jacobs. Si las ciudades se mueren, con ellas desaparecerán los gobiernos locales. Y viceversa, si dejamos morir a los gobiernos locales se morirán nuestras ciudades y con ellas la democracia, entendida como el gobierno de los ciudadanos, libres, iguales y solidarios. Esta preocupación es propia de los periodos de cambios acelerados y de desafíos nuevos.

Actualmente vivimos una época en la que las ciudades tienden a disolverse en la urbanización dispersa y segregadora. Es la urbanización sin ciudad y sin ciudadanos, simplemente clientes atomizados. Mientras las ciudades centrales expulsan a amplios sectores de la población, fragmentan el territorio físico y social y se terciarizan, son objeto de la especulación, convirtiendo viviendas y barrios no en valores urbanos de uso sino de cambio. Y se venden como atracción para el turismo, los congresos y los negocios y, en el mejor de los casos, para los usuarios de sus servicios y equipamientos.

Se trata de una tendencia potente pero que encuentra importantes resistencias sociales y culturales. Y también por parte de muchos gobiernos locales. Para las oligarquías económicas y políticas y su alta burocracia estas resistencias molestan y en nombre de la racionalización financiera se tiende a vaciar de poder a los gobiernos locales. Pero también los poderes políticos y económicos encuentran ventajas en el minifundismo municipal. Permite a los partidos insertarse en el territorio y los partidos dominantes saben que los cargos locales dependen más de ellos que de los ciudadanos. Y a las empresas vinculadas a los servicios y a la construcción y promoción de obras físicas y edificios les resulta más fácil enfrentarse a gobiernos locales débiles que a grandes. En consecuencia, se toma el peor camino: mantener una estructura municipal costosa pero poco eficiente y con competencias cada vez más reducidas, lo cual degrada la democracia a cuestiones muy secundarias.

Cambiar las reglas del juego

El gobierno español promovió recientemente una reforma local que vació de competencias a los municipios de menos de 20.000 habitantes. Las competencias se transfirieron a una institución como las Diputaciones Provinciales, no electa directamente por los ciudadanos, muy alejadas de los municipios, de funcionamiento muy opaco y con frecuencia un ámbito de prebendas y corruptelas políticas. Hubiera sido mucho más democrático y más eficiente promover e incitar a los municipios a agruparse manteniendo los municipios actuales como circunscripción electoral y delegación del ente supramunicipal.

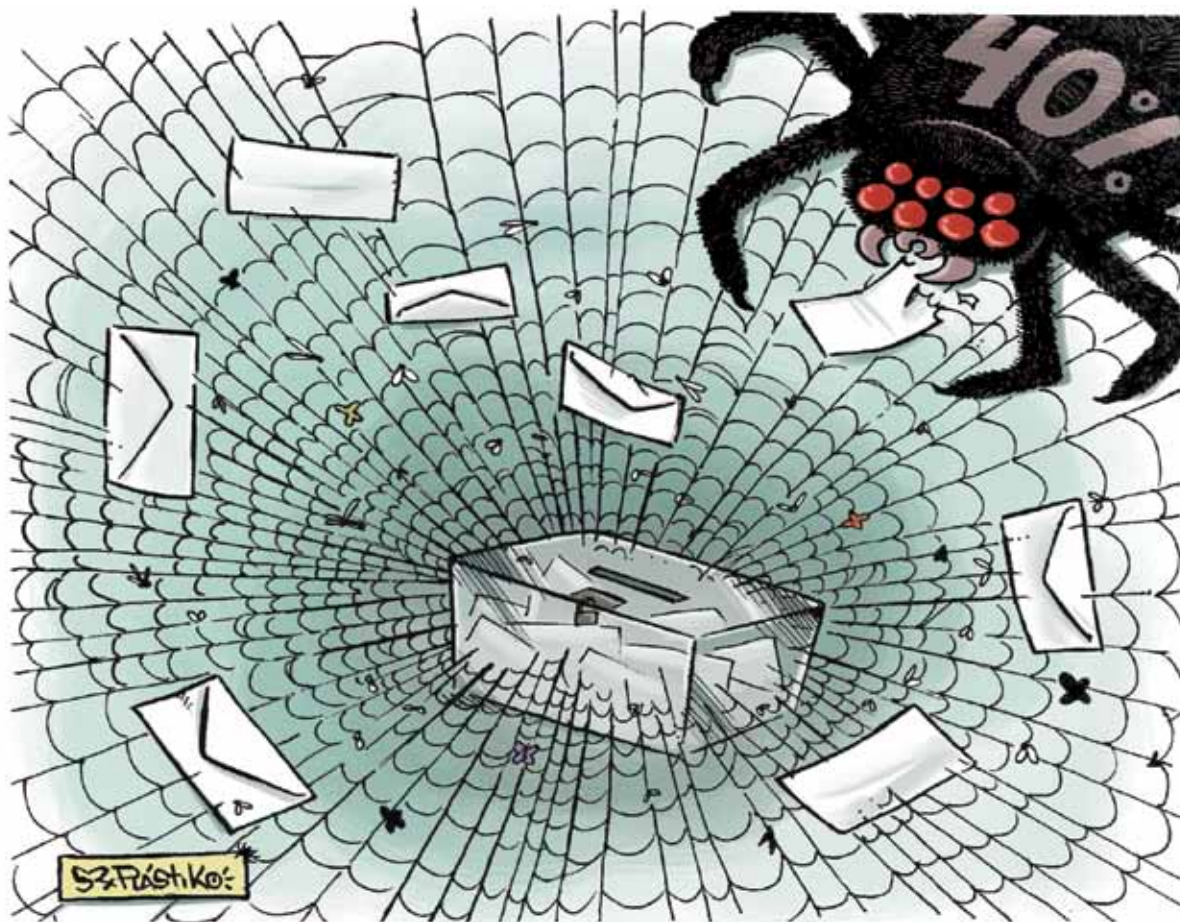
Ahora se anuncia en España una nueva reforma local, en este caso el sistema de elección de los gobiernos municipales. La reforma pretende que el alcalde sea el cabeza de lista más votada. Se supone que será necesario un mínimo de votos, por ejemplo un 30% de los votantes. Pero en un sistema multipartidista es muy probable que un alcalde elegido no represente a una mayoría ciudadana ni mucho menos, agravado por un 50% de abstención ciuda-

Pretender cambiar las reglas del juego cuando sólo faltan unos meses para las elecciones municipales por una decisión unilateral del gobierno y sin que haya una demanda social es más que sospechoso

dana. Es probable además que no cuente de entrada con el apoyo del consejo municipal. En este caso tiene que tender hacia un presidencialismo autoritario, o distribuir cargos y prebendas entre los concejales en detrimento de la coherencia y de la honestidad, o gobernar el día a día sin tomar decisiones importantes.

¿Por qué el gobierno español desea esta reforma? Por dos razones. En primer lugar, porque el partido gobernante abarca desde el centro hasta la extrema derecha. Su alternativa hasta ahora era el Partido Socialista (PSOE), pero que tiende a perder terreno. Y ahora han emergido fuerzas nuevas, de izquierdas, con una base joven y incidencia en los sectores medios y populares. Y los nacionalismos vascos y catalanes también poseen un gran arraigo en el territorio. Por lo tanto, las elecciones próximas se van a dirimir entre tres o cuatro listas. Cuando faltan solamente algunos meses para las elecciones municipales, pretender cambiar las reglas de juego por una decisión unilateral del gobierno y sin que haya una demanda social es más que sospechoso. Los gobiernos a veces utilizan el desapego de la ciudadanía hacia las instituciones para promover reformas no a favor de "democratizar la democracia" sino de concentrar más poder en las oligarquías a todos los niveles.

La reforma electoral que se propone es simple y grosera. En vez de abrir las instituciones a la ciudadanía, indignada con las políticas dominantes, alejada y desconfiada de los partidos políticos "institucionalizados", movilizadas por múltiples reivindicaciones y afanes de intervenir en la "cosa pública, no se les ocurre otra cosa que intentar forzar que se mantenga la

RICARDO HERMIDA / SR. PLÁSTICO

hegemonía formal de la derecha y, como mal menor, el centrismo, que en España intenta tenerlo el PSOE.

El cual por otra parte se opone, pues no solo el PP domina sino que otras fuerzas más progresistas y recién llegadas o renovadas al escenario pueden arrebatarle no solo las alcaldías, incluso ser la principal fuerza de la oposición.

Refuerzo de las élites

Las elecciones municipales se caracterizan por la "personalización" de las listas y el protagonismo es prácticamente exclusivo de los cabezas de lista, es decir de los candidatos a alcalde. En un sistema multipartidista y de voto proporcional puede ocurrir que se hagan bloques heterogéneos para dejar fuera de la alcaldía al candidato más votado, lo cual los ciudadanos lo viven como un engaño. Pero no es lo más frecuente. Casi siempre la lista más votada puede conseguir apoyos en el consejo municipal o mediante la presencia en el gobierno. Convertir en alcalde automáticamente al candidato más votado teniendo en cuenta sus importantes facultades multiplica el presidencialismo que ya se da cuando lo elige un consejo municipal plural. Una opción más equilibrada es establecer dos vueltas si en la primera ningún candidato ha obtenido más del 50% de los votos. En este caso, conviene facilitar la posibilidad de fusionar listas, como ocurre en Francia.

La reforma electoral local anunciada no solamente pretende favorecer al partido gobernante en el Estado. También forma parte de una estrategia de las oligarquías políticas y económicas de debilitar los gobiernos locales que ofrecen en muchos casos resistencias sociales ante las

políticas neoliberales que agravan las desigualdades y multiplican exclusiones. Son reformas destinadas a reforzar las "castas" o élites gobernantes. Irán en otra dirección aquellas que faciliten la presencia en las instituciones de fuerzas nuevas, arraigadas en el territorio y vinculadas a los movimientos y organizaciones de base ciudadana. Reformas que no hagan de las elecciones la única vía de promover la participación, como son el presupuesto participativo, las comisiones deliberantes de participación en la elaboración de normas y programas y en su ejecución, la iniciativa popular, la obligada comparecencia en las asambleas ciudadanas si hay un número significativo de ciudadanos, la gestión cívica de equipamientos y empresas públicas, el voto programático, etc.

Lo que precisan los gobiernos locales es una reforma profunda, que no solo se basa en las formas de organización y participación. Es necesario replantear el mapa municipal, creando estructuras locales con capacidad de gestionar el territorio y de promover políticas transformadoras. Unas políticas que requieran competencias y capacidades ejecutivas sobre el suelo, los servicios básicos, la gestión de los programas sociales, la reorientación de las economías locales, etc. Si no se produce esta reforma radical los gobiernos locales se disolverán gradualmente como se disuelve la ciudad en la urbanización urbanizada, es decir, sin ciudad. Pero no confiemos únicamente en las elecciones. Si éstas no sirven para que la ciudadanía irrumpa en las instituciones, ninguna política renovadora, promotora de los derechos y reductora de las desigualdades, protectora del territorio y de los grupos más vulnerables, será efectiva. Desde las instituciones se puede en el mejor de los casos conservar lo que hay. Sin un apoyo social activo (no los consensos, que casi siempre son pasivos), no habrá los cambios imprescindibles para democratizar la democracia. Ahora solamente es una democracia teatral cuyos protagonistas principales son actores perversos.

La reforma electoral no solamente pretende favorecer al partido gobernante. Forma parte de una estrategia de las oligarquías políticas y económicas para debilitar a los gobiernos locales

A voltes amb el conflicte urbà

DOSSIER

Articles

■ AV CASC ANTIC
■ AFECTATS HABITATGES DE REGESA
■ GIUSEPPE ARICÓ
■ LAURA AZNAR
■ MARC FONT

■ MARCO LUCA STANCHIERI
■ MERITXELL M. PAUNÉ
■ MUNA MAKHLOUF
■ JOSÉ MANSILLA
■ JORDI MOLINA
■ ANDRÉS NAYA
■ GALA PIN

■ ALÍCIA TUDELA
■ VEÏNS EN DEFENSA DE LA BARCELONA VELLA

Fotografia

■ AV CASC ANTIC
■ PEPA CALATRAVA

■ DANI CODINA
■ JOAN LINUXBCN
■ JORDI MOLINA
■ JOAN MOREJÓN
■ IGNASI R. RENOM

Amb aquest dossier mostrem una pinzellada del treball sobre conflicte urbà que està realitzant el grup de recerca OACU de la Universitat de Barcelona, que completem amb el repàs a algunes de les disputes obertes a dia d'avui als barris i que han sublevat el veïnat

JOAN LINUXBCN

Els discurs institucional, ple de referències a un espai públic “de qualitat”, amaga sovint la píndola de l'especulació immobiliària i la segregació social

La Barcelona que no surt a les guies

GIUSEPPE ARICÓ I JOSÉ MANSILLA
OBSERVATORI D'ANTROPOLOGIA
DEL CONFLICTE URBÀ (OACU)

Parlar de ciutat és parlar de conflicte. Les ciutats actuen com a autèntiques incubadores socials possibilitant i facilitant multitud d'intercanvis relacionals. No obstant això, aquests intercanvis no són neutres, sinó que estan imbuïts en el dens embolic de relacions que mantenen les societats capitalistes actuals. Barcelona, com a urbs, no fuig d'aquesta consideració. *La millor botiga del món* és una ciutat que ha canviat molt des de fa unes dècades i que, actualment, es troba inserida en el que es coneix com a “globalitat”, una dimensió política, econòmica i, sobretot, social, on les ciutats competeixen per convertir-se en centres de decisió i influència i ser capaces d'imposar la seva visió de la realitat a la resta del món.

Però aquesta competència pel poder és també una competència per les inversions, per l'atracció del capital nacional i internacional. Barcelona va apostar, durant els anys noranta i coincidint amb l'efecte provocat per la celebració dels Jocs Olímpics, per convertir-se en un veritable referent mundial de la indústria turística, amb especial incidència en el turisme de congressos i negocis. És per això que la ciutat va decidir “posar-se guapa” o el que és el mateix, transvestir-se, dirigir l'economia local fins al sector terciari, mostrar a la passarel·la

mundial de les ciutats tot el seu atractiu. Poc després, en els primers anys del segle XXI, van arribar els *megaevents* com el Fòrum de les Cultures, aquest esdeveniment que pretenia “mourer el món” a través del diàleg intercultural i que no amagava res més que una gran operació immobiliària. A això s'hi va ajuntar la transformació d'una gran part del popular districte de Sant Martí en allò que va suposar, en el seu moment, la renovació urbanística més gran portada a terme a la ciutat: el Pla 22@Barcelona. Un exemple de la seva magnitud l'evidència el

Quan les administracions parlen de transformar l'espai per impulsar l'economia, en realitat s'està dient que s'està malvenent el sòl

fet que el referit Pla, conjuntament amb les operacions vinculades al Fòrum i al complex comercial de Diagonal Mar, van suposar un espai intervingut de més de 330 hectàrees, xifra quatre vegades superior a l'àrea reformada durant els Jocs. La idea era transformar, una vegada més, l'economia de la ciutat mitjançant la creació d'un innovador districte productiu destinat a la concentració i desenvolupament d'activitats intenses en coneixement i noves tecnologies, així com

la creació de nous centres privats de consum visual i d'oci promoguts mitjançant atractius projectes immobiliaris i comercials. Avui dia, anys després de la seva posada en marxa, diferents zones de la ciutat segueixen esperant algunes de les promeses realitzades, com un major parc d'habitatge públic o nous equipaments. Però el pitjor de tot és que molt d'aquell “caliu de barri” que caracteritzava les formes de viure i relacionar-se de la quotidianitat barcelonesa, han estat sistemàticament corrompudes per una renovada cobdícia urbanística de caire neoliberal. Els resultats d'aquesta avarícia són evidents, des de la discutible transformació del Poblenou a la *turistificació* de la Barceloneta, passant per la colossal, però vàcua, remodelació de barris quasi invisibles com la Mina, o la situació de Sant Andreu i la seva particular lluita amb La Maquinista.

Contestació veïnal

Tots aquests intents de concebre l'espai, de representar-lo, de transfigurar la realitat de la ciutat, no han estat exempts de contestació i polèmica. Els veïns i veïnes dels diferents barris que conformen Barcelona i la seva àmplia perifèria urbana no han romàs aliens a aquesta realitat conflictiva, a l'evidència que la seva ciutat està sent venuda, a l'eufemisme que, quan des de les distintes administracions públiques es parla de transformar l'espai per impulsar l'economia, el que veritablement s'està dient és que s'està (mal)ve-

nent el sòl. Una retòrica que, de vegades, va acompanyada d'un llenguatge positiu, tecnològic, humanista, que no amaga res més que l'intent de controlar la conflictivitat social a través de les pràctiques urbanístiques, de segregat, de vèncer. Discursos plens de referències a un fantasmagòric espai públic “de qualitat”, i que no suposen una altra cosa que el sucre amb el qual empassar-nos la píndola de l'especulació immobiliària i la segregació social i espacial.

En aquest dossier de la revista *Carrer* volem mostrar certes característiques

Veïns i veïnes s'esforcen, dia a dia, en voler dir: “estem vius, seguim aquí, i aquest no és el nostre model de ciutat”

pròpies d'alguns d'aquests conflictes (les característiques comunes a aquesta mena de conflictes). Uns conflictes ubicats en barris populars que no apareixen en cap mapa turístic ni en les guies d'oci, i que ens mostren la realitat d'una ciutat que està lluny de ser aquest entorn pacífic i cívic que apareix en les campanyes oficials. Veïns i veïnes que s'esforcen, dia a dia, en voler dir: “estem vius, seguim aquí, i aquest no és el nostre model de ciutat”. Per a ells, els següents articles.

Nova fase urbanística per a Vallcarca

MARCO LUCA STANCHIERI
OBSERVATORI D'ANTROPOLOGIA DEL
CONFLICTE URBÀ (OACU)

Des de fa poc més d'un mes, al maig de 2014, el barri de Vallcarca, en el districte de Gràcia, ha entrat en una nova fase urbanística. La bomba informativa va sortir directament de la boca del mediador Miquel Esteve que, en la sessió de la Taula Participativa Permanent del 7 de maig, anuncia la novetat més esperada per part del veïnat: després de dotze anys d'especulació, destrucció i fracàs urbanístic, el Departament d'Habitat Urbà de l'Ajuntament de Barcelona acceptava replantejar-se la Modificació del Pla General Metropolità (MPGM) del sector Vallcarca-Farigola, aprovat sense ampli consens veïnal l'any 2002. La MPGM preveia la total destrucció del costat Llobregat de l'avinguda Vallcarca i del nucli habitat entre el pont de Vallcarca i el carrer Farigola, per a la seva reconstrucció segons un ordre i un estil urbanístic diferent: substitució de les cases del carrer Bolívar, costat Besòs, amb un vial enjardinat de la plaça Lesseps fins al viaducte; i reemplaçament del nucli Viaducte-Farigola amb set edificis d'entre quatre i set plantes, la meitat dels quals serien per a pisos de mercat lliure.

Una doble reflexió

Aquesta nova posició que ha assumit l'Ajuntament ens suggereix una doble reflexió sobre què impliquen els plantejaments urbanístics imposats a la població. D'una banda manifesta el relativisme de la necessitat transformadora de barris sencers, i de l'altra la importància històrica de la resistència i l'oposició concretes a tals abstraccions polític-urbanístiques.

Fins a un mes enrere, tot el que plantejava la MPGM era intocable, considerat com a absolutament necessari per al desenvolupament d'aquesta zona de la ciutat; línies vermelles insuperables per part del veïnat en desacord. Ara tot és novament qüestionable.

Aquest canvi de tendència demostra clarament com les exigències de transformar, rehabilitar, reestructurar, zones de la ciutat de vegades són construccions teòriques allunyades de l'experiència real del lloc. Aquesta distància entre allò concebut pels tecnicismes urbanístics i allò viscut i desitjat pels habitants, a Vallcarca ha provocat la destrucció de l'entorn construït, i amb això els referents

DANI CODINA

Carrer de Farigola i els seus voltants, al barri de Vallcarca

culturals en l'espai de la població que allí residia: expropiacions, indemnitzacions, reallotjament provisional, esponjament forçós de veïns i veïnes, en alguns casos sofriment i malalties psico-físiques, estig-

El cas de la remodelació del sector Vallcarca-Farigola manifesta el relativisme de la necessitat transformadora de barris sencers

matització del lloc i dels seus habitants, marginació de la vida social de part del veïnat i ruptura del teixit social existent. I tot amb els pretextos de la necessitat d'higienitzar una zona degradada, de la utilitat pública i de l'interès general.

D'altra banda aquesta important decisió política, és a dir, el reconeixement que la MPGM és discutible, negociable, modificable, restitueix justícia històrica a aquella part de població que se li va oposar des del principi denunciant que es tractava d'una operació d'especulació immobiliària que perseguia, mitjançant pràctiques polítiques dubtoses, interessos personals en detriment del bé públic. La Plataforma Salvem Vallcarca, l'Ateneu Popular de Vallcarca, l'Assemblea Okupa de Vallcarca i una altra gran part del veïnat feia deu anys que ho denunciava, davant del silenci, l'estigmatització i la criminalització per part del poder polític i dels mitjans de comunicació oficials, i sense cap respall institucional.

L'any 2012, sobre la base del que va ser la Plataforma, es va formar l'Assemblea Vallcarca, a la qual van participar una desena d'entitats del barri i altres

persones a títol personal. Amb l'assessorament d'arquitectes del col·lectiu Raons Públiques i Arquitectes sense Fronteres (ASF), l'Assemblea fa mesos que treballa de manera autogestionada en la reformulació del Pla, practicant una nova forma d'urbanisme participatiu comunitari a escala local, sense imposicions polítiques, amb l'objectiu de plantejar autònomament com és el model buscat per al seu barri.

A partir d'ara serà interessant constatar com aquesta voluntat d'intervenció directa i activa en la presa de decisions per part del veïnat es desvincula de la forma de participació que l'Ajuntament proposa i a la qual ens ha acostumat en l'últim decenni, és a dir, la conversió dels habitants en éssers opinants sense capacitat decisòria en els assumptes importants de les seves vides, com és la transformació del seu propi barri.

La Mina, repensant la conflictivitat

GIUSEPPE ARICÒ
OBSERVATORI D'ANTROPOLOGIA DEL
CONFLICTE URBÀ (OACU)

A finals de maig de 2013, en l'edició electrònica d'un influent diari nacional, es va obrir una enquesta amb l'objectiu de recaptar l'opinió popular sobre el possible enderrocament de l'imponent bloc del carrer Venus del barri de la Mina, a Sant Adrià de Besòs. Sobre un total de 121 participants, els resultats van mostrar de forma taxativa que el 75% d'aquests es decantava pel "sí", mentre únicament el 14% apostava pel seu manteniment i un 11% no tenia una opinió formada. Però la importància d'aquesta enquesta no radica tant en els resultats obtinguts -més o menys fidels a la realitat-, sinó més aviat en el seu significat pel que fa al modus operandi adoptat per les administracions respecte a una operació socialment tan complexa i delicada.

Inicialment programat per a l'any 2010, l'enderrocament de Venus consti-

tuïa l'operació clau del Pla Especial de Reordenació i Millora del 2002 marcant el punt final del procés de "regeneració urbana" emmarcat en el més ampli Pla de Transformació del Barri de la Mina (PTBM 2000-2010). Amb un pressupost inicial de més de 170 milions d'euros, el PTBM preveia realitzar tot un seguit d'actuacions urbanístiques, acompanyades per un potent programa social, dirigides a posar definitivament fi a la "històrica conflictivitat" del barri. Avui dia, el pressupost general del PTBM ha superat ja els 200 milions, però les seves ambicions fonamentals -esponjar el barri, barrejar població i diluir territorialment els focus de conflictivitat- no han arribat mai a complir-se sinó, més aviat, a encarnar el fracàs clamorós del procés de "regeneració" al qual es pretenia sotmetre la Mina.

El fet és que el PTBM havia estat estratègicament enfocat des del principi cap als interessos privats del mercat immobiliari, subordinant l'esfera social al mer benefici urbanístic, amb la conseqüència de pensar més en les pedres que

en les persones. El cas més emblemàtic de tal subordinació estaria representat pel bloc Venus, on el PTBM pretenia generar un impacte social de proporcions considerables mitjançant el desallotjament d'unes 240 famílies i el seu posterior reallotjament en nous habitatges protegits repartits pel barri. No obstant

Ningú no ha recordat que la falta originària d'equipaments i serveis podria ser el detonant de la competència entre veïns

això, l'operació d'enderrocament no estaria explícitament inclosa dins de les actuacions d'esponjament previstes pel PTBM, ni existiria cap document oficial que determinés les seves reals motivacions. Però poc importa tot això, ja que Venus representaria la part degenerada

per excel·lència del barri, això és, el punt zero des d'on abordar la gestió de la conflictivitat en tota la seva complexitat.

El seu enderrocament tindria llavors la força simbòlica de començar de nou, de tallar amb els estereotips i el passat nefast del barri per construir "nous models de convivència" i un futur millor per a tots. En cap moment no s'ha posat en qüestió la relació de la vida social del barri amb la seva morfologia urbanística, els orígens de la qual es troben en plena època de "desarrollismo" franquista. Ningú no ha recordat que la falta originària d'equipaments i serveis bàsics, juntament amb la concentració espacialment imposada des del principi, podria ser el detonant de la competència entre veïns per recursos escassos. Mai no s'ha tingut en compte que les polítiques d'habitatge, efectuades sobre l'entorn urbà pel Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona, van aconseguir configurar la Mina, i especialment Venus, com a lloc de destinació de desa-

➔ VE DE LA PÀGINA 16

l'lotjaments provocats per intervencions urbanístiques en altres zones del context metropolità. Ningú no ha pensat que la generació de conflictes permanents entre els diferents sectors de residents podria tenir el seu origen en l'alta rotació del veïnat, amb històries de vida i formes de fer ús de l'espai sovint molt diferents.

En realitat, al llarg dels últims 30 anys, la percepció i utilització de la Mina en clau preferentment econòmica hauria funcionat com a productor d'importantes expectatives de capitalització de rendes mitjançant la seva reiterada "regeneració", amb l'efecte col·lateral d'aïllar les seves problemàtiques i consolidar severos patrons de segregació socio-espacial. Encara que les administracions hagin barrejat recentment diferents alternatives a l'enderrocament de Venus, no hem de deixar de preguntar-nos igualment quines serien les responsabilitats de l'administració local i autonòmica en el lent -potser funcional- procés de degradació de l'edifici, en no intervenir en la seva possible rehabilitació i impedir als veïns fer reformes o vendre els seus pisos en el moment oportú. Tot això hauria d'obligar-nos a repensar la manera en què estem acostumats a concebre aquest barri i la seva "conflictivitat", que, en lloc de ser criminalitzada i corregida, potser hauria de veure's com a part de l'estratègia de com persones sistemàticament excloses de la ciutadania i la "normalitat" segueixen insistint sobre la inclusió desplegant forces i formes alternatives de viure en societat.

JOAN MOREJÓN

En el cas de la Mina, com en tants d'altres, les actuacions s'han fet pensant més en les pedres que en les persones

Cap a on vas, Barceloneta?

MUNA MAKHLOUF
OBSERVATORI D'ANTROPOLOGIA DEL
CONFLICTE URBÀ (OACU)

Barcelona es pot considerar el paradigma de les transformacions urbanes. Com a ciutat, progressivament s'ha anat cenyint a les exigències d'un model urbà basat en els serveis, especialment el turisme, i a noves formes de gestió empresarial de la cosa pública. El barri mariner de la Barceloneta podria considerar-se a l'avantguarda d'aquests canvis. En altres temps pescador i industrial, la Barceloneta és, avui dia, un dels barris capdavaners de l'oferta turística de Barcelona. La platja, el passeig marítim i la seva oferta gastronòmica, el fan particularment apetitós per a la indústria turística. És un dels barris més afectats per la sobresaturació de visitants que ja pateix tot Barcelona. La marcada personalitat, amb la cultura "de barri" que encara es viu als carrers, resulta amenaçadora alhora que atractiva.

Augment de la precarietat

Només cal fer una mirada des del passeig marítim cap a l'interior del barri per saber que el model *turistificador*, i fins i tot *tematitzador* de la ciutat, té enormes costos en un espai com aquest, en què la precarització de la vida econòmica dels seus habitants va en augment. Preval un tipus de comerç dirigit al turisme en detriment de l'anomenat "comerç de proximitat", amb preus cada vegada més inaccessibles i uns usos de l'espai, tant públic com privat, que també prioritzen l'activitat turística per damunt dels habitants locals. Els apartaments turístics tenen un efecte devastador, ja sigui perquè s'exerceix assetjament immobiliari als llogaters -sobretot als de renda antiga-, ja sigui perquè aquests apartaments imposen dinàmiques que no tenen res a veure amb el dia a dia dels habitants dels edificis en què es troben. A més, les terrasses es van menjant l'espai públic que de per si a la Barceloneta mai no ha estat abundant, i aquesta és una de les reivindicacions històri-

DANI CODINA

El barri de la Barceloneta és paradigma de la transformació urbana

ques del seu veïnat.

La Barceloneta, en aquest procés de *turistificació* i *gentrificació*, també s'ha ressentit dels canvis en el seu entorn més proper. La presència de l'ostentós Hotel Vela, de 90 metres d'alçada a primera línia de mar -sense respectar la Llei de Costes, la mateixa que va tirar a baix els "chiringuitos", va arribar com a part de la recent reforma de la Bocana Nord del port, i els seus preus es poden considerar un insult al costat d'un barri que sempre ha estat de renda baixa.

En aquest context de pressió turística, els efectes de la crisi s'han deixat sentir a la Barceloneta i han tingut, com una de les manifestacions més apressants, els desnonaments i desallotjaments de diversos veïns, ja sigui perquè no podien pagar els alts lloguers o perquè no podien fer front a la hipoteca dels seus pisos.

El passat mes de març de 2014, es va constituir l'Assemblea d'Afectats pels Desnonaments al barri, posant en marxa mecanismes de solidaritat i treball col-

lectiu per afrontar la situació.

L'amenaça de transformacions amb efectes negatius per al barri no ha deixat d'estar present en els anys posteriors als Jocs Olímpics. L'anomenat Pla dels Ascensors, aprovat el 2007 per l'Ajuntament de Barcelona amb el propòsit de

En el context de la pressió turística, els veïns de la Barceloneta pateixen greus problemes d'habitatge, com els creixents desnonaments

dotar d'ascensors els edificis del barri, que hagués pogut comportar l'expulsió de milers de veïns, es va aturar el 2011 després d'un llarg procés de lluita encapçalat per una nova associació veïnal -l'Associació de veïns de l'Ostia- alternativa a la històrica, sorgida en els anys setanta i

que va lluitar contra el Pla de la Ribera.

La Barceloneta és un barri construït a la segona meitat del segle XVIII a partir d'altres transformacions urbanes de Barcelona. En la dècada de 1970 va resistir, juntament amb altres barris del front marítim, com el Poblenou, un projecte especulatiu d'enormes dimensions conegut com el Pla de la Ribera, que finalment no es va posar en marxa gràcies a la mobilització veïnal.

La mutació del barri es va produir uns anys després amb la preparació dels Jocs Olímpics de 1992, el *megaesdeveniment* que va donar peu a la gran transformació de tota la ciutat a partir de mitjan anys vuitanta. La Barceloneta, sota l'argument d'obrir la ciutat al mar, va veure desaparèixer els "chiringuitos", berenadors, i piscines a primera línia de mar -algunes estaven obertes des de mitjan segle XIX-, que havien estat la forma d'ús intensiu de la platja, tant dels veïns del barri com de la resta de Barcelona. La conversió del Port Vell, a l'entorn immediat de la Barceloneta, de port comercial i pesquer a recreatiu, també va suposar canvis per a aquest barri, entre altres coses perquè molts dels pescadors es van veure obligats a desplaçar-se de residència i de lloc de treball.

Un aparcament de megaiots

Actualment està en procés un nou projecte de transformació per al port. L'ambició nou pla de reformes podria exacerbar el caràcter elitista d'aquest tipus d'emplaçament en convertir-lo, en poques paraules, en un gran aparcament de megaiots. El projecte s'ha trobat amb una important resistència, no només del barri, sinó de tota la ciutat, a partir de la constitució de la Plataforma Defensem el Port Vell, convocada pel mateix moviment veïnal que encapçala la lluita contra el Pla dels Ascensors. Així, mentre el model turístic empeny la Barceloneta cap a no se sap on, els seus habitants segueixen resistint i reivindicant espais d'auto-gestió veïnal per al barri, com l'edifici de l'antiga cooperativa Segle XXI, fa temps abandonat pels seus propietaris.

Què és l'OACU?

OBSERVATORI D'ANTROPOLOGIA DEL CONFLICTE URBÀ

L' Observatori d'Antropologia del conflicte Urbà (OACU) és un grup de recerca associat al Grup de Recerca en Exclusió i Control Socials (GRECS) de la Universitat de Barcelona (UB). Nascut arran de l'organització de les Jornades Internacionals d'Antropologia del conflicte Urbà, es tracta d'un grup integrat per investigadors i professionals de diversos centres de recerca internacionals conjuminats per un interès renovat en l'estudi de la ciutat i en un dels seus elements constitutius, el conflicte. Amb un peu sempre al carrer, el desafiament principal del grup és activar i promoure aquest estudi fent dialogar les perspectives de l'antropologia urbana, la sociologia, l'arquitectura, la geografia humana, la criminologia, etc.

La conflictivitat social és inherent a la societat urbana en general, una constant històrica que converteix les ciutats en epicentres de la revolució i de les seves modalitats. Així doncs, ¿quines formes pren el "conflicte" a les ciutats contemporànies? Les agitacions característiques de l'actual període de crisi són una bona mostra de les distintes modalitats que prenen les actuals impugnacions a l'ordre públic, a les normatives que el sustenten i a les autoritats que l'executen. Des d'una manifestació contra les retallades a la pintada d'un grafit apolític a la perifèria urbana; de les insubordinacions davant les execucions hipotecàries a la negativa de pagar per viatjar en metro; de les simbòliques accions performatives que tenen lloc a l'espai públic, a la defensa a ultrança dels habitatges okupats o a la resistència veïnal davant els desnonaments o enfront de les batudes d'identificació d'immigrants.

És a partir d'aquests supòsits i inquietuds, que l'OACU pretén inventariar i analitzar a través de variades aproximacions etnogràfiques aquells fenòmens de desacatament quotidià o extraordinari -moltes vegades invisibles- dirigits o inspirats pel refús a un ordre espacial, econòmic, polític o social. Sota aquests fenòmens hi conflueixen les lluites per l'habitatge, el *copyleft*, el furt quotidià als grans magatzems, l'autonomia alimentària o la lluita per l'espai públic: la generació i conquesta de formes de relació i d'intercanvi paral·leles i combatives davant les condicions de vida a la societat urbana.

D'igual forma es contemplan accions de "resistència política" coordinades per veïns, assemblees o grups autònoms, així com aquells fenòmens de deserció que tant han incomodat les ciències socials per la seva manca de discurs: els motins cíclics a les perifèries de les grans ciutats i els aldarulls periòdics vinculats a les celebracions esportives. Tots aquests fenòmens s'associen als mecanismes de dominació urbana i mercantilització de la ciutat endegats per les autoritats i el capital, i que prenen forma com a projectes de tematització i patrimonialització de l'espai, turísticament l'entorn, i estimulants els processos de privatització espacial, gentrificació i d'especulació immobiliària, que acaben per forçar grans contingents de població a una mobilitat involuntària. Acompanyats sempre de l'anomenada "participació ciutadana", es legitimen actuacions higienitzadores i pràctiques de govern que, lluny d'assolir la participació que abanderaren, l'estrenyen en marcs jurídics fiscalitzadors i punitius d'un caire cada vegada més moralista i repressor.

Més articles

Podeu consultar els articles que no han pogut tenir cabuda en aquest dossier en els enllaços:

✓ *Bon Pastor, una ciutat horitzontal en curs de demolició* (Stefano Portelli)

<http://observatoriconflicteurba.org/2014/07/28/bon-pastor-una-ciutat-horitzontal-en-curs-de-demolicio/>

✓ *El Poblenou a favor del carrer* (José Mansilla) Serà publicat en paper en el número 230 del diari *Diagonal*. <https://www.diagonalperiodico.net/>

Barris revoltats

ANDRÉS NAYA

Els barris de Barcelona estan en moviment. No són un o dos. Són desenes. La realitat els porta a anar més enllà de la queixa i prendre la iniciativa. Uns ho fan celebrant assemblees, dirigint-se a l'Ajuntament, presentant al·legacions, recollint signatures. Uns altres donen un pas més i alcen la veu als plens del districte, al carrer, en concentracions, en manifestacions. La resposta és variada i desigual, com ho és la ciutat.

A *Carrer* anem rebent informacions de les barriades explicant diferents actuacions del veïnat que s'organitza. Ens ha semblat que seria un bon complement a un dossier que comença amb una mostra del treball que està realitzant l'Observatori d'Antropologia del

Conflicte Urbà. Per fer-ho hem realitzat aquest petit mapa situant alguns "punts calents" on els veïns i veïnes estan prenent la iniciativa. Alguns punts assenyalen problemàtiques que estan encarrilades, però sense garantia d'assolir una solució final. No relacionem els grans temes pendents, com l'estació de la Sagrera, les casernes de Sant Andreu o les presons de Trinitat Vella i la Model. Són projectes aprovats en el seu moment i que ara estan "congelats". Qualsevol dia els barris afectats es cansaran d'esperar i començaran, de nou, les mobilitzacions. Les preferències d'aquest Ajuntament no són les de la Barcelona dels barris. Només cal veure les obres d'aquest estiu, amb milions invertits en la Diagonal o el Passeig de Gràcia. Les seves prioritats són les de la Barcelona d'aparador, les del turisme i el comerç a gran escala. No falten motius per moure's.

1. Apartaments turístics

Ha estat la revolució de l'estiu. L'espurna va saltar a la Barceloneta. El motiu: el turisme invasiu, els apartaments sense control -la gran majoria il·legals-, la impossibilitat de descansar. Els habitatges puguen de preu exponencialment i els veïns són expulsats del barri. Comencen un seguit d'assemblees veïnals i manifestacions. S'hi sumen a la mobilització els barris de Casc Antic, Gòtic i Raval, la solidaritat s'escampa a altres barris de Barcelona i una gran manifestació de milers de persones recorre la Barceloneta per acabar a la plaça Sant Jaume el 30 d'agost. L'Ajuntament intenta respondre enviant alguns inspectors i tancant unes desenes d'apartaments il·legals. No n'hi ha prou. El problema continua i la lluita també. (Més informació a la pàgina 21)

2. No a l'hotel al Rec Comtal

L'AV del Casc Antic i l'Associació en Defensa de la Barcelona Vella van celebrar el passat 23 de juliol una assemblea contra la construcció per part del nostre vell conegut Núñez y Navarro d'un hotel al carrer del Rec Comtal. Part del solar estava destinat a pisos socials. Després de l'assemblea informativa començà la recollida de signatures. El veïnat del Casc Antic va estar present amb una pancarta a la manifestació contra el turisme salvatge. Les associacions de veïns ho tenen molt clar. No volen més hotels ni més apartaments. (Més informació a la pàgina 22)

3. Turisme invasiu a Sagrada Família

La Sagrada Família és un dels barris que pateix la falta d'ordenació del turisme. L'AV va convocar una manifestació el 17 de setembre sota el lema "Recuperem el barri". Denunciaven la massificació turística i l'excés d'hotels i apartaments. Després de la manifestació vindrà una assemblea oberta al carrer València el dia 1 d'octubre. Plou sobre mullat.

4. Aturem el Pla Paral·lel

El veïnat s'ha organitzat en una plataforma d'afectats pel pla que

tira endavant l'Ajuntament per a l'avinguda, de la qual formen part les associacions de veïns del Poblenou, la Satalia i Sant Antoni. Denuncien que les obres responen a interessos bàsicament comercials i del turisme, no pas de les persones que hi viuen. Han reaccionat tard, una vegada han començat les obres, perquè ningú no els havia explicat el projecte. Per contra, l'associació de comerciants sí que n'estava informada. No han aconseguit aturar les obres però tenen el compromís que l'Ajuntament està obert a replantejar l'ús de l'espai de les sis placetes planificades. Els veïns s'estan reunint en assemblees per demanar una moratòria d'apartaments turístics i la revisió de la mobilitat de la zona.

5. Gran de Sant Andreu, per a vianants

Davant la proposta d'urbanització del carrer Gran de Sant Andreu, l'AV va plantejar que la via fos dedicada en exclusiva als vianants. El districte no comparteix la idea i es nega a variar el projecte. Després de celebrar una assemblea, els veïns van acordar recollir firmes i exigeixen participar en l'elaboració del projecte urbanístic. Estan disposats a lluitar per aconseguir-ho.

6. Fem Rambla

El barri del Poblenou va aconseguir aturar les obres de l'avinguda. El regidor va anar a la seva, sense preguntar al veïnat. Davant la pressió al carrer, els va citar l'alcalde, que va acceptar obrir un procés participatiu i recollir les propostes dels veïns. S'ha creat una comissió per treballar el tema. Després de l'estiu, arriba el moment de les conclusions. Les entitats estan vigilants per veure si es recullen o no les seves propostes.

7. Revitalitzar Pere IV

Les entitats del Poblenou està fent un seguiment de la remodelació del carrer Pere IV, que consideren que no és un tema únicament urbanístic. Volen un carrer viu, i per aconseguir-ho han realitzat un projecte que lliuraran al districte a l'octubre. Els espais lliures, els habitatges buits, els solars, han de generar activitat i potenciar la capacitat creativa del veïnat. Les associacions, col·lectius artístics, l'economia social, tenen molt a dir. Ja veurem si l'Ajuntament és receptiu.

8. No al mega-parc

Hàbitat Urbà va presentar fa uns mesos el projecte de remodelació i adequació de l'actual Viver del barri de Can Baró, amb un pressupost d'uns 500.000 euros. L'assemblea de barri el va rebutjar. Les prioritats, entenen, són unes altres. El barri no vol un mega-parc per als turistes. Necessita una millor accessibilitat i que es construeixin els equipaments pendents. El districte va dir que aturaria el pla. Ara la pilota és a la teulada d'Hàbitat Urbà.

9. Pla Especial per a la Satalia

Els veïns de la Satalia van aconseguir la modificació del Pla General Metropolità que afecta a la remodelació del barri. Un pas important. Ara s'ha de concretar el Pla Especial. L'AV s'ha posat en contacte amb Hàbitat Urbà, que ja els ha advertit que "modificar el PGM va ser fàcil, però ara tindrem discrepàncies". Comença un trimestre que serà intens i decisiu. Hi ha por del veïnat que es plantegi la destrucció d'allò vell per construir allò nou. Intercanviar casetes baixes per blocs d'habitatges, o perdre edificis d'interès històric. L'objectiu veïnal és que el Pla garanteixi que el conjunt de la barriada sigui declarat com a bé cultural d'interès local. Temps al temps.

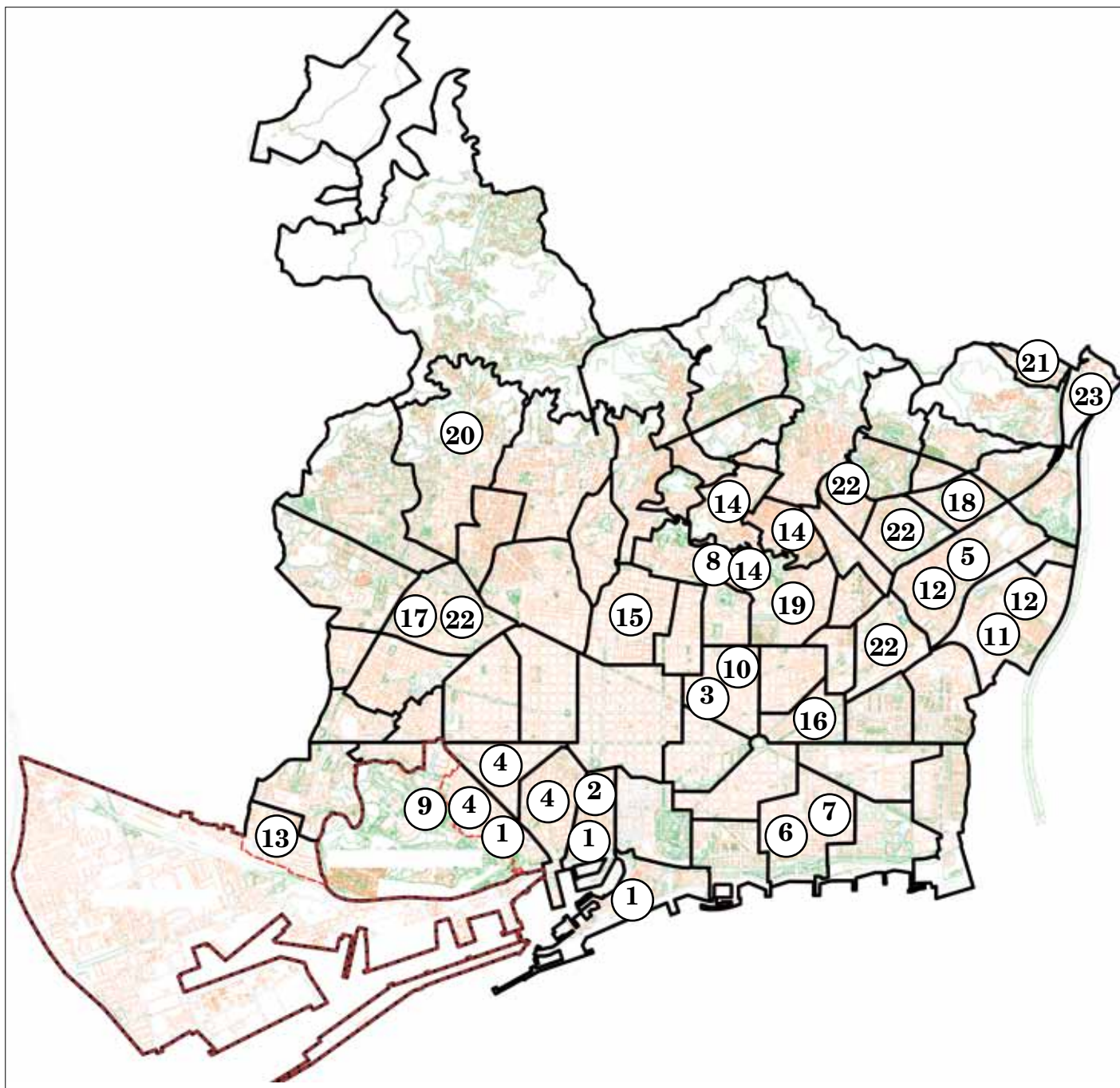
10. Cinema Niza per al barri

L'AV de Sagrada Família no accepta que l'antic cinema Niza es converteixi en un Mercadona. És un atemptat al comerç local i a més el barri perd un equipament socio-cultural. El districte segueix les consignes de plaça Sant Jaume i defensa Mercadona. El veïnat ha fet assemblees i concentracions, una davant de l'edifici de l'antic cinema i una altra el dia de la inauguració d'un altre Mercadona al barri. També s'hi han presentat al·legacions. Aquest cinema no serà un supermercat. (Més informació a la pàgina 27)

11. Defensem l'escola d'adults

L'Associació de Veïns del Bon Pastor porta mesos oposant-se a la proposta del Consorci de tancar l'escola d'adults del barri.

El mapa que publiquem és incomplet. Si algun barri veu que no hi figura, és perquè la informació està basada en les informacions rebudes i realitzat amb urgència. No dubteu en comunicar-nos les vostres mogudes. Si és necessari, en farem una segona edició ampliada. Les reivindicacions recollides estan numerades i els cercles de color indiquen els diferents temes i problemàtiques que aborden.

- Turisme
- Urbanisme
- Equipaments
- Verd urbà
- Mobilitat
- Especulació
- Espai públic
- Habitatge
- Participació

Dues mil signatures, manifestacions i una cadena humana van ser algunes de les accions realitzades. Finalment, han pactat un compromís que no s'acaba de tancar. Queda pendent que l'Ajuntament compri els locals definitius i que la Generalitat inverteixi en l'escola. La lluita continua. (Més informació a la pàgina 24)

12. La Maquinista, "pelotazo" a la vista

El barri reivindica una escola que porta sis anys en barracots. L'Ajuntament pretén que el nou equipament el pagui l'empresa Unibail-Rodamco, propietària del centre comercial la Maquinista. A canvi, permetrà la construcció de 400 pisos de renda lliure i l'ampliació del centre comercial en 30.000 metres quadrats. Un *pelotazo* amb majúscules. El pla s'ha aprovat de manera inicial i veïns i comerciants hi han presentat al·legacions. Per organitzar-se s'han constituït en una

comissió formada pels veïns de l'entorn i les associacions de veïns del Bon Pastor, Sant Andreu del Palomar i Sant Andreu Sud. Les espases estan en alt.

13. Línia 9 del metro

La Línia 9 del metro arribarà a l'aeroport i els barris de la Marina continuaran esperant durant anys. L'emprenyament és molt gran. L'Assemblea de Marina-Zona Franca ha realitzat nombroses accions per reclamar el metro. Durant 14 setmanes continuades es van manifestar amb una important presència veïnal. Van denunciar a l'Audiència Pública del districte la situació frustrant del transport públic a les barriades. Els autobusos triguen a arribar més de 20 minuts. L'Assemblea i les associacions de veïns es van reunir al juliol amb el regidor, i a l'octubre esperen una altra reunió. S'haurà de valorar i discutir com es defensa el dret a estar ben comunicats. Les mobilitzacions continuaran.

14. Pla del Tres Turons

Els barris del Carmel, Can Baró i Font d'en Fargues demanen que els habitatges afectats pel projecte del parc es legalitzin i que es construïxin habitatges de protecció oficial per reubicar els veïns dels pisos que continuen afectats. També es reivindiquen els equipaments necessaris i la urbanització del parc. Davant la incapacitat que el districte es posi al capdavant de la reivindicació, es va demanar una reunió amb l'alcalde, a la qual va assistir el tinent d'alcalde Antoni Vives. No sembla que l'Ajuntament s'agafi les demandes amb ganes. El veïnat hi continuarà insistint.

15. Pla d'Usos de Gràcia

El districte de Gràcia va elaborar un Pla d'Usos sense cap consulta veïnal. Les entitats, revoltades, van crear la plataforma "Gràcia, cap a on vas?", formada per l'AV del barri, l'Assemblea de la Vila de Gràcia, associacions de diferents places i comerciants. Van elaborar un manifest i van presentar al·legacions. Denunciaven la proliferació de terrasses, el soroll, l'obertura de bars amb llicències "trampa" i la falta d'ordenació d'hotels i apartaments turístics. El districte es va adonar que el barri tenia força i ha fet marxa enrere. Es crearà un equip consensuat per elaborar un nou projecte. A l'octubre torna a començar el procés.

16. Residència Alchemika

La residència per a gent gran que s'havia de construir al barri del Clot, situada al

solar de l'antiga fàbrica Alchemika, no ha complert els terminis i les obres estan sense acabar. S'han realitzat denúncies públiques, concentracions, manifestacions i es preparen actes reivindicatius per a la festa major. (Més informació a la pàgina 20)

17. Residència de les Corts

Una residència pública per a la gent gran que va ser privatitzada ha estat sancionada pel seu mal funcionament. L'AV del Racó de les Corts ho va denunciar al ple del districte i al Síndic de Greuges. L'empresa ha estat cessada i substituïda per una altra, Bellaterra, que ha començat amb mal peu, restringint el contacte dels familiars amb els residents. A partir de la detecció d'aquesta problemàtica i davant la sospita que hi ha moltes situacions semblants, es platejarà a la Favb actuar a nivell de tota la ciutat.

18. Residència tancada tres anys

El tema de la residència per a gent gran del barri de la Prosperitat clama al cel. L'equipament està acabat des de fa tres anys i continua sense funcionar. L'associació de veïns i l'associació de la gent gran de Prosperitat han fet actes de protesta, assemblees, cercaviles... De tant en tant les parets de l'edifici apareixen amb pintades exigint-ne l'obertura. Ara els veïns estan pendents d'una visita a l'equipa-

Les preferències d'aquest Ajuntament no són les de la Barcelona dels barris. Només cal fer un repàs a les últimes inversions

ment i que donin un calendari. Els preocupa que només n'obrin una part. En la zona també està pendent de construcció una piscina municipal aprovada. (Més informació a la pàgina 20)

19. Salvem Torre Garcini...

El barri del Guinardó reivindica de fa temps la Torre Garcini per a equipaments. Els veïns es van assabentar que hi havia un projecte per construir pisos al seu jardí i es van organitzar. La finca és propietat de Núñez y Navarro des de l'any 2005. Es van celebrar assemblees amb una important presència de veïns i veïnes. Van plantejar la seva reivindicació al districte. L'Ajuntament proposa l'habitual "intercanvi de cromos": quedar-se amb Torre Garcini a canvi que Núñez y Navarro pugi especular edificant al parc de l'Oreneta. Un "pelotazo" més del constructor. L'associació de veïns del Guinardó i del passatge Garcini i la Coordinadora d'Entitats ja han creat una plataforma per defensar el parc de l'Oreneta i a l'octubre es posaran en contacte amb els veïns de Sarrià que s'hi oposen.

20. ... i el Parc de l'Oreneta

Veïns de Sarrià, l'AV de Can Caralleu i la Favb han creat una plataforma que s'oposa al projecte de Núñez y Navarro de construir en un solar del Parc de l'Oreneta. L'operació forma part de "l'intercanvi de cromos" amb Torre Garcini. Els veïns estan recollint signatures i a l'octubre es reuniran amb els veïns del Guinardó per unificar criteris i reivindicacions. No volen enfrontaments entre barriades. El passat 5 de setembre van realitzar una passetjada reivindicativa des de la plaça de Sarrià fins al parc.

21. Villadesahucio

Els desnonaments continuen imparables als nostres barris. Ciutat Meridiana es distingeix pel trist rècord de desnonaments i també per la capacitat de resposta del seu veïnat. Durant els últims tres mesos es van produir una trentena de casos. La resposta veïnal i la solidaritat van prendre forma amb les concentracions davant dels habitatges per impedir l'expulsió. L'associació de veïns de Ciutat Meridiana compta amb el suport de l'associació 500x20, la PAH i els veïns d'altres barris que responen a la crida. El real·lotjament definitiu dels afectats presenta veritables dificultats. L'Ajuntament posa moltes traves. Després de l'agost, el barri ja té en la llista 6 o 7 amenaces de desnonament. Un problema que afecta cada vegada més barris de Barcelona.

22. Habitatges públics en venda

Els afectats dels blocs d'habitatges de protecció propietat de Regesa que aquesta s'ha malvenut a un fons d'inversió han creat les seves pròpies associacions de veïns per donar-hi resposta conjunta. Els blocs estan situats a Can Peguera

Aquest llistat de conflictes és incomplet. Hi ha més barris en moviment i d'altres que, cansats d'esperar, tornaran a les mobilitzacions

(passeig Urrutia, 13), la Sagrera (Sagrera, 77), les Corts (Travessera de les Corts, 86) i Porta (Manuel Sancho, 15). Reivindiquen que els mantinguin les condicions que tenien. Han celebrat diverses assemblees i han col·locat pancartes de protesta als edificis. Es reuneixen una vegada al mes i treballen perquè se sumin a la lluita dels afectats de les Corts. Comença a preocupar que s'anunciïn alguns pisos per llogar com a apartaments turístics. Estan coordinats amb les associacions de veïns de Can Peguera, Porta i Sagrera i amb el col·lectiu 500x20. (Més informació a la pàgina 21)

23. Bany al Rec Comtal

El passat 13 de juliol un centenar de veïns i veïnes va portar a terme una acció lúdico-reivindicativa al Rec Comtal al seu pas per Vallbona. L'acció va constar d'un bany familiar i un esmorzar popular a la ribera del canal. Els veïns eren de Vallbona i del barri de Can Sant Joan de Montcada. Les aigües de la sèquia són de qualitat, però l'entorn està ple de brossa i malmès. Aquest estiu la crisi ha deixat molts veïns sense vacances i davant la calor la zona era l'únic lloc on poder-se refrescar. Els veïns havien recollit signatures i els dos ajuntaments s'havien compromès a dignificar el lloc, cosa que no han fet. L'AV de Can Sant Joan i l'entitat de Vallbona Dones Actives van convocar la protesta sota el lema "Si el Rec Comtal estigués a Sarrià, ja estaria arreglat". Els veïns asseguren que tornaran a posar-se els banyadors.

PEPA CALATRAVA

Pintades de veïns empenyats criden l'atenció sobre la paralització de la residència al barri de Prosperitat

Residències per a Matusalem

MERITXELL M. PAUNÉ

Encara no tenen nom, almenys no un d'oficial, però les residències de Prosperitat i Camp de l'Arpa podrien ser batejades amb tota justícia com a *Matusalem I* i *Matusalem II*. La noubarriena porta tres anys acabada i sense inaugurar, mentre que la de Sant Martí espera els acabats interiors des de principis de 2012. La Generalitat ha endarrerit diversos cops l'estrena, per manca de pressupost, i l'Ajuntament de Barcelona fa el ronsa per avançar els diners. Després d'anys de protestes, pancartes, reunions infructuoses i numerets als pleraris, veïns dels dos barris uniran esforços aquesta tardor per forçar la posada en funcionament abans de les eleccions municipals de 2015.

Matusalem I, a la Prosperitat, forma part del pol d'equipaments del carrer Molí -Via Favència, al costat del camp de futbol de la Montañesa. La part més visible del recinte és la Torre Júlia, un gratacels de pisos tutelats per a avis que sí que ha entrat en funcionament. També formava part del paquet una piscina, però va fer aigües amb el canvi de govern. "Hem fet xoriçades populars, una okupació simbòlica, hem demanat explicacions a la regidora de Nou Barris a cada Audiència Pública... i la residència continua tancada", lamenta la veterana activista Maruja Ruiz, que també presideix l'Associació de Gent Gran de

la Prosperitat. "Fa anys i panys que no s'assigna cap plaça, i això que hi ha més de 7.000 persones en llista d'espera; no pot ser que tinguem dues residències aturades", critica. "Per no parlar del guàrdia jurat que custodia l'edifici, que deu costar uns diners, dic jo!", s'exclama Ruiz. Assegura que, per més que ho han preguntat, el consistori no els ha revelat el cost de la vigilància.

El president de l'AV de la Prosperitat, Ricardo Domingo, secunda els retrets de Ruiz i subratlla que la queixa ve de lluny: "Quan van posar la primera pedra, fa cinc anys, ja en portàvem 20 reivin-

Després d'anys de protestes i reunions infructuoses, els veïns de Prosperitat i el Clot uniran esforços per exigir l'obertura dels equipaments

dicant la residència!". Explica que l'exterior està acabat, però falta comprar el mobiliari i convocar un concurs per triar l'empresa que gestionarà l'equipament. "La Generalitat no té els diners, d'acord, però l'Ajuntament li pot avançar la inversió com ha fet amb altres coses molt menys importants per als ciutadans, com el Circuit de Montmeló o el Mobile World Congress. Només demanem el mateix

tracte!", argumenta Domingo. A l'última reunió amb representants municipals els van prometre que l'Ajuntament premeria l'accelerador per poder estrenar l'equipament el febrer de 2015 com a molt tard. També van emparaular una visita a l'interior de l'edifici un cop acabades les vacances. "Depèn del que hi veiem, ens creurem o no la data promesa d'inauguració", replica la Maruja Ruiz.

Aturada la residència d'Alchemika

Uns quants barris més avall, al Camp de l'Arpa, s'alça amb parsimònia la flamant *Matusalem II*. Forma part d'un complex d'equipaments -també una reivindicació històrica dels veïns- ubicat a l'antiga fàbrica de plàstics Alchemika. La biblioteca ja s'ha inaugurat, però la residència i centre de dia van topar amb les retallades de la Generalitat, que el 2012 va aturar les obres *sine die*. La insistència del barri ha forçat l'Ajuntament a proporcionar el finançament per acabar l'actual fase, que adequa l'interior de l'espai. "En teoria aquests treballs han d'acabar al març i després faltaria comprar el mobiliari i adjudicar-ne la gestió", explica Miquel Catasús, president de l'AV Clot - Camp de l'Arpa. L'entitat demana que els dos equipaments obrin dins del primer trimestre de 2015, per no ajornar l'estrena a després de les eleccions, que solen endarrerir setmanes els tràmits i decisions que hagin quedat a mitges.

"Hem convocat un acte reivindicatiu el 15 de novembre, que culminarà amb un dinar popular per simbolitzar els àpats en companyia que ha d'ofrir la futura residència i centre de dia", assenyala el dirigent veïnal. "La primera data d'obertura que van anunciar era l'any 2000, portem una dècada i mitja esperant la residència!", clama. "Aquesta tardor parlarem amb els companys de la Prosperitat i col·laborarem en tot el que puguem, per fer més força", avança.

Portaveus municipals reconeixen que treballen "des de fa temps, conjuntament amb la Generalitat, per trobar tots els camins possibles perquè puguin obrir la residència de Prosperitat i la de l'Alchemika", però descarten detallar cap calendari "perquè falten alguns serveis per tancar".

Un repte majúscul

Els dos equipaments paralitzats indignen el veïnat proper, perquè són molt tangibles. Però el veritable problema és el que no es veu. A la ciutat de Barcelona hi ha unes 7.700 persones en llista d'espera per rebre una plaça pública en una residència. Els espais de Prosperitat i Camp de l'Arpa disposaran, sumats, d'uns 200 llits. És a dir, amb prou feines cobriran un 2,6% de la demanda explicitada. I a curt termini no està previst construir cap altre centre, així que aquesta llista anirà creixent per l'augment de la població sènior i per l'allargament de l'esperança de vida. L'INE estima que el 2051 tres de cada 10 persones serà major de 65 anys. L'envelliment poblacional, en especial quan no es pot compensar ni amb l'arribada d'immigrants ni amb bones taxes de natalitat, posa contra les cordes el finançament de les prestacions públiques i obliga a repensar el tipus d'equipaments i serveis. Cada cop més gent gran necessitarà cada cop més serveis i espais adaptats. El repte és majúscul.

Tot va començar amb una festa privada

GALA PIN
AVL'ÒSTIA DE LA BARCELONETA

Tot va començar una nit, quan no es podia dormir. Tot va començar quan ens havien arrabassat la son, i només quedava el malson de la festa eterna, aliena, imposada, que es colava per entre les finestres amb rialles que semblaven una mofa d'aquell que vol dormir i no pot. D'aquell que vol descansar i no pot. D'aquell que ha vist com en els darrers mesos desenes de veïns han hagut de marxar del barri perquè els han desnonat o no els han renovat el contracte. D'aquell que volia marxar de vacances i no s'ho ha pogut permetre; d'aquell que aquest estiu s'ha quedat a casa i, en traspasar la porta ja no reconeix el barri en què viu. Perquè els barris, no ho oblidem, són els seus veïns, i això, a un barri com la Barceloneta, de carrers estrets i cases minúscules, travessa la vivència quotidiana de l'espai públic que és, més aviat, comunitari.

Tot va començar al Facebook, per alguna cosa és la xarxa social per excel·lència on generar comunitat, la prolongació de la vorera de casa. El grup "Por la abolición de los pisos turísticos", metallenguatge privat que es va convertir en *mainstream* en un barri popular, perquè tothom empatitzava i entenia a què es re-

Els veïns de la Barceloneta deixaren de cridar contra el turisme de borratxera per començar a cridar "Barcelona no està en venda!"

feria aquell nom que després molts periodistes han trigat en desxifrar. I mentre la festa continuava als pisos en què abans vivien famílies, s'estenia al carrer, a la platja, a les converses de sobretaula... augmentaven les queixes dels veïns, al districte, a la guàrdia urbana, a tothom que podia tenir capacitat d'intervenció, sense que ningú no fes res. O pitjor encara, deixant fer, que és la manera més perversa de promoure una activitat sense responsabilitzar-se'n. Quan l'administració no actua, la gent s'autoorganitza per donar respostes als problemes, i la festa es va convertir en indignació en una primera reunió al camp de futbol convocada a través de Facebook per mirar de donar resposta al problema. Espontaneïtat en

JOAN LINUXBCN

Els veïns de la Barceloneta, amb el suport d'altres barris de la ciutat, es van manifestar el passat 30 d'agost

la protesta per afrontar un problema estructural: es començà a sortir cada nit al carrer per tancar les agències d'apartaments turístics que romanien obertes després de les 22:00. Cada cop més gent, i les agències tancaven. Llavors vingué el *boom* mediàtic. Si la Barceloneta era coneguda internacionalment fins ara, ho era només com un barri pescador d'atractiu turístic en la cosmopolita Barcelona. I de cop, els veïns revertiren el missatge: la Barceloneta el que tenia era un problema amb el turisme i les seves conseqüències.

Del "jo" al "nosaltres"

Tot va començar a adoptar una altra dimensió: l'alcalde Trias tenia un problema polític a sobre la taula que va intentar desviar amb mesures d'impacte i poca eficàcia a llarg termini; els veïns d'altres barris se solidaritzaven amb la Barceloneta, bé perquè patien el problema, bé perquè preveïen allò que

se'ls venia a sobre. La Barceloneta com el mirall esperpèntic del futur de molts barris. I és aquí quan tot va començar a anar més enllà, perquè venia de molt més lluny: els veïns empoderats van filar més prim i deixaren de cridar contra el turisme de borratxera per començar a cridar "Barcelona no està en venda!". Del "jo vull dormir" al "variarà el model turístic l'Ajuntament de Barcelona?" que li preguntaven a Mercè Homs en el plenari extraordinari. Tot va començar en un pas del "jo" al "nosaltres", individualment i com a barri, les protestes de la Barceloneta han incorporat la dimensió de ciutat amb una rapidesa sorprenent, mentre els veïns de la resta del districte convocaven a les manifestacions sota el lema "tots som la Barceloneta".

I si *tots som la Barceloneta*, el problema de l'alcalde Trias i Mercè Homs és un problema a tot Barcelona, que, per tant, no se solucionarà només amb mesures

específiques per a la Barceloneta, les quals a més mantenen el mateix algoritme de distribució de beneficis i despeses de la indústria del turisme: beneficis econòmics privats, despeses econòmiques i perjudicis socials públics i comunitaris. Els veïns ho saben, els polítics també.

A la Barceloneta i a Barcelona tot va començar fa molt de temps, quan uns pocs van començar a somniar amb una ciutat al servei dels seus interessos particulars. I muntaren les seves festes privades a les que acudien els representants de l'Autoritat Portuària de Barcelona, Jordi Clos, els amics d'Apartur, els representants del tripartit i el bipartit que ara han estat substituïts per una CiU que ha volgut pujar encara més el volum de la música.

La seva festa privada començà fa molt de temps, però sembla que no trigarà gaire en acabar-se, perquè en aquest pas del "jo" al "nosaltres", les seves festes privades ja no hi tenen cabuda.

Barcelona es ven pisos de protecció

ASSOCIACIONS DE VEÏNS I VEÏNES AFECTATS PER LA PRIVATITZACIÓ

Quatre promocions d'habitatge protegit de Barcelona van ser venudes l'any passat a un fons d'inversió "voltor". Les quatre tenien en comú que van ser qualificades urbanísticament com a habitatge dotacional (clau 10hj) de lloguer per a joves. La propietària era Regesa, 'mutada' després en la Fundació Privada de pisos de lloguer, un ens creat per eixugar els deutes de l'empresa mare.

Ara fa un any, els veïns d'aquestes promocions (Porta, Sagrera, Can Peguera i les Corts), vam ser informats per carta que la Fundació havia deixat de ser-ne propietària i que el nou arrendador era Colón Viviendas, una empresa *pantalla*, teòricament de lloguer social. Des d'aquell moment, hem tingut un degoteig de notícies inquietants: Colón Viviendas pertany a l'entramat d'Azora, fons d'in-

versió conformat per Banco Santander i Goldman Sachs, els mateixos compradors d'edificis socials de Madrid que van posar els llogaters contra les cordes; les condicions han canviat: contractes nous; augment de les quotes de manteniment; obligació d'agafar pàrquing per als nous inquilins. I el que és pitjor: no es respecta

Des dels blocs privatitzats ens hem organitzat en associacions veïnals per defensar els drets dels inquilins i garantir-ne l'accés

la llista d'espera de Protecció Oficial (s'ha d'estar inscrit però t'informen un cop t'has interessat pel pis). De fet, cap de les quatre promocions apareixen ja al llistat de pisos dotacionals que ofereix l'Ajun-

ARXIU

Protestes als pisos d'Urrutia

tament. Els blocs estan a una mena de llombs; són socials en teoria, però s'hi accedeix com si fossin de lliure mercat: han aparegut anunciats a portals immobiliaris com "Idealista".

Des dels blocs privatitzats ens hem constituït en associacions de veïns per defensar els drets dels inquilins i garantir l'accés a aquests habitatges de protecció oficial. Ens inquieta l'obscurantisme de l'administració: qualsevol intent d'aconseguir una explicació raonable xoca amb un mur burocràtic, i les respostes evasives no fan més que incrementar els dubtes.

El nou propietari està obligat a mantenir la protecció oficial durant 25 anys (i després?). Hem demanat una implicació ferma, però se'n renten les mans.

L'habitatge social i assequible és un dret dels ciutadans i una obligació per a l'administració. Barcelona no pot perdre aquests habitatges, especialment quan el govern Trias insisteix tant en què vol augmentar el parc d'habitatge protegit.

Els veïns del Canòdrom, farts d'esperar

ALÍCIA TUDELA

Tot i que fa vuit anys que els veïns del Congrés estan lluitant per aconseguir un pla d'equipaments per al barri als terrenys de l'antic canòdrom de la Meridiana, el projecte no acaba de materialitzar-se. La proposta de modificació del Pla General Metropolità (PGM) d'aquests terrenys, presentada pel regidor de Sant Andreu, Raimond Blasi, no ha acabat de convèncer els veïns, que ja hi han presentat al·legacions. De tota manera, el projecte no contempla cap construcció dins de l'actual mandat, tot i que sí que s'ha arribat al compromís de deixar tancat un projecte i que sigui irrevocable, independentment del govern municipal que surti el 2015.

Des de la Taula de Treball d'Entitats Canòdrom, que es va crear l'any 2006 i

La proposta de modificació del PGM no contempla part dels equipaments pactats i l'actuació no es farà durant l'actual mandat

que agrupa 35 entitats del barri i l'entorn, s'al·lega que el 2013 van pactar amb el consistori uns equipaments i superfícies que no han estat respectats en la proposta municipal de PGM. Segons la presidenta de l'Associació de Veïns de Congrés-Indians, Betlem Ayúcar, en el pla falten 3.226 m² dels 8.400 que preveu el projecte, en els quals s'havien de construir equipaments. En el nou pla presentat pel consistori han desaparegut edificis com l'escola bressol, la residència i centre de dia de gent gran i la residència d'orfes disminuïts. Per als veïns, si no es pot edificar algun dels equipaments, s'hauria de reservar el sòl. També es

JOAN MOREJÓN

Fa vuit anys que els veïns del Congrés lluiten per aconseguir equipaments als terrenys de l'antic Canòdrom

queixen que amb la nova proposta de modificació del PGM, el centre cívic està previst construir-lo en dos edificis, quan havia d'aixecar-se en els terrenys del carrer Cardenal Tedeschini, on a dia d'avui hi ha unes pistes de petanca. També ha estat eliminat del nou pla la guarderia municipal. Segons Ayúcar, aquesta planificació és "ridícula" ja que els dos blocs del centre cívic, a més de no satisfer les necessitats del barri, ocupen l'espai de

la guarderia. A més, la zona dedicada a espai juvenil només té previstos 50 m².

Per la seva banda, l'Ajuntament insisteix en què es respecta el pla pactat el 2013 amb la Taula de Treball. Pel que fa a una parcel·la situada a la Meridiana, propietat del pàrquing Arenal, el regidor Blasi admet que no és possible expropiar-la perquè suposaria una despesa de 10 milions, que ara mateix no es pot permetre l'Ajuntament.

El projecte comença el 2006

El tancament de l'antic Canòdrom de la Meridiana i l'expropiació dels terrenys ocupats per unes pistes de tennis (21.000 m²) l'any 2006 va obrir per als veïns la possibilitat de poder idear un pla per paliar el dèficit d'equipaments públics al barri, que portaven temps denunciant. En aquest context, aquell mateix any, va néixer la Taula de Treball d'Entitats del

Pols contra un nou hotel al Rec Comtal

AV CASC ANTIC I VEÏNS EN DEFENSA DE LA BARCELONA VELLA

El passat 23 de juliol es va celebrar una assemblea informativa convocada per les AV del Casc Antic i Veïns en Defensa de la Barceloneta Vella sobre el projecte d'hotel que la promotora Núñez y Navarro vol ubicar al solar entre el passatge de Sant Benet i el carrer Rec Comtal.

Els ponents van informar que l'hotel ocupa els solars del carrer Rec Comtal 17 i 19. El del número 17 el comprà fa més

L'Ajuntament ha aprovat el projecte de l'hotel de Núñez y Navarro amb tres plantes més del que marca la llei i sense preveure la preservació de les restes del Rec Comtal

de 10 anys Núñez y Navarro a baix preu als propietaris després que l'Ajuntament, sense bases fonamentades, el declarés en estat ruïnós. El número 19 havia estat seu de l'economat militar i urbanísticament estava destinat a equipament social. Malgrat això i el baix preu a què el va treure el Ministeri Militar, l'Ajuntament no va acudir a la subhasta i Núñez y Navarro el comprà molt barat.

Passats uns anys, encara no se sap quan es farà l'equipament d'habitatge

Assemblea veïnal informativa el passat 23 de juliol

AV CASC ANTIC

social que s'ha de construir, ni quina part ocuparà del solar. En canvi recentment l'Ajuntament ha aprovat el projecte d'hotel a planta baixa i 7 plantes, quan abans era de planta baixa i 4 plantes. També es va informar que l'Ajuntament no preveu preservar les restes del Rec Comtal malgrat ser el tram d'entrada a la Barcelona

medieval i tenir gran valor patrimonial.

A l'assemblea van assistir gairebé 200 veïns i veïnes que van seguir amb molt d'interès les explicacions dels ponents i la documentació gràfica projectada. En el debat, va ser unànime la condemna del projecte de l'hotel i es van decidir iniciatives de protesta contra la seva construcció i

contra les facilitats que dona l'Ajuntament per substituir els habitatges de tota la vida de Ciutat Vella per hotels, quan ara ja n'hi ha molts. En definitiva: per fer-nos fora i convertir Ciutat Vella en un "parc temàtic" d'ús exclusiu per a turistes; per crear dificultats al comerç de barri afavorint un comerç d'especulació amb l'ajuda de l'admi-

Canòdrom que, després de diverses reunions amb l'aleshores equip municipal del PSC i els veïns, van pactar construir, en l'espai de les antigues pistes d'esquí, una zona esportiva composta per una pista coberta de 40x 20m i dues pistes descobertes de 40x 20m. També van aprovar la construcció d'un centre cívic, un casal per a la gent jove, un casal i una residència per a gent gran, un aparcament soterrani, un centre per a orfes disminuïts i una zona verda.

Respecte a l'edifici del Canòdrom, la Taula de Treball ha mostrat des de l'inici el seu suport a la idea de crear un equipament de ciutat dedicat a la cultura i la innovació amb la condició que es reurbanitzés tota l'illa del canòdrom amb els equipaments sol·licitats. En un principi, els veïns volien que aquest edifici cultural fos d'ús exclusiu per al barri. Però donat que és un edifici amb una arquitectura molt especial i amb un premi FAD (Foment de les Arts i el Disseny), la seva reforma i manteniment requeria una inversió elevada. D'aquesta manera, l'Ajuntament va buscar un promotor. L'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) va accedir a invertir en la reforma i destinar l'edifici a un centre d'art i projectes d'innovació per a comunitats creatives, depenent del departament de Creativitat i Innovació.

Des del 2006 fins al 2008 es van fer diverses reunions per pactar amb l'Ajuntament un pla d'urbanització i usos de l'illa compresa entre Riera d'Horta, Pardo, Concepción Arenal i Cardenal Tedeschini. La idea era dels 21.000 m², dedicar 10.000 a equipaments i 11.000 a zona verda.

Però el canvi de govern al maig del 2011 i la crisi van aturar les negociacions durant dos anys. Finalment, al maig del 2013 el consell de barri va votar una de les tres propostes finalment presentades de manera consensuada per la taula de treball i l'Ajuntament. La decepció dels veïns ha estat veure com el projecte de modificació del PGM no recull alguns d'aquests acords.

nistració municipal de Barcelona; per eliminar les poques restes històriques que donen identitat als nostres barris i substituir-les per una arquitectura absolutament aliena a Ciutat Vella.

La desídia de l'Ajuntament respecte als veïns també quedà demostrada en el fet que des del juny unes perforacions de la constructora del carrer Rec Comtal havien deixat al descobert aigües brutes, que havien creat grans aixams de mosquits que no deixaven dormir molta gent del barri i provocaven greus picades a qui té al·lèrgies. Malgrat les reiterades protestes a l'Ajuntament i a la constructora JOSEL SLU, subsidiària de la promotora Núñez y Navarro, no van solucionar aquest problema fins al dia 24 de juliol, que és quan hem vist una formigonera treballant en el solar. Suposem que l'anunci de l'assemblea veïnal va fer actuar per fi els promotors. Mentrestant, vam patir uns dos mesos de mosquits!!!

Es van recollir signatures de protesta contra la construcció de l'hotel i contra els mosquits que seran seguides de noves accions.

Durant el mes de setembre ens mobilitzarem per deixar ben clar a l'Ajuntament, la constructora i la immobiliària que els veïns i les veïnes no volem aquest hotel perquè no és d'interès públic. Així mateix no defallim en reivindicar la construcció dels pisos d'habitatge social que s'hi han de construir.

JORDI MOLINA

La plataforma contempla noves mobilitzacions si l'Ajuntament no mou fitxa

Pla Paral·lel, una catifa vermella per als creueristes del Port

JORDI MOLINA

El conflicte que viuen alguns barris de Barcelona amb el model de ciutat, i que ha arribat a la seva màxima expressió arran de la crisi de la Barceloneta, té un nom propi a l'avinguda del Paral·lel: el Pla Paral·lel. El que en un principi havia de ser un projecte per rehabilitar l'avinguda, aprovat per unanimitat en ple municipal sota mandat de l'alcalde Jordi Hereu, ha acabat provocant un rebuig notable entre el teixit associatiu i veïnal de la zona.

Col·lectius veïnals, culturals i professionals, assemblees de barri i entitats de Sant Antoni, Poble-sec i el Raval s'han organitzat per impulsar la plataforma ciutadana Aturem el Pla Paral·lel, que manté un pols amb l'Ajuntament per tal d'intervenir en el projecte. "Creiem que el Pla, subvencionat amb diners públics, beneficia el sector privat i s'oblida de les necessitats socials, serveis i equipaments d'uns barris populars especialment castigats per la crisi", explica el sociòleg Marc Serra, un dels portaveus de la plataforma.

La reforma, pressupostada en 9,6 milions d'euros, consisteix en la construcció de sis noves placetes al llarg de l'avinguda, una nova pavimentació, el desplaçament del carril bici al mig de la calçada i la creació d'un nou sistema d'enllumenat tecnològicament avançat. La Fundació El Molino (FEM), principal aliada del consistori en aquesta reforma, havia dit, per mitjà de la seva presidenta, Elvira Vázquez, que el Paral·lel necessitava urgentment un nou i modern sistema d'enllumenat. Dit i fet. El 30% del pressupost, 2,8 milions d'euros, serà per als nous fanals, cada un d'un cost aproximat de 6.500 euros.

El carrer Blai, l'exemple a no seguir

Al carrer Blai, al cor del Poble-sec, ja s'acumulen una cinquantena de bars i gairebé quaranta terrasses en 800 metres. La manca d'un Pla d'Usos ha facilitat la proliferació d'un monocultiu de l'oci que ha empès algunes famílies, com la d'en Miquel, l'Aurora i la petita Leia, a fer les maletes. "Blai és la fira de la tapa i la cervesa a 1 euro, l'Ajuntament ha cedit més llicències del compte, és un carrer per a turistes". Els veïns alerten que l'obertura d'aquests establiments s'està realitzant sense cap planificació.

Des de la plataforma asseguren que les sis noves placetes estan pensades per acollir les terrasses dels negocis de l'hostaleria, i sostenen que es privatitzarà un espai públic que havia de ser per a activitats al carrer. Demanen també reconsiderar la dotació econòmica per a la il·luminació, i reorientar-la a finalitats socials. I, per últim, exigeixen l'elaboració d'un Pla d'Usos capaç d'evitar l'augment del turisme a la zona. Una proposta que, avui, genera un ampli consens amb altres actors principals de la vida veïnal de la zona, com ara la Coordinadora d'Entitats del Poble-sec o la Unió de Veïns del Poble-sec, que viuen el debat sobre el futur de l'avinguda al marge de la plataforma.

Els efectes del Pla

Segons els activistes, la reforma del Paral·lel respon a la voluntat d'estendre "una catifa vermella" als creueristes que arriben al Port, tenint en compte que la principal via d'escapament, la Rambla, ja s'ha exprimit fins al punt que, a dia d'avui, és un eix sense identitat. El Paral·lel, a més, manté connectivitat amb punts estratègics de la ciutat, com la Fira de Barcelona, o punts de concentració econòmica, com el centre comercial de Les Arenes. De fet, el trànsit de turistes per l'avinguda ja està condicionant no només el tipus d'establiments que s'hi han instal·lat en els darrers anys, com és el cas de restaurants de grans franquícies i altres de luxe, sinó també la fisonomia social dels barris veïns. "Correm el risc de transformar el Paral·lel en una nova Rambla, i que barris populars i històrics, com el Poble-sec o Sant Antoni acabïn sent un nou Born", diu Serra, que alerta d'un creixent procés de gentrificació en aquest barri.

A aquesta problemàtica cal afegir la proliferació de pisos turístics. Al Poble-sec, segons dades oficials, hi ha 345 pisos registrats com a turístics, a banda dels il·legals. Al carrer Nou de la Rambla, per exemple, hi ha blocs d'edificis sencers que pertanyen a una mateixa empresa immobiliària i que es destinen només al turisme. En aquest sentit, la plataforma demana una moratòria en les llicències d'hotels, pisos turístics i terrasses en punts de conflicte.

Mentrestant, l'Ajuntament basa la legitimitat del projecte en el procés participatiu que va liderar juntament amb la FEM i que van avalar la Coordinadora d'Entitats, la Unió de Veïns del Poble-sec i l'Associació de Comerciants de Poble-sec i Paral·lel. La plataforma el titlla de "fantasma" per l'opacitat en l'accés a les actes i per la manca de regularitat en la convocatòria de reunions. En la darrera reunió sobre el futur de l'avinguda, l'Ajuntament, a parer de la plataforma, va demostrar "manca de voluntat política" per assumir alguna de les demandes veïnals. Els activistes, que no descarten mobilitzacions a curt termini, advertixen que no s'avingdran a canvis cosmètics.

Teatre Arnau, el gran oblidat

En cap dels punts de la reforma municipal no es fa referència al teatre Arnau, icona del Paral·lel fins a la dècada dels noranta, quan va entrar en declivi. Ara, una plataforma veïnal demana que es rehabiliti com a museu de les arts escèniques i de la història de l'avinguda. La reivindicació arriba després d'un llarg període en què el consistori, que el va adquirir l'any 2011, no hagi trobat encara cap empresa inversora capaç d'assumir els 10 milions d'euros que suposaria una rehabilitació integral.

El Bon Pastor lluita per l'escola d'adults

LAURA AZNAR

Des de la seva inauguració 37 anys enrere, l'escola d'adults del Bon Pastor ha estat sempre en barracots. L'any 2003 aquest espai va quedar afectat per la remodelació de les cases barates, un projecte que l'Ajuntament de Barcelona va emprendre al barri i que preveu la substitució de 784 habitatges en mal estat per blocs de pisos nous. Els veïns van veure llavors l'oportunitat que l'escola es traslladés definitivament a uns locals, però no va ser fins a l'octubre passat quan l'Ajuntament, amb el propòsit d'ubicar en establiments nous totes les escoles d'adults de Barcelona que estan en barracots, va comprometre's finalment a comprar quatre locals del carrer Sas per encabir-hi la del Bon Pastor.

La lluita veïnal, que va ser la peça clau perquè el consistori adquirís aquest compromís, no ha acabat aquí ni de bon tros. Amb la promesa dels locals, tant l'Associació de Veïns com els alumnes, els exalumnes i els professors involucrats amb l'escola van aferrar-se a la possibilitat que aquesta es convertís en un centre. "És la nostra il·lusió", explica Paquita Delgado, presidenta de l'AV del Bon Pastor, "amb això ens assegurariem la permanència i poder seguir amb la tasca que estem fent, que és molt important, i la prova que funciona és que cada vegada hi ha més demanda".

El mes de maig però, les seves expectatives van veure's truncades arran una trobada convocada pel Consorci d'Educació de Barcelona amb la directora de l'Escola d'Adults Pegaso i la coordinadora de l'Escola d'Adults del Bon Pastor. En aquesta reunió, en la qual també s'hi van presentar 8 professors de les dues escoles, el Consorci va comunicar-los que de manera unilateral havia decidit que la Pegaso absorbís la del Bon Pastor, una notícia amb la qual cap dels assistents no hi estigué d'acord. "Les tres escoles del districte, la Pegaso, la de Trinitat Vella i la del Bon Pastor, tenim projectes propis i sempre hem estat molt coordinades i hem defensat la nostra autonomia i identitat, així que vam rebutjar l'absorció", comenta Delgado.

Negativa de les escoles

El Consorci planteja que el Bon Pastor sortiria guanyant amb l'absorció, i assegura que els professors de l'escola passarien a ser plantilla de la Pegaso amb les mateixes condicions econòmiques i seguirien treballant al barri sense que canviés res. També la justifica amb el fet que la Pegaso és més gran, té més personal i això implica que podria oferir més recursos i ampliar l'ensenyament dels alumnes del Bon Pastor. Malgrat que aquests canvis són positius, les raons per les quals les dues escoles es neguen a acceptar l'absorció van en una altra línia. "A la Pegaso són 11 professors i al Bon Pastor, 4. Si els ajuntessin haurien de ser un total de 15, però ells en volen 14, de manera que ens traurien un professor i també quatre grups", explica Delgado.

DANI CODINA

L'escola d'adults del Bon Pastor, malgrat estar en barracots, és estimada i reivindicada pel barri

El veïnat no es conforma

Des que es va conèixer la notícia de l'absorció, en menys d'una setmana el Bon Pastor va aconseguir reunir 2.000 firmes en contra. Els veïns van rodejar els nous locals i l'escola amb una cadena humana i tallaren durant uns minuts el carrer Sant Adrià. La seva consigna és contundent: "Centre sí, absorció no".

El cas va ser portat al Síndic de Greuges, que en segueix molt pendent, i si els compromisos aprovats del dia 17 de juny acaben sent paper mullat, els veïns recorreran a aquesta institució per demanar comptes.

La lògica darrera d'aquesta jugada és simple: resulta molt més senzill retallar personal en una escola amb 15 professors que en una que en té només quatre.

Però això no és tot. La unilateralitat i l'absència de participació de les dues escoles en aquesta decisió també ha enutjat totes les persones que, d'una manera o d'una altra, estan vinculades amb els dos projectes educatius. Al cap i a la fi, ningú com ells coneix la realitat que els envolta

i les necessitats del seu marc d'actuació.

D'altra banda, els veïns del Bon Pastor temen que l'absorció acabi comportant la desaparició de la seva pròpia escola, com ja va succeir anys enrere al barri de Baró de Viver. Calculen que a curt termini, les diferents realitats dels dos territoris conduirien a una pèrdua substancial d'alumnes, que a la llarga es traduiria en el tancament de l'escola més petita. "En la mesura en què un centre creix molt necessita més gent i agafa els recursos disponibles, llavors els satèl·lits són els que hi surten perdent", adverteix Delgado, "ho preveiem en base a la nostra experiència a Baró de Viver, on s'hi van poder fer classes fins que la demanda al barri del Bon Pastor es va disparar, no van augmentar el nombre de professors i això va suposar la pèrdua de la seva escola d'adults".

El compromís

El 17 de juny es va celebrar la comissió de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació de l'Ajuntament de Barcelona i en el marc d'aquesta comissió es va aprovar una proposta amb els vots favorables de tots els partits polítics. La proposta plantejava que l'Ajuntament comprés de manera immediata els locals per traslladar-hi l'escola d'adults i que aquesta es convertís definitivament en centre a partir d'un procés de discussió i participació. "Això s'ha aprovat i nosaltres ho perseguirem", sentència Paquita Delgado, "el Consorci creia que tenia la paella pel mà-

nec, no s'esperava la reacció veïnal ni la pressió a través dels partits polítics. De fet, en el darrer consell de barri el vicepresident del Consorci, Gerard Ardanuy, seguia donant-nos a entendre que el procés dependrà del que ells decideixin, però nosaltres li vam deixar clar que seguiríem insistint i que no ens conformariem".

De moment, gràcies a les reivindicacions, els veïns del Bon Pastor han guanyat un any de marge i en aquest temps tenen

Gràcies a les mobilitzacions els veïns han guanyat un any de marge i el compromís de tots els partits per fer replantejar la decisió

previst lluitar pels locals, per que l'Ajuntament els compri i el Consorci els habiliti. El pròxim pas serà vetllar perquè la gestió de l'escola d'adults es mantingui i hi hagi els mateixos grups d'alumnes, ja que la demanda segueix existint. A finals del proper curs serà quan hauran de tornar a enfrontar-se al Consorci per saber si definitivament l'Escola d'Adults del Bon Pastor s'absorbirà o no i si passarà a ser centre o es quedarà com a aula. "Volem reiterar l'acord al que vam arribar el 17 de juny" destaca Delgado, "si no es compleix, hauré de començar a plantejar-nos amb més temps algun nou tipus de reivindicació".

Parkings
Consell de Carrer Plaça de les Glòries,
Independència,
Avinguda Meridiana, Gran Via
Metro
Glòries, Clot
Autobusos
18, 33, 34, 43, 44, 48, 51, 54, 56, 62, 92

Des d'un botó fins un canó!!

OBERT DE SOL A SOL
ELS DILLUNS, DIMECRES,
DIVENDRES I DISSABTES

UNA CIUTAT DINS UNA CIUTAT!!

ASSOCIACIÓ DE VENEDORS
Mercat Municipal
Fira de Bellcaire

LA NOSTRA OFERTA: Conjuguem el nou i el vell.

SUBHASTES: Dilluns, dimecres i divendres a les 7 del matí de **MOBLES I TRASTOS VELLS:**

Els més diversos objectes que vostè pugui imaginar i adquirir. On tal vegada trobi els més inesperats.

OFERTES PERMANENTS:

Tot el que es fabrica i confecciona de qualsevol tipus, que s'ofereix al públic a preus veritablement satisfactoris.

Antoni Vives o la política viscuda d'esquena als ciutadans

MARC FONT

El Pla Paral·lel, la reforma del Port Vell o les obres de remodelació de la Diagonal tenen força punts en comú. Són projectes mimats per l'equip de govern municipal, que els ha defensat com a necessaris, s'han començat a executar en l'actual legislatura i han generat crítiques, tant des de bona part de l'oposició municipal com des del teixit associatiu i veïnal dels barris afectats. En els tres casos, el rostre públic del projecte és Antoni Vives, tercer tinent d'alcalde i responsable de l'àrea d'Habitat Urbà. Considerat un dels principals ideòlegs del nou model de ciutat que propugna l'executiu de Xavier Trias -molt basat en les *smart cities*-, Vives s'ha convertit en una de les principals bèsties negres per a un moviment veïnal que li retreu la insistència a projectar reformes en benefici dels empresaris i determinats interessos privats i en perjudici d'uns ciutadans que se senten menystinguts i sense dret a una participació real a uns canvis que els afecten de ple.

Impulsada conjuntament entre l'Ajuntament i la privada Fundació El Molino (FEM), la reforma del Paral·lel hauria de servir per convertir l'espai en "l'avinguda de les persones, les arts es-

La macro-àrea d'Habitat Urbà ha tingut tres gerents des de l'inici de la legislatura: Guallart, Vilalta i l'actual, Albert Civit

cèniques i la gastronomia" i en un símbol de "ciudadania, participació i cohesió social". Si més no, així ho van defensar a l'abril Trias i Vives en una exposició pública. L'opinió de veïns i entitats del barri, però, s'allunya molt de la visió projectada des de la plaça Sant Jaume. La participació ciutadana s'hauria d'haver articulada a través de la Comissió de Seguiment, però a l'hora de la veritat va tractar-se d'un organisme fantasmal, amb poques convocatòries i un marge

IGNASI R. RENOM

Antoni Vives a la investidura de l'alcalde Trias, l'1 de juliol de 2011

gairebé nul per modificar res del projecte, segons ha denunciat Repensar Poble Sec, un espai de reflexió de l'Assemblea de Barri del Poble Sec.

L'oposició s'ha articulada a través de la Plataforma Veïnal Aturem el Pla Paral·lel, nascuda al maig i impulsada per una cinquantena d'entitats. L'objectiu és forçar-ne l'aturada -les obres fa me-

sos que han arrencat- per "construir un nou procés de participació veïnal". En el manifest, que compta amb més de 1.000 adhesions veïnals, es denuncia que el Pla Paral·lel "respon a un model de ciutat que imposa la lògica de la rendibilitat privada i la mercantilització d'allò públic sobre les necessitats col·lectives de la ciudadania i els interessos de la majoria. Busca l'atracció de nous visitants i turistes, transformant l'avinguda en un nou connector entre el Port i la Fira". Malgrat algunes reunions entre representants municipals i la plataforma, el projecte de moment no s'ha modificat i al juny el ple municipal va rebutjar una proposició d'ICV-EUiA que, com la CUP i el Procés Constituent, dona suport a la plataforma- per revisar-lo.

Rebuig a la marina de luxe

La manca de participació ciutadana va ser també una de les principals denúncies en el procés de reforma del Port Vell, on s'hi construeix la marina de luxe promoguda per la societat Salamanca Investments. El govern de CiU va refusar, amb el suport del PP, celebrar una consulta entre els veïns sobre la remodelació. El projecte, marcat per l'opacitat, suposarà a la pràctica la privatització parcial d'un espai públic i no ha deixat d'estar marcat per la polèmica. Al maig, l'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) va anunciar l'obertura d'una doble investigació sobre la marina de luxe per aclarir si es finança amb diners provinents de paradisos fiscals i si els promotors han rebut un tracte de favor per part de l'Autoritat Portuària de Barcelona (APB).

L'ens compta amb la presència de l'Ajuntament i Antoni Vives n'és vicepresident. Precisament el responsable d'Habitat Urbà va participar el setembre

de 2012 en una fira de iots a Mònaco per promocionar la marina de luxe, malgrat que el projecte encara no estava aprovat. En el certamen, Vives va afirmar que "Barcelona està oberta als negocis, és una ciutat pròspera". Tota una declaració d'intencions del seu ideari. Per tot plegat, en un comunicat recent l'Associació de Veïns de l'Òstia va reclamar "replantegar la relació de l'APB amb la ciutat i la supeditació de l'Ajuntament als interessos privats sorgits dels negocis portuaris".

Influència dels lobbies

La remodelació de la Diagonal, que ha de culminar al març de l'any vinent, també ha estat font de polèmica. Va tirar endavant amb el suport, de nou, de CiU i PP i es va descartar la connexió de les dues xarxes de tramvia -el Trambaix

Entitats ciutadanes com la Favb denuncien l'estreta relació de Vives amb determinats lobbies empresarials

i el Trambesós-, tal com demanaven la Favb, la Plataforma pel Transport Públic (PTP), UGT, CCOO i grups ecologistes, entre d'altres. Veïns i entitats han titllat "d'elitista" una reforma presupostada en 19 milions d'euros que bàsicament acontenta els "comerciants de luxe". Altres projectes emblemàtics d'Habitat Urbà, com el Blau@ictínea -que preveia transformar els terrenys portuaris del Morrot en un nou eix d'oficines i hotels- o Portes de Collserola -volia urbanitzar els accessos al parc- han hagut de quedar aparcats per manca de suport al ple municipal. Una bona mostra de la controvèrsia que provoca l'àrea és que ja ha tingut tres gerents des de l'inici de la legislatura: Vicent Guallart, fins a l'octubre de 2012; Albert Vilalta, fins al maig d'enguany; i Albert Civit, al càrrec actualment.

El president de la Favb, Lluís Rabell, ha denunciat l'estreta relació d'Habitat Urbà amb determinats lobbies em-

Vives és vicepresident de l'Autoritat Portuària, sospitosa d'haver donat tracte de favor als promotors de la marina del Port Vell

presarials. Té una especial incidència el poderós Barcelona Global, el grup creat per Maria Reig. Vives, com Trias, va compartir-hi enguany un viatge promoció per Amèrica i el lobby és soci de l'Ajuntament al Barcelona Institute of Technology for the Habitat (BIT Habitat), emblema de l'*smart city* que propugna el tercer tinent d'alcalde. En aquest àmbit, també destaquen les aliances amb grans multinacionals tecnològiques com Cisco i Schneider Electric, que participaran a la rehabilitació de l'antiga fàbrica de Ca l'Alíer, al districte de Sant Martí. Potenciar els projectes públic-privats, facilitar negocis a grans transnacionals globals i deixar la participació ciutadana en mera retòrica sense capacitat d'influència en uns projectes dissenyats als despatxos municipals. Així es defineix l'estil d'Antoni Vives, paradigma de polític *business friendly* en què tot es fa des de dalt i sense escoltar als de baix. Als ciutadans.

D'esquerra a dreta, Vicent Guallart, Albert Vilalta i Albert Civit, els tres gerents d'Urbanisme que han passat per l'actual Ajuntament

Detall de Blau@Ictínea, un dels projectes fallits de Vives

Sogeur, SA, Gestora de Cooperatives d'Habitatge a Catalunya

Activitats. Tercer Trimestre 2014

Acte de primera pedra de la promoció de Casernes de Sant Andreu

El passat dia 25 de Juliol del 2014 es va fer l'acte de primera pedra de la promoció de Casernes de Sant Andreu a la ciutat de Barcelona. Edifici plurifamiliar situat en el carrer Fèlix Amat 6-8. Consta de 41 habitatges amb Protecció Oficial de Règim General amb plaça d'aparcament inclosa. Els habitatges tenen unes superfícies entre 62 i 90 m² útils distribuïts en sala-menjador, cuina, 2 banys i 3 o 4 dormitoris. A l'acte hi van assistir el President de la Cooperativa PROHABITAT 2000, Daniel Roca, la Gerent de Sogeur, Eva Martínez, el Gerent del districte de Sant Andreu, Salvador Coll Artes, el Regidor del districte de Sant Andreu, Raimond Blasi Navarro i el President de la FAVB, Lluís Rabell.

Lliurament de claus

-Ramon Turró, 179- Llull, 180 de la Cooperativa PROHA. Es van lliurar claus els dies 6,7 i 8 de Maig del 2014. Dos edificis plurifamiliars ubicats a C. Llull i C. Ramon Turró amb 27 i 23 habitatges amb Protecció Oficial de preu Concertat de 2 i 3 dormitoris, amb places d'aparcaments i trasters.

-Sant Pere Més Baix, 92 i Sant Pere Mitjà, 64 de la Cooperativa PROHABITAT 2000. Es van lliurar claus el passat dia 6 de Juny del 2014. Projecte de rehabilitació de dos edificis plurifamiliars ubicats a: C. Sant Pere més baix 92 i C. Sant Pere mitjà 64, de 5 i 4 habitatges respectivament, tots de 3 dormitoris.

-Ciutat de Granada, 44 de la Cooperativa PROHABITAT 2000. Es van lliurar claus el passat dia 23 de Juliol del 2014. Edifici plurifamiliar ubicat la cantonada dels carrers Ciutat de Granada i Llull, de 20 habitatges, tots amb plaça d'aparcament i traster. A l'acte hi van assistir el President de la Cooperativa PROHABITAT 2000, Daniel Roca, la Gerent de Sogeur, Eva Martínez, l'Alcalde de Barcelona, Xavier Trias i Vidal, el Regidor del Districte de San Martí, Eduard Freixedes i el President de la FAVB, Lluís Rabell.

28 **Cementera**
Lafarge de
Montcada

29 **La Clota,**
l'orgull
d'un barri

31 **Barcelona**
no està
en venda

CARRER

El projecte original d'urbanització de l'entorn del temple de la Sagrada Família inclou la destrucció de dues illes d'habitatges per fer-hi una rambla i podria deixar uns 3.000 veïns sense casa. La velocitat amb què avança la construcció de la basílica ha disparat les alarmes al barri

L'ombra allargada de la Sagrada Família

CRISTINA PALOMAR

La finalització de les obres de la Sagrada Família, prevista per al 2026, ha deixat de ser un acudit per convertir-se en un malson, almenys per als veïns del barri que viuen a les dues illes de cases situades entre els carrers Mallorca i Aragó, i Sardenya i Marina. De seguir al peu de la lletra el projecte d'urbanització de l'entorn de la basílica que recull el Pla General Metropolità del 1976, uns 3.000 veïns podrien perdre la casa culpa d'una rambla de 60 metres d'amplada que connectaria la façana de la Glòria del carrer Mallorca amb l'avinguda Diagonal.

Davant la magnitud de la tragèdia, l'Associació de Veïns i Veïnes de Sagrada Família ha proposat a l'Ajuntament de Barcelona un projecte alternatiu que minimitza les expropiacions i ofereix als afectats habitatges en la mateixa zona. La proposta va acompanyada d'un pla d'equipaments i dos més de mobilitat i d'usos de l'espai públic per posar ordre al desgavell provocat pel turisme i frenar la despoblació del barri. En aquest sentit, una de

L'associació de veïns ha proposat a l'Ajuntament un projecte alternatiu que minimitza l'afectació

les iniciatives que es plantegen es transformen en zona per a vianants un tram de Sardenya i de Marina.

La idea ha estat ben acollida pel consistori, que està fent mans i mànigues per convèncer, de moment sense èxit, la Junta del temple perquè assumeixi el cost de l'operació urbanística. "L'Ajuntament veu cada vegada més negre que el temple vulgui pagar, per això vol reduir les afectacions", assegura el responsable d'urbanisme de l'entitat veïnal, Joan Itxaso. També hi influeixen les molèsties que aquesta obra suposaria en un dels llocs més turístics de Barcelona.

El projecte veïnal proposa reduir el passeig a uns 40 metres d'amplada en l'illa més pròxima al temple i a 30 metres a l'illa més allunyada. Aquesta és la clau, segons Itxaso, per reduir al mínim les expropiacions, perquè així es podrien salvar la majoria dels edificis dels carrers Marina i Sardenya.

AV SAGRADA FAMÍLIA

El veïnat de Sagrada Família porta molts anys patint l'afectació "col·lateral" del temple

Amb la reducció, es retallaria el nombre d'afectats i la reubicació que hauria de pagar el consistori seria menys complicada en un barri amb una de les densitats de població més altes.

El solar d'Aigües de Barcelona

Davant del perill que la futura rambla sigui acaparada pels turistes, l'associació planteja una zona enjardinada i un aparcament subterrani per als veïns. Pel que fa al real·lotjament dels afectats, es vol construir una part dels pisos en

els espais lliures que quedin a les illes afectades i la resta al solar del carrer Mallorca que es va comprar a Aigües de Barcelona i que està qualificat com a equipament. En aquest espai, la idea és fer-hi un bloc de pisos i equipaments. Per compensar la pèrdua de sòl públic, es reclama la compra del cine Niza.

Veïns i Ajuntament treballen en el projecte des de fa mesos. L'última reunió es va celebrar el 23 de juliol passat i va servir per donar el vistiplau al preacord i encarregar l'estudi tècnic. Entre els criteris

acordats destaca el compromís del consistori d'assumir el cost de la reubicació. "El real·lotjament no tindrà cap cost per al propietari o llogater desplaçat. Es garantirà la qualitat dels nous habitatges i es tindrà en compte la dimensió dels pisos actuals", es remarca. L'Ajuntament també assumeix la prohibició d'aparcar autocars turístics a la rambla i afegeix la possibilitat de recol·locar els veïns que vulguin a les Glòries.

Mentrestant, cap representant del temple s'ha presentat a les

reunions. "Ens hem trobat quatre cops i hem reclamat que vinguin sense cap èxit", lamenta Itxaso. Per a ell, el principal responsable és la basílica i, per tant, és la que ha d'assumir la despesa. Tanmateix, Itxaso també carrega contra el consistori. "L'any 1975 a l'Ajuntament es van demanar milers de llicències, entre elles la de l'edifici de Núñez y Navarro del

De les quatre reunions convocades per afrontar el problema, cap representat del temple no s'hi ha presentat

carrer Mallorca, i la responsabilitat és també seva perquè n'hauria d'haver suspès provisionalment la concessió. Aquests veïns han pagat els seus pisos", insisteix.

Els afectats demanen que es prioritzi els seus interessos per sobre dels d'una empresa privada i que s'elimini l'afectació que pesa sobre els edificis. "Si no es presenta una alternativa que il·lusioni, el trasllat serà molt dolorós", avisa un dels afectats. La majoria confia que la despesa de l'operació o un canvi de color polític acabaran per deixar el projecte en un calaix. "Com a molt es tiraria a terra l'edifici de Núñez y Navarro perquè és on va l'entrada de la Glòria", apunten. De moment, la llarga ombra de la Sagrada Família segueix regint el destí del barri.

Cine Niza: Mercadona o ateneu?

D'atemptat contra el comerç del barri s'ha qualificat la pretensió de construir un Mercadona al cine Niza, tancat fa més de deu anys. L'Associació de Veïns de la Sagrada Família, el supermercat Caprabo, el grup ICV-EUiA, i els comerciants del mercat municipal i de l'Eix Comercial han presentat al·legacions al projecte i confien a aturar-lo mentre que el districte de l'Eixample el beneeix perquè el supermercat s'ha compromès a urbanitzar l'interior d'illa situat entre els carrers Sicília, Sardenya, Provença i Rosselló.

L'oposició de veïns i comerciants del barri és frontal i ja s'ha constituït

una plataforma per salvar el cine Niza. Els primers reclamen que el local sigui un equipament, concretament un ateneu. Els comerciants rebutgen el supermercat pel mal que farà al teixit comercial, molt afectat per la crisi i

pel monocultiu que provoca la pressió turística, i reclamen més inversions per actualitzar el mercat.

Des del districte de l'Eixample, el regidor Gerard Ardanuy s'enroca, convençut que el nou supermercat dinamitzarà la zona. Ho va deixar clar a l'últim consell de barri del passat 11 de juny en remarcar que el solar on anirà el supermercat és de propietat privada i, per tant, el seu propietari pot fer-hi el que vulgui. "El districte no es pot gastar ara 12 milions d'euros en un solar per construir-hi un ateneu. No intervindrem en l'operació perquè és privada", va respondre.

Breus de barri

RAVAL

No volem nazis al barri!

Sota el lema "No volem nazis al barri!" més de 200 persones es van reunir el passat 11 de setembre al carrer de Maria Aurèlia Capmany, al Raval de Barcelona, convocades per l'Associació Unitat contra el Feixisme i el Racisme. Van realitzar activitats lúdiques, un esmorzar popular i diferents intervencions que van amenitzar una concentració de rebuig a la manifestació que va convocar al barri el grup ultradretà Aliança Nacional en contra de la independència de Catalunya. Passada la una de la tarda, a l'alçada del carrer Portal de Santa madrona, un centenar d'antifeixistes van intentar arribar als ultradretans, cosa que va impedir un cordó policial. La manifestació feixista va donar per finalitzat l'acte a l'alçada de l'estàtua de Colom, amb la salutació nazi i cantant l'himne falangista *Cara al Sol*.

SANTS

Lleialtat Santsenca

La plataforma veïnal que va salvar per al barri l'edifici de l'antiga cooperativa obrera de consum la Lleialtat Santsenca ha denunciat que les obres previstes per a la rehabilitació pateixen un important retard. Les obres havien d'haver començat el mes de maig. La inauguració s'ha posposat al mes de febrer de l'any 2016. Mentre les obres estan a mig gas, el regidor del districte, Jordi Martí, s'omple la boca autoproclamant-se salvador de l'edifici i silenciament el paper determinant de les entitats del barri de Sants.

LA SAGRERA

La nau Bostik per al barri

La vella fàbrica d'adhesius situada al carrer Clara Zetkin, tancada i afectada per les obres del tren d'alta velocitat, té unes instal·lacions en bon estat. L'Associació de Veïns de la Sagrera dona suport a les entitats del projecte Espai 30 perquè puguin utilitzar aquest espai de manera provisional. La propietària de la nau és la immobiliària La Llave de Oro, que s'ha mostrat disposada a parlar el tema. Sort!

GRÀCIA

Enderroc de la Quirón

L'edifici de set plantes de l'antiga clínica Quirón, construït el 1970, està situat a l'avinguda Mare de Déu de Montserrat i a punt per a l'enderrocament. Si no hi ha endarreriments, el proper mes de desembre es farà efectiu. L'immoble va ser comprat per l'Ajuntament al Banco de Santander per 9 milions i mig d'euros. L'abandonament del solar, la seva progressiva degradació i la requalificació perquè pogués albergar pisos van suscitar una intensa i tenaç reivindicació veïnal. Les associacions de veïns de la Vila de Gràcia, Penitents-Taxonera, Gràcia-Nord -Vallcarca i Passatge Isabel van portar el cas als tribunals i el jutjat va frustrar la sucosa operació immobiliària. Els veïns reivindiquen ara que el solar sigui destinat a equipaments públics, entre els quals un casal per a la gent gran i un casal de barri a la Salut.

Lafarge, la cementera de la discordia

LUIS CALDEIRO

A la altura del kilómetro 3 de la C-17, en el término de Montcada, se alza una figura familiar para cualquier habitante del área metropolitana: la antigua cementera Asland, hoy Lafarge. Familiar porque cualquiera que desee entrar o salir de Barcelona por esa zona, no puede dejar de toparse con ella: simplemente está allí, forma parte del paisaje. Su imponente silueta se divisa también desde las calles de Can Sant Joan, el barrio de Montcada colindante con ella. Precisamente allí nos reciben miembros del Grupo Medioambiental de la organización Ecologistas en Acción de la localidad. Antes de comenzar la entrevista, piden que se respete su anonimato, lo cual ya es un síntoma. Y enseguida entran en materia: "Sufrimos la polución de esta cementera desde que comenzó a funcionar, en 1917" -denuncian- "así que imagínese el efecto acumulativo. Además es la única de Cataluña situada en un casco urbano. Y está a poca distancia de población vulnerable: a cien metros de un casal de jubilados, a ciento cincuenta y siete metros de una escuela primaria, a doscientos setenta y cinco metros de una escuela bressol..." Una contaminación que califican como especialmente peligrosa: "La fabricación de cemento produce gases y partículas que se liberan a la atmósfera. Algunas partículas son visibles, como el polvo de cemento que regularmente se deposita en balcones, terrazas y coches. Otras, las más peligrosas, son tan pequeñas que pueden atravesar cualquier filtro. Acceden por la laringe al sistema respiratorio, y de allí al torrente sanguíneo, desde el que infectan a cualquier órgano". Gases y partículas que contienen todo tipo de elementos tóxicos: metales pesados, óxido de nitrógeno, óxido de azufre, dioxinas, furanos, ácido fluorídrico... "Este tipo de contaminación, por el aire, fue catalogada por la OMS en 2013 como carcinógena al máximo nivel, el llamado Grupo 1, donde también está incluido el tabaco" -repiten con énfasis- "y produce, aparte de cán-

JOAN LINUXBCN

Los vecinos de Montcada y Nou Barris en una manifestación de denuncia de la actividad de Lafarge

cer, enfermedades respiratorias y cardiovasculares".

Los residuos son un negocio

José Luis Conejero es presidente de la Agrupación de Vecinos de Can Sant Joan. Es un hombre afable, y al hablar con él, uno tiene la impresión de que lleva media vida dedicado a una causa: luchar contra

Los vecinos de Montcada llevan décadas luchando contra las emisiones tóxicas de la fábrica

las emisiones tóxicas de la cementera. Una actitud conmovedora, teniendo en cuenta que a quien tiene enfrente es nada menos que a Lafarge, la mayor multinacional de cementos del mundo. Nada más comenzar la entrevista, nos da la primera sorpresa: La fábrica no sólo produce cemento, sino que

también incinera residuos humanos e industriales desde el año 2010. Y nos describe así el proceso incinerador: "El líquido procedente tanto de desagües industriales como humanos llega a las depuradoras, donde se separa el agua de los residuos. Éstos últimos, convertidos en una especie de lodo, son desecados por la Generalitat, y una vez secos, son entregados a las cementeras. Éstas, finalmente, los utilizan como combustible, incinerándolos". Apparently, todo el mundo gana: la Generalitat se libra de unos molestos residuos y Lafarge consigue el sueño de toda empresa: no sólo no pagar por el combustible que consume, sino encima recibir una gratificación por ello. "La Generalitat paga a Lafarge un tanto por tonelada de lodo incinerado", asegura. Pero... ¿y la gente? La web de la empresa lo tiene claro: "Proporciona un servicio a la comunidad al valorizar residuos que, de otro modo, resultarían difíciles y costosos de eliminar"... "Se utiliza menos energía fósil"... Pero lo que no dice la web es que ese lodo de depura-

dora contiene importantes cantidades de elementos tóxicos (COPS, furanos, metales pesados, dioxinas, etc.) que, al incinerarse, son liberados a la atmósfera. Unas emisiones que, según estudios citados por el propio Conejero, se esparcen en un radio de cuatro a cinco kilómetros a la redonda, afectando a poblaciones como Santa Coloma de

Paradójicamente, la denuncia por contaminación acústica ha sido reabierta por la Audiencia Provincial

Gramenet, Ripollet y la Llagosta y a distritos barceloneses como Sant Andreu, Vallbona o Nou Barris. A la contaminación por fabricación de cemento se sumaría así la polución por incineración. Incineración que posteriormente -entre 2011 y 2012- incluiría también la cremación de "CDR" (es decir, bolsas de basura).

Más datos inquietantes

¿Se detiene ahí la actividad contaminante de Lafarge? En absoluto: la fábrica emite contaminación acústica, con reiterados incumplimientos del límite de ruido permitido. Y algo aún más inquietante: el Permiso Medioambiental, concedido en 2008, además de darle luz verde tanto para fabricar cemento como para incinerar, le permite también almacenar dentro del cemento -sí, sí, han leído bien- sustancias tales como escorias de hierro, "cenizas volantes como aditivo para el cemento", lodos de papelera y hasta los propios lodos de depuradora. ¿Es saludable que el cemento con que están hechas nuestras casas contengan estos elementos? ¿Alguna instancia médica o sanitaria se ha interesado por el tema? Los ecologistas se encogen de hombros y exclaman: "Que nosotros separamos, no".

El silencio de los corderos

Situaciones como la de la cementera de Montcada requieren, por fuerza, que algo falle gravemente en el entramado político y de los agentes sociales. Los sindicatos, por ejemplo, parecen haber brillado por su ausencia: "Tanto CCOO como UGT, representados en Lafarge, se han inhibido totalmente en este asunto", exclaman al unísono José Luis Conejero y Ecologistas en Acción. En cuanto al Ayuntamiento, el mismo año de la concesión del permiso, su Junta de Portavoces aprobaba -por el voto unánime de todos los partidos- iniciar los trámites de traslado de Lafarge. "Aún estamos esperando que lo haga", coinciden otra vez. Y la Generalitat, finalmente, también ha preferido mirar para otro lado: "Los vecinos denunciaron la contaminación por la vía contencioso-administrativa, y el

Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (TSJC) les dio la razón en 2013, anulando el Permiso Medioambiental de 2008" -explican los ecologistas- "pero la empresa recurrió al Supremo. Aun así, con la sentencia del TSJC en la mano, la Generalitat podría haber suspendido provisionalmente la actividad de la fábrica o, al menos, haber endurecido su política con inspecciones, etc. No ha hecho nada". Sin embargo, una denuncia vecinal por contaminación acústica, que había sido sobreseída provisionalmente en febrero de 2013 por el juzgado número 2 de Cerdanyola, acaba de ser reabierta por la Audiencia Provincial, gracias a un recurso de los vecinos. Aún así, tanto ecologistas como activistas vecinales lo tienen claro: "Sólo la movilización, la presión popular, logrará parar esto. Descreemos de la vía legal".

ANNA CARLOTA

Molts veïns de la Clota tenen un hort i un pou

La Clota, l'orgull d'un barri sense inversió

Que en ple segle XXI a Barcelona hi hagi un indret com la Clota és un fet excepcional. Carrers petits i sinuosos, cases de camp, horts, pous, safareigs, i una vegetació densa, formen la fesomia d'un barri de la ciutat que té més de poble rural que no pas de barri

MARC VILLORO

Situat entre Horta, la Vall d'Hebron i el Carmel, la Clota és un lloc singular on el temps sembla que s'ha aturat, que remet més al passat rural barceloní que al present d'una ciutat modernitzada. I és que la Clota conserva aquesta essència rural, però és un barri degradat on gairebé no s'ha invertit res en dècades. Segons Roser Puig, vicepresidenta de l'Associació de Veïns i Veïnes de la Clota, "tenim un problema, es nota la falta d'inversió i cada vegada s'agreuja més. L'Administració tenia l'excusa de la falta de planejament, que estava en tràmit, però des de 2008 està aprovat el projecte. I volem començar a veure inversió, no estem parlant d'arreglar quatre voreres, sinó d'un barri que no té la infraestructura mínima de qualsevol altre barri de qualsevol ciutat: clavegueram, enllumenat públic, telecomunicacions... tot". En aquest sentit, Jaume González, director de la revista *L'Informador* -el butlletí de l'AV de la Clota- i vocal de cultura, afirma que "a la Clota, l'Ajuntament fa que no inverteix un duro, o poquíssim, uns 50 anys. A nivell de plane-

jament, vam tenir el barri congelat urbanísticament 30 o 40 anys, i ara el planejament urbanístic bàsic ja està fet. El barri té un alt nivell de degradació perquè l'Ajuntament es planteja fer alguna cosa. Està clar que s'han oblidat de nosaltres, és un barri impropri del segle XXI de Barcelona". Aquesta tardor hi ha previstes obres al passatge Feliu, però Roser Puig es mostra escèptic-

El barri de la Clota ha hagut de lluitar no ja per millorar, sinó per existir. Els seus veïns se'n senten orgullosos

ca. "Des de l'Ajuntament se'ns diu que aquesta tardor començaran les obres per fer el clavegueram i la urbanització del passatge Feliu, però aquí no veiem que es mogui res. Jo fins que no hi vegi la màquina excavadora no m'ho creuré", apunta.

L'any 2008 es va aprovar el pla de reforma del barri amb dos projectes: la Clota Conservació i la Clota Reordenació. A grans trets,

aquest pla conserva el nucli de la Clota, on viuen la majoria de veïns, amb la previsió de fer també equipaments i zona verda, mentre que als voltants té lloc la reordenació amb una edificació intensiva. Com explica Puig, "vam arribar a un punt mig de trobada amb l'Administració, de conservar el màxim i aprofitar el que s'ha de construir nou per intentar lligar-ho amb la resta de la ciutat, i formar part del teixit de la ciutat més normalitzat". Per a González, "el barri va assumir el pla, l'associació de veïns el va assumir. No era el pla perfecte, però també ens hem d'ubicar en la realitat. Ara hem de mirar d'anar executant la part de la rehabilitació, que és la que ens interessa i on vivim els veïns de la Clota.

La Clota és un barri amb pocs veïns -uns 700 actualment- que ha hagut de lluitar no ja per millorar, sinó per existir. Segons Roser Puig, "som l'últim reducte de la ciutat que hi havia fa 100 anys. Ha mantingut aquesta essència perquè hi havia aquest planejament pendent, i l'Administració pensava que tot això aniria a terra i per això no s'hi ha invertit. En el moment dels Jocs Olímpics, ens va anar d'un pèl". I afegeix: "falten moltes coses i la gent ho veu. Ens agrada viure aquí, però ens agrada que el barri estigués més arreglat, com a veïna vull unes infraestructures".

Malgrat aquestes mancances i la degradació general que presenta el barri, els veïns tenen un sentiment de pertinença a la Clota

molt arrelat i formar-ne part és una opció de vida amb els avantatges que també suposa viure envoltats de natura. "Aquí de seguida t'acabes coneixent, en altres barris el tracte veïnal és més fred, costa més. És un lloc per venir sense gaires idees preconcebudes i deixar-te portar pels carrers, passejar, sentir els ocells, veure els pit-roigs, puputs, de vegades òlibes... Escoltes el gall, la gallina del veí, el gos de més enllà... A mi m'agrada viure a la ciutat, però perquè visc en un poble dins la ciutat", descriu Puig. Per la seva banda, Jaume González considera que "hi ha un ambient bo, aquest barri té tals particularitats que t'hi identifiqués ràpidament. És un barri molt humil, de cases unifamiliars, on la majoria de veïns opta per tenir hort i pou en lloc

de piscina i gespa. És un privilegi modest i de gent senzilla viure en un barri degradat com aquest, i la gent que hi vivim fem una opció de vida molt concreta. I gaudim de la tranquil·litat que pots tenir en barris alts de Barcelona".

Pel que fa al futur de la Clota, González creu que "segueix sent un pastís per als especuladors. Perquè les lleis es canvien i el planejament urbanístic que tenim es pot canviar. Hem d'estar en lluita permanent i atents. Amb els actes del vintè aniversari de l'associació de veïns, volem donar a conèixer el barri a la resta de la ciutat". Sobre això, Puig diu: "encara som uns grans desconeguts. Des de fora pots tenir una imatge molt degradada, però si passeges per la Clota pots descobrir racons idíl·lics".

Dues dècades d'associacionisme

L'AV de la Clota es va constituir el 1994 i avui compta amb 150 socis. Segons Jaume González, "si hi ha hagut un interlocutor dels veïns davant l'Administració hem estat nosaltres, i hem estat representatius. El grup de gent que hem portat l'associació és reduït, però també hi ha gent jove que sembla que s'hi vol apuntar i comencen a participar en activitats de l'associació". Amb motiu del vintè aniversari, l'AV de la Clota organitzarà un acte commemoratiu amb un col·loqui, també una exposició audiovisual amb els canvis del barri en aquests 20 anys, l'edició d'un número extra de la revista *L'Informador*, i la presentació d'un llibre d'història de la Clota.

Associacions de veïns i veïnes de Barcelona i punts de distribució de CARRER

DISTRICTE I

- Amics de la Rambla**
Rambles, 88-94, 3r D
93 317 29 40
- Barceloneta**
Guitert, 33-35, baixos
93 221 72 44
- Servei planificació (Palau de Mar)
Plaça Pau Vila, 1
- Casc Antic**
Rec, 27, baixos
93 319 75 65
- CCOO
Via Laietana, 16
- CGT
Via Laietana, 18, 9a
- Casal de Joves Aïos
Sant Pere més Baix, 55
- Cera, carrer de la**
Carrer de la Cera, 11, int.
93 329 48 53
- Coordinadora Casc Antic**
Serra Xic, 4, baixos
93 310 53 33
- Gòtic**
Nou de Sant Francesc, 21
avbarrigotic@gmail.com
- La Bodegueta
Palma de Sant Just, 7
- La Tete-Cooperativa
Comtessa de Sobradiel, 4
- El Glaciari
Plaça Reial, 7
- Centre Cívic Pati Llimona
Regomir, 3
- Nou de la Rambla i Rodalies**
Nou de la Rambla, 22
93 301 88 67

- Esquerra de l'Eixample**
Av. Roma, 139, baixos
93 453 28 79
- Fort Pienc**
Alí Bei, 94-96
93 231 11 46
- CC Ateneu Fort Pienc
Plaça Fort Pienc, s/n
- Ateneu Enciclopèdic Popular
Pg. Sant Joan, 26, 1er, 2a
- Parc de l'Escorxador**
Aragó, 6, entresòl, 3r dreta
- Ronda de Sant Pere**
Ronda de Sant Pere, 7
- Col·legi de Periodistes
Rambla de Catalunya, 10
- Sagrada Família**
València, 415, local 1
93 459 31 64
- Forn d'en Pere
Dos de maig, 281
- Sant Antoni, barri**
Avinguda Mistral, 30, baixos
93 423 93 54
- Confeccions El Relotge
Comte Borrell, 89
- Celler de l'Esteve
Calàbria, 57
- Pastisseria Bonastre
Tamarit, 136
- Autoservei Navarro
Avinguda Mistral, 6
- Ateneu Layret
Villarroel, 49
- USTEC
Ronda Universitat, 29, 5è

- La Satalia**
Cariteo, 26
93 329 36 72
- Poble Sec**
Margarit, 23
93 441 36 65
- Biblioteca Francesc Boix
Blai, 34
- Centre Cívic El Sortidor
Plaça del Sortidor, 1
- Polvorí, el**
Segura, s/n
93 432 36 42
- Sant Cristòfol-Vivendes SEAT**
Coure, 8, baixos
93 432 34 71
- Centre Cívic Can Cadena
Mare de Déu del Port, 397
- Centre Cívic El Relotge
Pg. de la Zona Franca, 116
- Centre Cívic La Bàscula
Foc, 128
- Triangle de Sants**
Masnou, 9, baixos
93 298 81 20
- DISTRICTE IV**
- Barri de la Mercè**
Heróis del Bruc, 9
- Camp Nou**
Travessera de les Corts, 94, baixos
93 490 96 54
- Racó de les Corts**
Trav de les Corts, 94, baixos
609 43 50 49

- Putxet**
Passeig Sant Gervasi, 39-47
avputxet@hotmail.com
- Ronda General Mitre**
General Mitre, 188 bis
mitre@mixmail.com
- Sant Gervasi de Cassoles**
Muntaner, 544, 2n
93 417 90 65
- Sant Gervasi Sud**
Laforgia, 12-14 pral 3a
93 266 38 25
- Forn de la Vila
Consell de la Vila, 9
- Tres Torres**
Rafael Batlle, 16, tenda 1
93 205 77 89
- DISTRICTE VI**
- Camp d'en Grassot**
Passatge Alió, 12, baixos
600 603 605
- Coll-Vallcarca**
Tirso, 48 local
93 284 28 80
- Centre Cívic d'El Coll
Aldea, 15-17
- Gràcia Nord-Vallcarca**
Bolivar, 15, 2n
93 211 26 27
- Travessera de Dalt**
Travessera de Dalt, 6
93 210 52 89
- Lluïsos de Gràcia
Plaça Nord, 7
- Vila de Gràcia**
Maspons, 6-8 (La Violeta)
93 706 80 81
- Ateneu La Torna
Sant Pere Màrtir, 37, baixos

- Carmel, el**
Feijoo, 10-12
93 276 57 48
- Centre Cívic El Carmel
Santuari, 27
- Clota, la**
Av. Cardenal Vidal i Barraquer, 30
93 257 72 59
- Font del Gos**
Cami de Cal Notari, s/n
93 428 20 42
- Font d'en Fargues**
Pedrell, 69, baixos
ffargues@hotmail.com
- Horta, barri d'**
La Plana, 10, 1r
93 407 20 22
- Centre de Serveis Personals
Plaça Santes Creus, 8
- Centre Cívic Matas i Ramis
Feliu i Codina, 20
- Punt d'informació juvenil
Plaça Eivissa, 17, pral.
- Juan Maragall del Guinardó**
La Bisbal, 40-42, baixos
93 347 73 10
- Cooperativa Rocaguinarda
Xiprer, 13
- Montbau**
Roig Soler, 31, baixos
93 428 29 34
- Parc de la Vall d'Hebron**
Pl. Joan Comudella, 13
93 428 68 66
- Sant Genís dels Agudells**
Nàim, 5, tenda 1
93 417 03 67

- Prosperitat**
Baltasar Gracián, 24-26
93 276 30 15
- Casal de Barri de Prosperitat
Pl Angel Pestaña, s/n
- Casal de Joves de Prosperitat
Rio de Janeiro, 100
- Roquetes**
Canteres, 57, baixos
93 359 65 72
- Ateneu Popular de 9Barris
Port Lligat, s/n
- Torre Baró**
Escolapi Càncer, 1
a.vecinostorrebaro@hotmail.com
- Torre Llobeta-Vilapicina**
Santa Fe, 5, 1r, 4a
93 429 07 06
- Centre Cívic Torre Llobeta
Santa Fe, 2, bis
- SESE
Joan Alcover, 6
- Trinitat Nova**
Pedrosa, 21
93 353 88 44
- Turó de la Peira**
Pge de la Peira, 37, local 12
93 407 21 70
- Can Basté
Passeig de Fabra i Puig, 274
- Vallbona**
Avinguda Alzinar, 6
93 354 89 82
- Verdum**
Artesania, 96, baixos

- Tramuntana**
Pg Torres i Bages, 101-103
93 274 03 34
- Sant Andreu del Palomar**
Dr. Balari i Jovany, 14
93 345 96 98
- Bar Versailles
Gran de Sant Andreu, 255
- Biblioteca Ignasi Iglesias
Segadors, s/n
- Can Guardiola
Cuba, 2
- Centre Cívic St. Andreu
Gran de Sant Andreu, 111
- Districte de Sant Andreu
Plaça Orfila, s/n
- Sant Andreu Sud**
Virgili, 24, 1a planta
93 346 72 03
- Trinitat Vella**
Mare de Déu de Lorda, 2
93 274 19 58
- C. Cívic de Trinitat Vella
Foradada, 36-38

- Provençals de la Verneda**
Dr. Zamenhof, 25, baixos
93 307 46 95
- Sant Martí de Provençals**
Andrade, 176
93 314 17 04
- C. Cívic de Sant Martí
Selva de Mar, 215
- El Besòs**
Rambla de Prim, 64-70
93 278 18 62
- Verneda Alta, la**
Campo Arriassa, 99
93 314 58 13
- Complex Esportiu Verneda
Binéfar, 10-14
- Vila Olímpica**
Jaume Vicenç Vives, 6
93 221 93 93

DISTRICTE X

- Clot-Camp de l'Arpa**
Sibelius, 3, baixos
93 232 46 10
- Casal Joan Casanelles
Pl. Joan Casanelles, s/n
- Foment Martinenc
Provença, 595
- Diagonal Mar**
Selva de Mar, 22-32
93 307 91 20
- Front Marítim de Bcn**
Taulat, 142, 5è A
696 43 57 83

És Tira

JORDI LAPEDRA

- El Cafeti
Sant Rafael, 18
- Sala Baluard
Plaça Blanquerna, s/n
- L'Òstia**
Pescadors, 49
- Raval de Ciutat Vella**
Carme, 102
93 441 77 21
- Taller de Músics
Requesens, 5
- Taula del Raval**
Carrer de la Cera, 44, bxs
93 442 46 68
- Veïns en defensa de la Barcelona Vella**
Sèquia, 5-7, baixos, 3a
vdbv@telefonica.net
- DISTRICTE II**
- Dreta de l'Eixample**
València, 302
615 41 80 12
- Cafeteria Anem al Gra
Còrsega, 382
- Llibreria Les Punxes
Rosselló, 260

- DISTRICTE III**
- Badal, Brasil i Bordeta**
Daoiz i Velarde, 30
93 491 05 49
- Centre Social de Sants**
Olzinelles, 30
93 331 10 07
- Cotxeres de Sants
Sants, 79
- Biblioteca popular Josep Pons
Constitució, 19 (Bloc 11 de Can Batlló)
- Font de la Guatlila-Magòria**
Rabí Ruben, 22 B
93 424 85 06
- França, barri de la**
Mare de Déu del Remei, 21, 1r
93 325 08 93
- Hostafrancs**
Callao, 9, baixos
93 421 79 19
- Poliesportiu Espanya
Industrial
Muntades, 37
- Casinet d'Hostafrancs
Rector Triadó, 53

- Sant Ramon Nonat**
Ptge. Jordi Ferran, 19-21
- Xile, avinguda**
Av. de Xile, 34, 11, 5è
93 440 35 12
- Can Deu
Plaça de la Concòrdia, 13
- Zona Universitària**
Jordi Girona s/n
93 401 77 43
- DISTRICTE V**
- Can Caralleu**
Guarderia, 12
93 280 07 24
- Can Rectoret**
Bohemis, 23
93 205 04 87
- Font del Mont-Vallvidrera**
Escales Font del Mont, 1 A
- Mas Gimbau-Can Castellví**
Pg. Solé i Pla, 16-18, int.
avmagicc@hotmail.com
- Mont d'Orsà-Vallvidrera**
Reis Catòlics, 16-34 (casal)
93 406 90 53
- Llibreria La Kktua
Plaça de Vallvidrera, s/n

- Centre Cívic La Sedeta
Sicília, 321
- Centre Moral de Gràcia
Ros de Olano, 7-9
- Hotel d'Entitats de Gràcia
Providència, 42
- Info-espai
Plaça del Sol, 19-20
- Poliesportiu Claror
Sardenya, 333
- Poliesportiu Perill
Perill, 16-22
- Tradicionari
Trav. de Sant Antoni, 6-8
- DISTRICTE VII**
- Baix Guinardó**
Plaça Alfons X, 3
93 436 81 80
- Can Baró**
Josep Serrano, 59-71
93 219 92 24
- Can Papanaps-Vallhonestà**
Mura, 8, baixos
canpapanaps@yahoo.es

- Taxonera, la**
c/del Besòs, 17 (Hotel d'Entitats)
93 429 68 43
- DISTRICTE VIII**
- Can Peguera**
Vilaseca, 1
93 357 13 33
- IGOUP-UB
Passeig d'Urrutia, 17
- Casal de Barri de Can Peguera
Biure, 1
- Ciutat Meridiana**
Rasos de Peguera, 210 bis
93 276 30 94
- Centre Cívic Ciutat Nord
Rasos de Peguera, 19-25
- Guineueta**
Rambla Caçador, 1-3
93 428 46 23
- Porta, barri de**
Estudiants, 26-28
93 359 44 60
- Centre Söller
Plaça Söller, s/n

- 93 276 02 30
- DISTRICTE IX**
- Bon Pastor**
Sant Adrià, 101, baixos
93 346 46 18
- Congrés, el**
Felip II, 222
93 340 70 12
- Casal de Barri del Congrés
Acàcies, 26
- Meridiano Cero**
Torroella de Montgrí, 11
93 274 02 72
- Navas, barri de**
Biscaia, 402, baixos
93 340 51 85
- Pi i Margall**
Passeig Guayaquil, 53
93 311 41 93
- Sagrera, la**
Martí Molins, 29
93 408 13 34
- Biblioteca Marina Clotet
Camp del Ferro, 1.3
- Nau Ivanov
Hondures, 28-30
- Sant Andreu Nord-**

- Gran Via-Perú-Espronedada**
Gran Via, 1.002, 8è, 2a
93 308 77 34
- Maresme**
Rambla Prim, 45
93 266 18 56
- Palmera Centre, la**
Maresme, 244, baixos
93 313 30 78
- Paraguay-Perú**
Gran Via, 1.144, baixos
93 278 06 93
- Parc, del**
Llull, 1-3
93 221 04 87
- Pau, barri la**
Concili de Trento, 320
93 313 28 99
- Poblenou**
Rambla del Poblenou, 49
93 256 38 40
- El Tio Ché
Rambla del Poblenou, 44-46
- Farmàcia
Bolivia, 19
- Llibreria Etcètera
Llull, 203

Un nou CARRER a internet www.favb.cat

Modificacions: 93 412 76 00

El pròxim número de CARRER sortirà al mes de desembre

Una operadora contra la brecha digital

JOSÉ MIGUEL BENÍTEZ

Guifi.net es una red de telecomunicaciones que nace como alternativa social y colectiva a las grandes operadoras. Parte de la filosofía de la autoorganización, de la participación, del libre acceso y de la neutralidad en el transporte de datos. Como explican sus promotores, a diferencia de las grandes operadoras, es una red transparente en su funcionamiento, que busca más el beneficio social que el económico, y se propone como instrumento pedagógico y de investigación sobre iniciativas de redes comunitarias

que pueden contribuir a reducir la brecha digital. La red pone a disposición de las personas y colectivos que quieran integrarse en ella toda su infraestructura y servicios, reduciendo con ello los costos. Guifi.net está regulada por una licencia que define el correcto uso de la red y cuáles son los derechos que tienen sus usuarios. Facilita el acceso a internet a través de los servicios profesionales que forman parte de ella a un coste reducido. Sin embargo, no es una empresa instaladora de equipos, como las grandes operadoras, sino que funciona a través de un

conjunto de profesionales, voluntarios y personas interesadas en este tipo de propuesta. Actualmente utiliza la tecnología Wi-Fi, a la vez que apuesta cada vez más por la fibra óptica por sus grandes capacidades y mayor velocidad. Algunos ejemplos de usos posi-

bles de la red: estudiantes en piso de alquiler que quieren acceder a la intranet de la universidad y compartir el acceso a internet a un coste reducido; un usuario de Guifi.net quiere acceder a internet en su segunda residencia, ubicada en una zona rural en la que no trabajan las operadoras tradicionales;

una empresa quiere unir dos sedes ubicadas en distinta localidades a un precio razonable... Los acuerdos de acceso y funcionamiento de la red son iguales para todos sus miembros. Guifi.net nació en Osona en el 2005-2006, y actualmente está conformado por entre 20.000 y 25.000 nodos (usuarios). Por cuestiones de acceso y competencia, tiene mayor presencia en las zonas rurales. Desde entonces, mantienen contactos con otras redes comunitarias del mundo. En el año 2007 recibió el premio de telecomunicaciones de la Generalitat.

La Favb
informa

Barcelona no està en venda

COMUNICAT DE LA FAVB
26 D'AGOST DE 2014

Aquest mes d'agost, la Barceloneta ha esclatat d'indignació davant els efectes d'un model turístic, especulatiu i massificat, que està esguerrant la vida dels seus barris. No es tracta només de conductes incíviques o de sorolloses borra-xeres nocturnes. Irritants, aquests són només alguns dels símptomes d'un fenomen que, de fet, ja està trasbalsant tota la ciutat. Responent als desitjos del lobby

L'espai públic, lloc privilegiat de la construcció de veïnatge, és acaparat pel negoci privat

hoteler i dels grans operadors turístics, d'immobiliàries, inversors rendistes i poderoses corporacions comercials, l'Ajuntament de Barcelona aposta per un creixement il·limitat del turisme; una expansió que s'està revelant insostenible per a la ciutat, insuportable per als seus habitants... i que està configurant una nova bombolla.

Cada cop més, les polítiques públiques del consistori es veuen determinades per aquesta aposta, que esdevé el vector d'una pode-

rosa dinàmica de privatització de la ciutat i de degradació dels nostres drets i qualitat de vida. Amb el nou Pla d'usos de Ciutat Vella, han saltat les limitacions a una indústria hotelera altament densificada. Barcelona es transforma en una ciutat de terrasses i vetlladors. L'espai públic, lloc privilegiat de construcció del veïnatge, és acaparat pel negoci privat. Projectada com a "capital de creuers", la ciutat es transforma en un immens parc temàtic. La construcció de la Marina de luxe del Port Vell actua com un ariet de pressió especulativa sobre els barris del seu entorn. Els preus dels habitatges es disparen; transformar els pisos de la Barceloneta i l'Òstia en apartaments turístics resulta molt més rendible que llogar-los a famílies treballadores. El propi Ajuntament admet l'existència d'una forquilla de 1.000 a 8.000 d'aquests apartaments sense regularitzar, però als quals els turistes accedeixen sense problemes a través d'Internet i d'agències... que sí disposen de llicència municipal. La gent ha de marxar del seu barri, a voltes víctima d'assetjament immobiliari. Inexorablement, les zones més cobejades es van gentrificant. Més enllà de Ciutat Vella, els problemes de convivència es multipliquen a Poble Sec, a l'Eixample, a Poble Nou... El teixit econòmic també se'n ressent: els comerços tradicionals tanquen a mesura que s'obren botigues de records i

franquícies. La Rambla ja és irreconeixible. L'expansió de les grans superfícies i dels horaris comercials amenacen els petits negocis. L'ocupació que genera aquest desenvolupament és estacional, precària i mal pagada. En un mot: l'actual gestió del turisme, beneficiosa per a alguns, està agreujant les desigualtats que fracturen i desfiguren la ciutat. La Barceloneta ha tret el seu canó al carrer. Però hi ha pólvora escampada per tot arreu.

És urgent un canvi decidit en la política municipal, començant per

L'actual gestió del turisme està agreujant les desigualtats que fracturen i desfiguren la ciutat i els barris

escollir les justes demandes de veïnes i veïns: tirar enrere un pla d'usos nefast; aturar la concessió de llicències d'apartaments turístics; fer front a l'especulació abocant els pisos disponibles al lloguer social, destinar la taxa turística a les necessitats del barri, i no a la promoció de l'oferta turística.

El problema el tenim amb el model depredador que estan promouvint les elits de la ciutat. Barcelona no és una "marca", i els seus barris no estan en venda.

EL COR ROBAT

CATHERINA AZÓN

PUYAL

Mercedes Vidal Lago

Vicepresidenta de la Favb, membre de la vocalia de Medi Ambient

"Barcelona incompleix sistemàticament els nivells legals de qualitat de l'aire"

És vicepresidenta de la Favb des de principis de 2013, quan es van fer les últimes eleccions, i forma part de la vocalia de Medi Ambient. Veïna de la Sagrera de tota la vida, pertany a la seva associació de veïns des de fa 8 anys i en té 34.

— **Quin és el problema mediambiental que més et preocupa?**

— Sense dubte, la qualitat de l'aire. Estem exposats a nivells de contaminació que afecten greument la nostra salut. A l'Àrea Metropolitana de Barcelona es podrien evitar 3.500 morts a l'any per càncer, malalties respiratòries i cardiovasculars.

— **No sembla s'estigui denunciant amb la força necessària.**

— Malgrat que la nostra ciutat incompleix sistemàticament els nivells legals, és un problema molt silenciats i que fa poc soroll. No ens enfrontem prou a les causes que el produeixen.

— **Alguns exemples?**

— A la nostra ciutat el cotxe és el principal contaminant, i són els vehicles a motor els que ocupen la majoria de l'espai dels nostres carrers. El nou Pla de Mobilitat parla de restringir l'ús del cotxe, però les mesures que es prenen són molt tímides. Si en els últims temps s'ha reduït l'ús, ha sigut com a conseqüència de la crisi.

— **Què podem fer?**

— Invertir la proporció: més espai per a la bicicleta i per al vianant. Recuperar espais verds. Potenciar els vehicles elèctrics.

— **La reforma de la Diagonal no sembla anar en aquesta direcció.**

— És una reforma pensada en les necessitats d'un tipus de comerç, no en les de tota la ciutat. Només s'amplien voreres, però no es toca el tronc central, per on passa el gruix de vehicles. L'espai per al transport públic i per a la bicicleta no és adequat, i no es connecta el tramvia. Per a uns temps de crisi, és una obra amb un cost elevat i una efectivitat baixa.

— **Hi ha pocs vehicles elèctrics a la nostra ciutat.**

— No et pensis. S'està impulsant. Com a primer pas s'han instal·lat 250 punts de càrrega elèctrica, que és una xifra important. El cotxe elèctric no ho solucionarà tot, però és part de la solució.

— **Què opines del tema de l'aigua?**

— La privatització és escandalosa. L'import sencer del rebut de l'aigua va a les empreses privades. Han regalat a la Societat d'Aigües de Barcelona fins i tot el cànon de l'aigua. A la pràctica, no existeix cap fiscalització per part de les administracions.

— **Enrere queda la lluita de l'aigua...**

— Sí, i es va aconseguir que el malbaratament de l'aigua es pagui més car. Però en realitat tenim un consum molt baix, d'uns 109 litres per persona al dia. El problema és que l'aigua, en comptes de tractar-se com un dret humà (que ho és!), s'ha mercantilitzat.

— **I què dir de la pobresa energètica.**

— Un problema més greu del que ens pensem i que està molt ocult als barris. L'Ajuntament ha firmat convenis amb les companyies, cosa que està bé, però a la pràctica és una mesura insuficient i no són els poders públics els que haurien de pagar: les empreses del sector tenen beneficis obscens.

— **Per què?**

— La informació és mínima i les directrius que es donen als treballadors socials són insuficients. Les companyies són les primeres en detectar l'impagament dels rebuts i no expliquen als afectats les poques sortides que tenen. Només els preocupa cobrar.

— **I com s'ha reaccionat a aquest problema?**

— Hem creat l'Aliança contra la Pobresa Energètica, de la qual formem part la PAH, l'Assemblea d'Aturats i entitats com Aigua és Vida, entre les quals està la Favb. El nostre objectiu és donar el màxim d'informació possible i defensar els seus drets. Exigir als poders públics i a les empreses un esforç més gran per evitar els talls. Els afectats són persones molt vulnerables i tenen dret a fer un ús mínim dels serveis bàsics com l'aigua, el gas i l'electricitat.

— **I què ens expliques del teu barri?**

— Problemes ambientals? Patim les obres interminables de l'AVE i l'excés de trànsit de la Meridiana!

Revistes
de barri

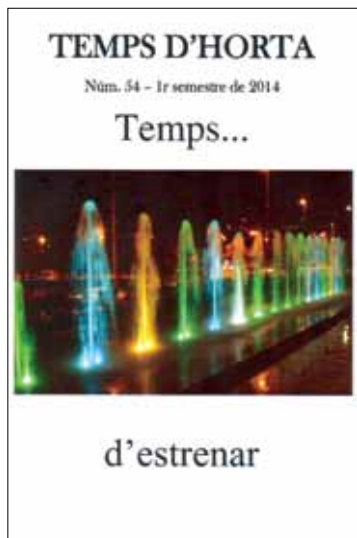
Sosi

El número 21 de la revista que edita l'AV del Casc Antic dedica l'editorial a les normes de participació ciutadana que vol aprovar l'Ajuntament i a les quals la Favb i les associacions veïnals han presentat al·legacions en la seva totalitat. Verena Stolke comenta en un interessant article el projecte de llei sobre l'avortament que tantes crítiques ha aixecat. Altres articles expliquen el projecte Fem Plaça i la negativa del barri a la construcció d'un hotel al Rec Comtal. Així mateix, es denuncien les retallades portades a terme aquest estiu a l'Hospital del Mar.

La Veu del barri

L'associació de veïns i veïnes d'Hostafrancs publica un nou número del seu butlletí, que posa a disposició del veïnat al preu d'1 euro. La portada anuncia que finalment comencen les obres dels carrers Forn, Ermengarda i Miquel Bleach. El col·laborador de Carrer Jesús Martínez fa una entrevista al propietari de la impremta Cervantes, creada el 1934 i que és una de les més antigues de la nostra ciutat. Dues de les seves pàgines estan dedicades a cridar l'atenció via "foto-denúncia" sobre les actuacions incíviques d'alguns veïns a la via pública.

Temps d'Horta

La revista de l'AV d'Horta publica el número corresponent al primer trimestre de l'any. Anuncia que han acabat les obres de la "plaça del poble" d'Horta, com anomenen els veïns a la plaça Eivissa. L'associació valora positivament el fet que s'hagi guanyat espai per al vianant, però es demana un reforçament de la il·luminació, que consideren insuficient. També s'han acabat les obres del Parc de les Rieres d'Horta, després d'un llarg treball de col·laboració entre veïns i Ajuntament. Una altra crònica explica l'assemblea general de l'associació de veïns.

Azucena López Ruíz

Exiliada republicana

ALBA ARNAU
ENTREVISTAIVAN ORTIZ
FOTOGRAFIA

“Vaig inventar el record d'un lloc on la gent era capaç de fer un món més just”

La 256 del 7. Aquestes són les coordenades amb les quals l'Azucena va arribar fa cosa d'un any al barri de Can Peguera, tot i que ella el coneixia pel nom de “les cases barates d'Horta”. Seguint la pendent d'un dels turons de Barcelona, el de la Peira, s'arranglaren ordenadament més de 500 cases baixes, totes tallades pel mateix patró, que colonitzen aquesta vall des del 1931.

Acompanyada per familiars, l'Azucena venia cercant la casa on va néixer i on va viure els primers anys de la seva vida. L'atzar la va fer topar aquell dia d'estiu amb una colla de veïnes del barri de tota la vida que prenen la fresca al carrer, tal i com fan sempre.

L'Azucena té ara 79 anys i va marxar de la casa 256 quan en tenia 3. A corre-cuita i de la mà de la seva mare i de la seva àvia -“la iaia”, repeteix insistentment- van creuar la frontera amb França després d'un extenuant viatge a peu. “El meu pare era al

front, es va reunir amb nosaltres un temps més tard. A qui no vam tornar a veure va ser al meu avi, que fugí en direcció contrària però que sabem que va acabar morint al Marroc” relata amb tranquil·litat. L'Azucena explica tot això al local de l'Associació de Veïns de Can Peguera, envoltada dels que podrien haver estat els seus propis veïns, un any després d'aquella primera trobada.

Va ser la mort de la seva mare, d'edat molt avançada, la que va fer aflorar la necessitat de retornar als orígens, de conèixer de prop aquell entorn del qual la seva família tant s'enyorava, explica l'Azucena amb un perfecte castellà marcat per l'accent francès. “De les paraules de la meua mare en vaig construir un record inventat d'un lloc on la gent era capaç de canviar el món i fer-lo més just”. La guerra, la por i les represàlies, però, van enfosquir els anhels de moltes persones que van acabar fugint per salvar la vida.

Els records de la seva mare i de la seva

àvia van contribuir a construir la memòria que, per edat, l'Azucena no tenia. Ara, però, sap perfectament que des del llindar de la porta de casa seva es veia l'Institut Mental de la Santa Creu, un dels centres psiquiàtrics més importants de l'Europa del segle XIX i el horts que recorrien la vall del Turó de la Peira. També sap que hi havia una botiga de queviures dos carrers més enllà cap a l'esquerra, i que, en direcció contrària, tres portes més enllà de la seva, hi vivia la Demòfila, de qui no en sap res a part del nom. De tots aquests records només queden en peu les parets, que ara allotgen altres usos i vides.

Can Peguera, que llavors rebia el nom de Ramón Albó, va ser el destí de les famílies que vivien en barraques a Montjuïc i al Raval i que van ser reallotjades i distribuïdes en nuclis allunyats del centre de la ciutat. Els pares de l'Azucena eren anarquistes, “revolucionaris” en diu ella, com la majoria del veïnat. S'emociona en sentir que just a

la cantonada de casa seva van amagar en Durruti, a casa de l'avi d'un dels presents a la tertúlia que s'improvisa al voltant de la taula de l'associació de veïns. Saber que al Bar Munich, un dels antics locals de la barriada, s'imprimia “Tierra y Libertad” també li fa imaginar la possibilitat que els seus pares freqüentessin l'establiment durant els anys de vida al barri.

L'Azucena mira als ulls d'aquelles persones de qui té la certesa que van conèixer els seus familiars. Els agafa de la mà, els estreny el braç, els abraça. També ho fa amb els que són els fills i els néts de qui van ser els seus veïns i feien el mateix amb ella quan no aixecava tres pams de terra. Amb ells ha recorregut els carrers de Can Peguera cantant, primer amb la boca petita, després a cor que vols, cançons revolucionàries. La repressió per les lletres que entonen ja no és una amenaça, però sí que ho és la ignorància de qui camina pels mateixos carrers aliens a la història de la seva barriada i de la seva gent. Can Peguera no ha perdut l'espurna d'inconformisme que sempre ha bategat en aquesta vessant del Turó de la Peira, que es mantindrà viva mentre quedin veïns reivindicatius que discuteixin les idees al carrer.

Una de les darreres victòries d'aquest veïnat fou recuperar una part dels registres dels coneguts com els Papers de Salamanca, documentació requisada durant la guerra civil que encara avui resta en gran nombre retinguda per les institucions espanyoles. Entre aquests papers hi ha un mapa que conserva el registre i la numeració dels carrers de Can Peguera, que fins l'any 1945 no van tenir nom. Gràcies a aquests papers, els veïns, bolcats en la història de l'Azucena, van poder identificar amb seguretat la casa on va néixer la protagonista d'aquesta història, i la van fer retratar als mateixos llocs d'on conservava fotografies antigues.

L'Azucena López Ruíz va néixer al carrer Riells, al número 25, l'antiga casa 256 del llavors carrer número 7.

Sal i pebre

Adéu, Botín

El “banquer d'Espanya” ha mort al llit d'un infart. Són temps convulsos per als banquers. La seva valoració social està pel terra. Es van arruïnar per la seva mala gestió i se'ls ha rescatat amb milers de milions que hem pagat entre tots. Emilio Botín deixa moltes herències. Una d'elles, els desnonaments. El Banco de Santander està en les primeres posicions dels desallotjaments portats a terme al nostre país. Un 15% dels desnonaments li pertanyen. Va fer firmar hipoteques amb clàusules criminals que han copejat la vida de milers de persones. A alguns els va treure l'habitatge a canvi del deute. A molts més els ha tret la casa i els obliga a pagar el deute. Les persones afectades per les hipoteques no han estat rescatades. En plena crisi, Botín marxa content: deixa un banc que està sortint de la crisi. Durant els sis primers mesos d'aquest any, el Banco de Santander ha guanyat 2.756 milions d'euros, un 22% més que en el mateix període de 2013. En una ocasió, en comentar el sostre de benefici del banc, va dir que “el límit és el cel”. Potser no esperava que arribés tan aviat.

Zeta

L'acudit

AZAGRA / REVUELTA

